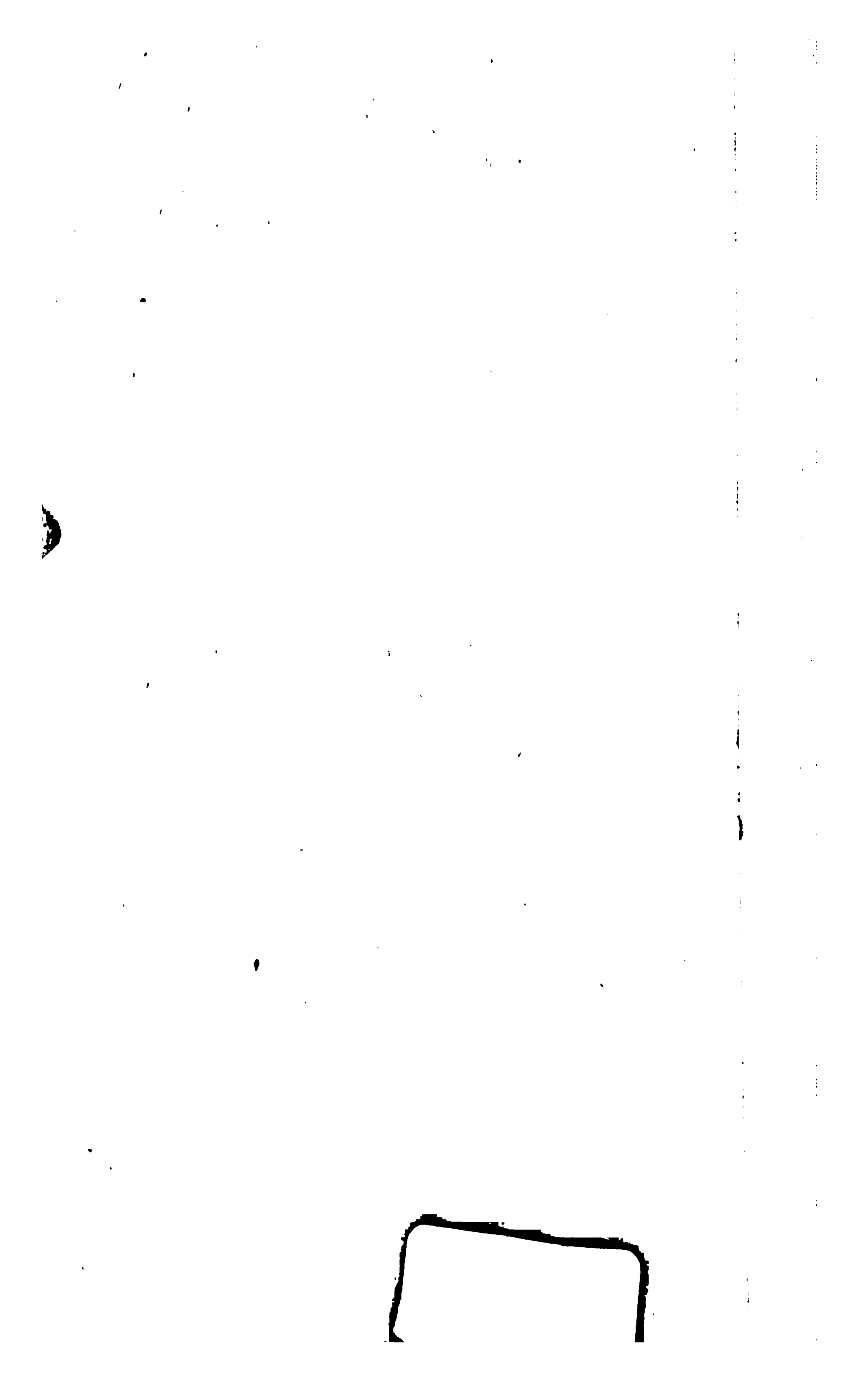
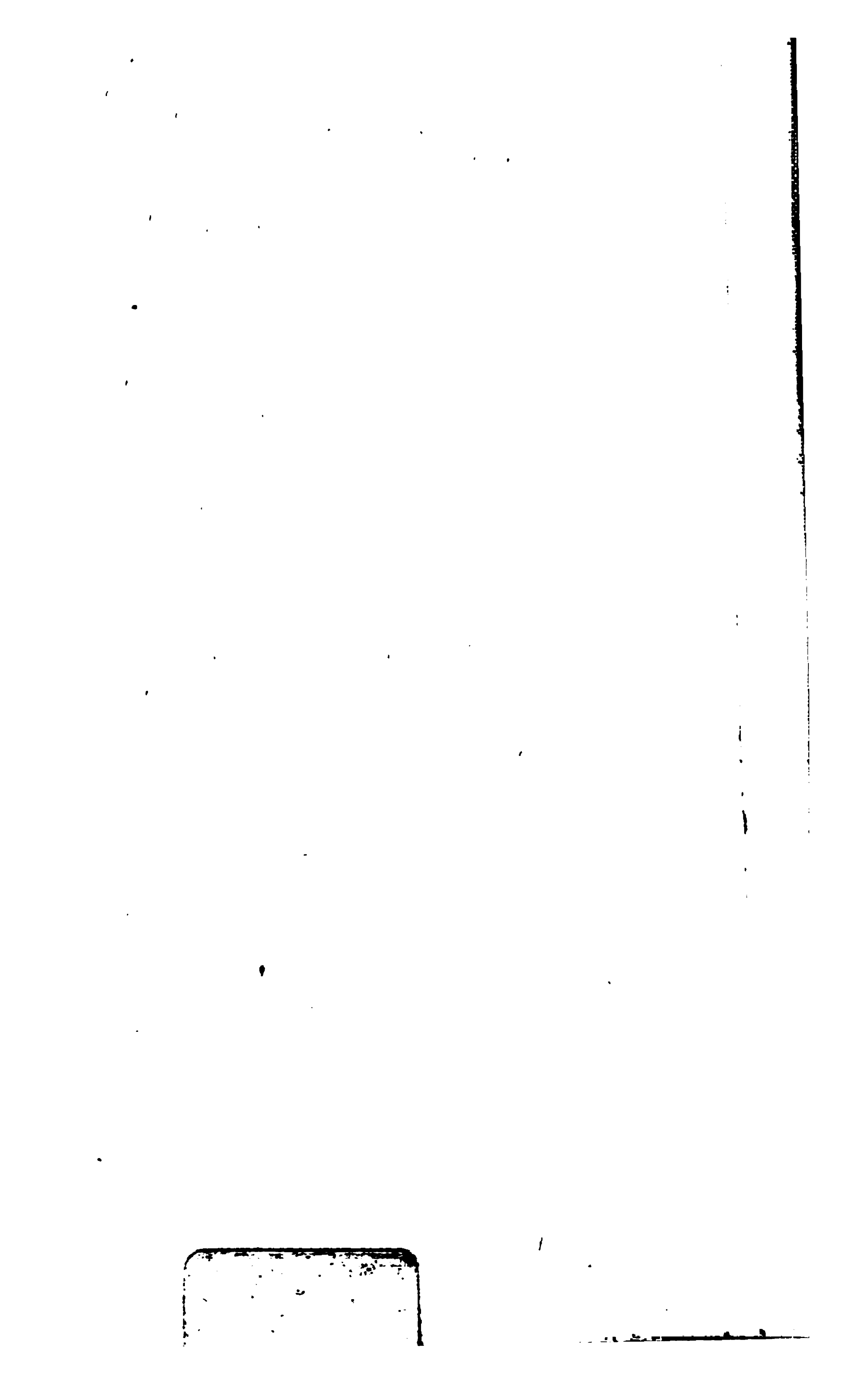
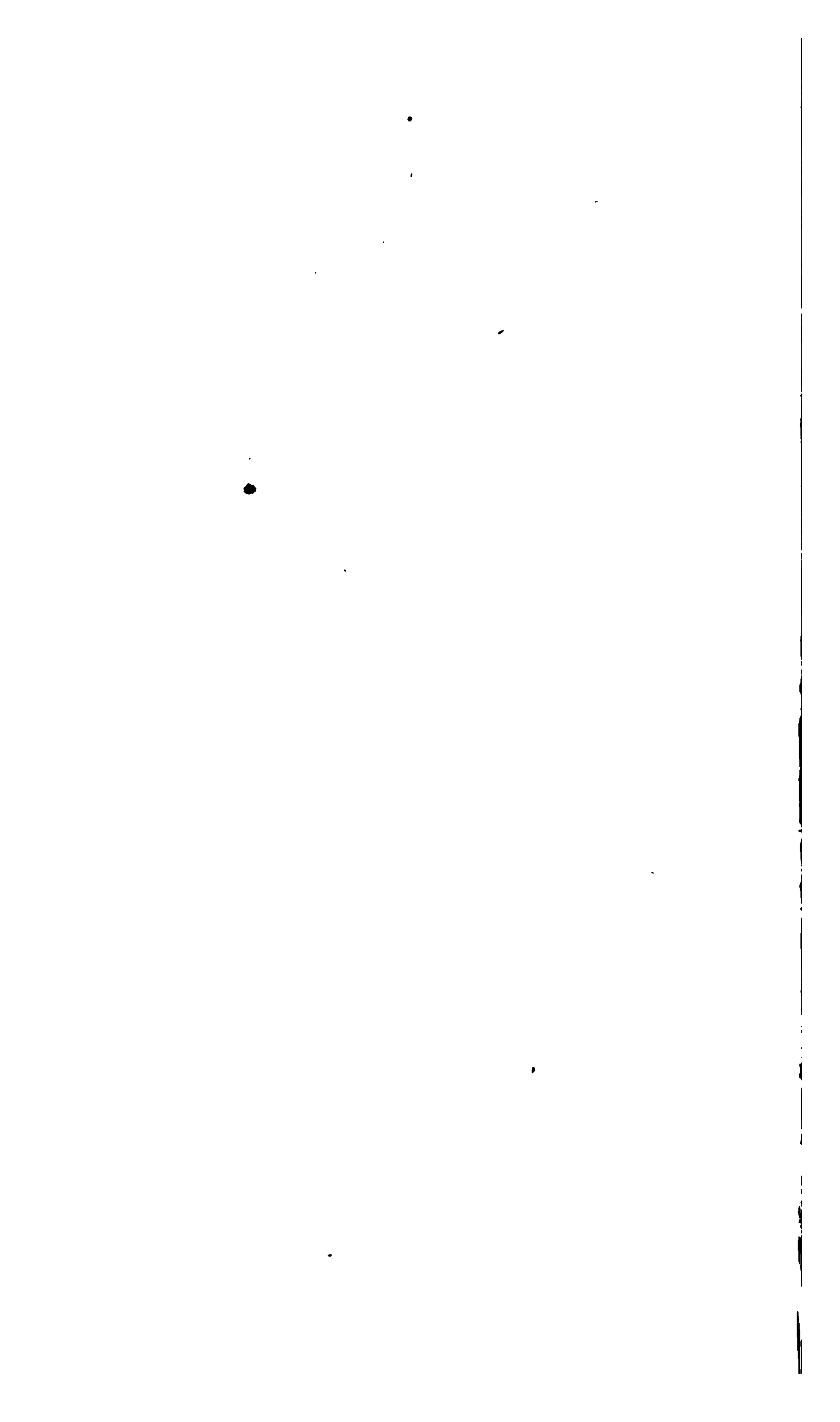

25. **Gellert, C. F.,** Fabelen en vertelsels in Nederduitsche vaerz(gevolgd. Amst., P. Meyer. 1772—74. 3 vol. 8vo. d. veau, n.

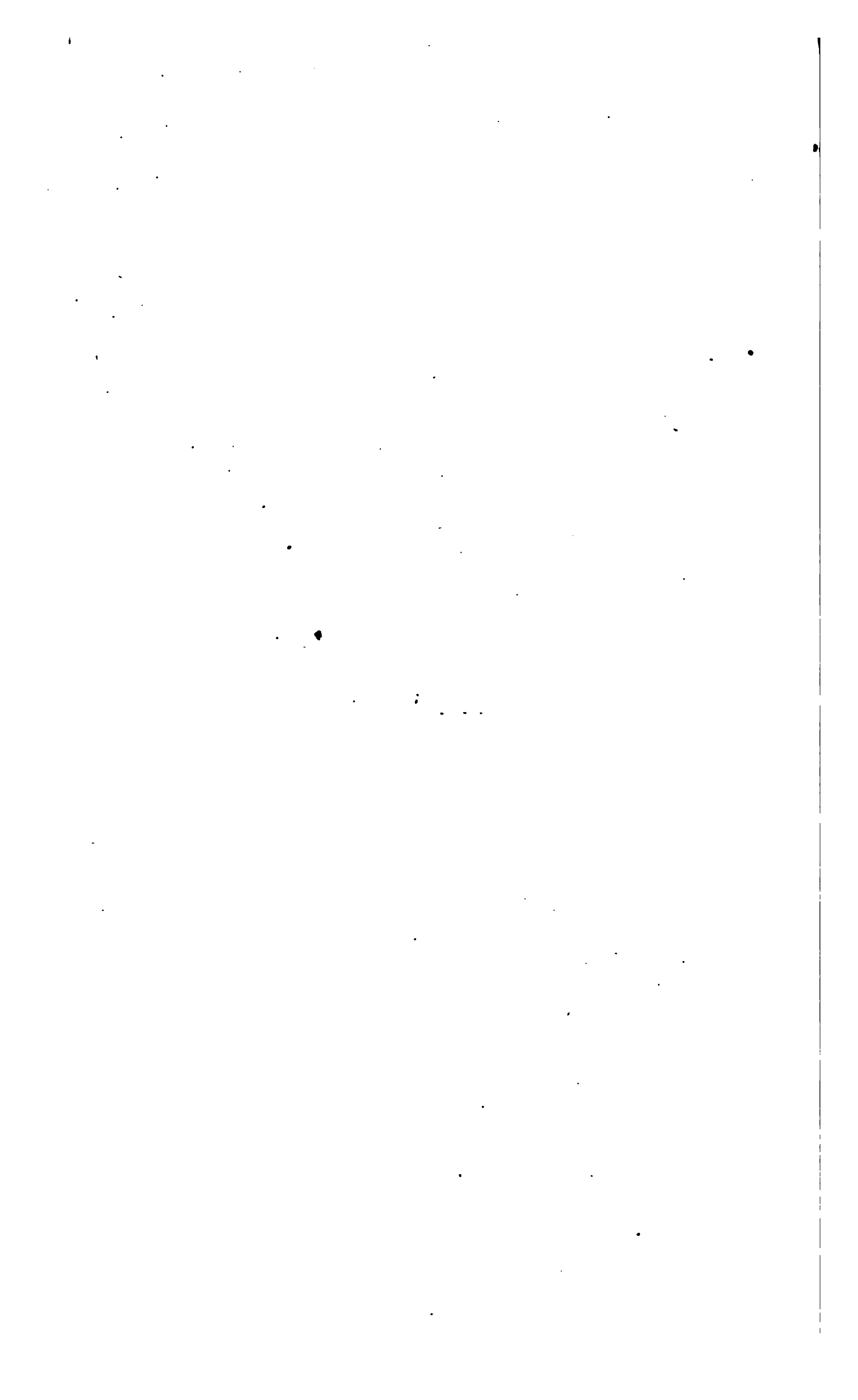
f 1C

Orné d'un frontispice et de 149 planches grav. en taille-douce p. N. v. d. jun., d'après J. Buys. Av. vignette sur le titre p. R. Vinkeles. *Premie[r] des belles planches.*

TYTELPLAAT.

J. Buys, inv. et del. *J. Allart excud.* *N. v. d. Meer Jun. sculps.*

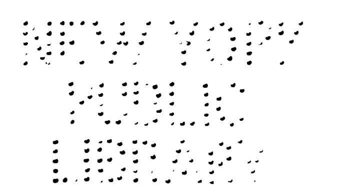

C. F. GELLERTS
FABELEN
EN
VERTELSELS,
IN NEDERDUITSCHE VAERZEN GEVOLGD.

EERSTE DEEL.

TE AMSTELDAM,
BY PIETER MEIJER, OP DEN DAM.
MDCCLXXII.

BERICHT.

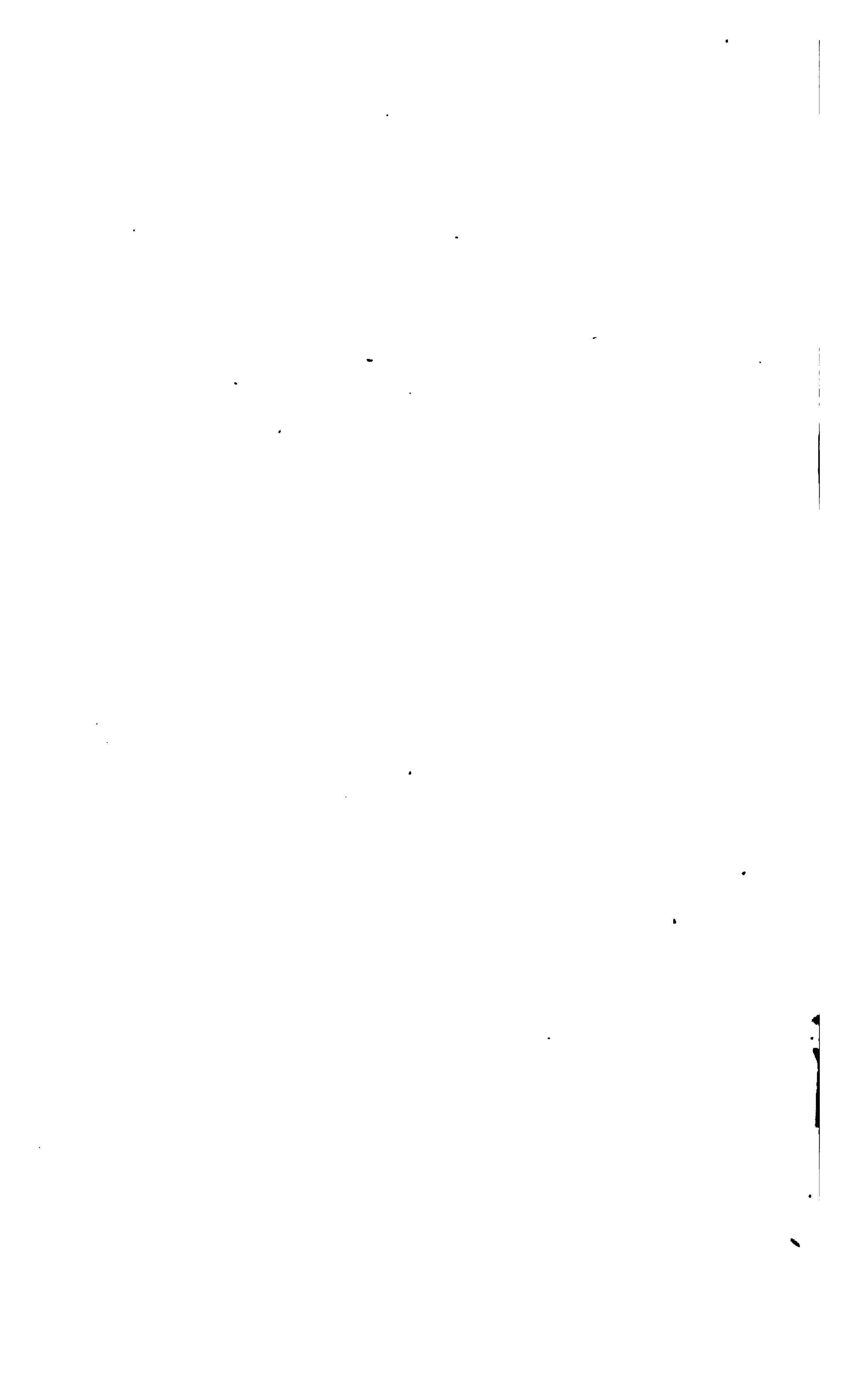
****

De ongemeene opgang, die de Fabelen van den Hoogduitſchen Dichter GELLERT, niet alleen in zyn Vaderland, maar ook elders, gemaakt hebben, en de goedkeuring, die zy in de taalen, in welke zy zyn overgebragt, mogten wegdraagen, ſpoorden ons al voorlang aan, om nu en dan eenige derzelven in Nederduitſche vaerzen na te volgen, 't welk ons aanleiding gaf om het geheele werk onder elkander te verdeelen, en geſaamentlyk, naar 't oorſprongkelyke gevolgd, uit te geeven; gelyk wy thans het eerſte Deeltje, 't welk welhaast van de twee anderen ſtaat gevolgd te worden, het licht doen zien.

Wy hebben de Fabelen in de zelfde orde van de Hoogduitſche uitgaaven geſteld; de eenvoudigheid en 't vernuft in den ſtyl, zo juist gepast naar elk byzonder onderwerp, in het Nederduitsch getracht te behouden, en de byzonderheden aan Duitschland eigen, om die reden, niet in onze zeden en gebruiken willen hervormen: in een woord, ons

oogmerk is geweest onzen Landgenooten GELLERT te leeren kennen, zo als hy in zyne moederſpraak bekend is.

Om den Leezer niet naar de letters, onder ieder Fabel geſteld, te doen raaden, geeven wy hier de naamen op der leden van ons gezelſchap, dat deeze uitgaave heeft ondernomen, te weeten: *B. de Bosch*, *J. Lutkeman*, *P. Meijer*, *J. P. Broeckhoff*, *H. J. Roullaud* en *J. Lublink de jonge*, behalven eenige weinige, die door byzondere letteren zyn aangeweezen.

DE NACHTEGAAL EN DE LEEUWRIK.

De Nachtegaal liet zich, vol zwier en kunst,
Op zeekren tyd in 't jeugdig boschloof hooren.
Zyn zang verwierf alöm elks gunst;
Het windje zweeg; zyn ſtem kon 't all' bekooren.
Der vooglen choor vergat de ſtille rust,
Op Filomelaas toon belust.
Aurora zelf, door 't lied tot luisteren bewogen,
Vertoefde aan d'ochtendtrans, verwondrend opgetoogen:
Want de aangenaame Nachtegaal
Verrukt de Goden ook door zyne blyde taal.
Hy liet, terwyl zyn zang Aurora kon bekooren,
Tot eer' van die Godin zich tweemaal ſchooner hooren.
Hy zwygt. Straks ſtrykt de Leeuwrik hem op zy'
En zegt: gy zingt verhevener dan wy;
De voorrang word met recht u toegewezen.
Dit echter word in u misprezen:
Slechts weinig weeken zingt ge in 't gantſche jaargety'.

 Hier-

Hieröp laat Filomeel zich dus, al lagchend', hooren:
Uw bits verwyt kan geenszins ons verſtooren;
In tegendeel ſtrekt zulks veel meer
Voor my tot eene onſterflyke eer.
Ik volg natuur, die nimmer zich laat dwingen.
't Is waar, 'k zing niet altoos. Waaröm? om wel te zingen.
Ik zing zo lang natuur het my gebied,
En langer zing ik niet.

* * *

ô Dichter! volg de Nachtegaalen;
Zing zo dat nooit uw zang u rouw';
Natuur en geest, ſchoon ze u beſtraalen,
Zyn weinig jaaren u getrouw.
Zal uw vernuft de ziel verrukken,
Zing dan, als 't dichtvuur gloeit, met vlyt;
Maak dat ge in tyds, door meesterſtukken,
U hebt aan de eeuwigheid gewyd.
Zing als natuur u nog doet blaaken:
En word gy flaauwer in uw' gloed,
Pas dan, met roem, uw werk te ſtaaken
Eer gy met ſchande zwygen moet.

Gy

Gy zegt: niets kan een' Dichter dwingen
Daar hy zich aan geen' tyd bepaalt;
Wel, vaar dan voort nog grys te zingen;
Verbeur de onsterflyke eer die ge anders had behaald.

J. L.

* * *

HET SEISJE.

De Nachtegaal en 't Seisje hingen
Voor Damons venster, naast elkaêr.
De Nachtegaal begon te zingen.
Zyn zang verdoofde fluit en snaar.
Een vrolyk Jongsken, dat zyne oogen,
Op 't hooren van dien schellen toòn,
Naar boven sloeg, riep, opgetoogen:
Och! wie van beiden zingt zo schoon?
ô Vader! woud gy my vergunnen
Dien vogel van naby te zien!
Hoe zou 't hem Damon weigren kunnen?
Hy zet de kooitjes op zyn kniên.
Hier, spreekt hy, zyn ze: laat ons hooren
Wie van dees twee, indien gy 't weet,
Door 't zoet gezang u kon bekooren!
Hy vraagt, en 't antwoord is gereed.
Zou 't luchtig knaapje zich verschoonen?
Neen! 't wyst op 't Seisje, en zegt: gewis,

Die

HET SEISJE.

J. Buys inv. et del. De Wed. Loveringh en Allart excud. R. v. d. Meer Jun. sculps.

Die ſchoongekleurde veders toonen
  Dat dit die milde zanger is.
Men kan aan 's andren vaale vlerken
  En pluim, die glans heeft noch ſieraad,
Voorzeker even klaar bemerken
  Dat hy de zangkunst niet verſtaat.

* * *

Nu zeg me, of, in 't gemeene leven,
  De mensch niet veeltyds dus beſluit!
Waar zwier en kleeders aanzien geeven,
  Munt ook de man in wysheid uit.
Laat ſlechts Adoon ons tegenkomen,
  Men houd hem ſtraks voor groot van geest.
Waarom? hy heeft ons ingenomen
  Door ſchoon gelaat en kloeke leest.
Zien we iemand, in wiens pruik en oogen
  En houding niets bevalligs zweeft,
Men denkt, te blind, door waan bedrogen,
  Dat hy verſtand noch oordeel heeft.

B. D. B.

DE DANSSENDE BEER.

Een beër, die lang zyn kost had dansſend moeten winnen,
Ontkwam, en vond welhaast zyne eerſte woonplaats weêr:
Hy zag, gelyk voorheen, zich van zyn broeders minnen;
Men juicht alöm, en kuscht zyn' allerwaardſten beer.
Hans is weêröm! was 't eerſte woord na 't groeten,
Als de eene beer den andren kwam te ontmoeten.
Op zeekren tyd, dat Hans zyn broeders deed verſtaan
Wat hem al overkwam, wat hy by vreemden leerde,
Wat hy gezien, gehoord had en gedaan,
Ving Hans, ſluks op zyn Poolsch met dansſen aan,
Alsöf zyn baas hem aan de keten nog regeerde.
De broeders, die zyn ſprongen zagen,
Verkreegen in zyn kunst hoe langs hoe meer behaagen;
't Gezwinde wenden van zyn leên
Voldeed zo wel, dat elk der vrinden
Het dansſen zich wilde onderwinden:
Maar de een kan niet omhoog, en de andre valt daar heen.

't Ver-

DE DANSSENDE BEER.

'T Verdroot hen in het eind': zy rolden neêr by hoopen.
Doch broeder Hans danst met te meerder vlyt.
Voort, voort van hier! riep ieder toen om ſtryd:
Gy zyt een gek en meent dat gy de wyste zyt.
En Hans, wat zou hy doen? zocht zyn behoud in 't loopen.

* * *

Zo gy geen kunst verſtaat, zult ge ook geen' nyd ontvonken,
Dewyl ge, in 't algemeen, met ieder ſtaat gelyk;
Maar geeft gy van uw kunst, van uw bekwaamheid blyk,
Hoed u dan wel van ooit verwaand daarmeê te pronken.
'T Is waar; men zal een' korten tyd
Met roem aan uwe gaaven denken:
'T Verblinde u niet; haast vind de nyd,
Zelfs in uw kunst, uw deugd en vlyt,
Het middel om uw' roem te krenken.

P. V. W. Nz.

* *
*

DE HISTORIE VAN DEN HOED.

EERSTE ZANG.

Hy, wiens vernuft der mannen pracht,
Den Hoed, het eerst te voorſchyn bragt,
Droeg dien op 't hoofd, onöpgeſlagen;
De ſlappe rand hing rondöm af,
En echter wist hy dien te draagen
Dat hem de Hoed nog aanzien gaf.

Hy ſtierf, en liet, by zyn verſterven,
Den ronden Hoed zyn' naasten Erven.

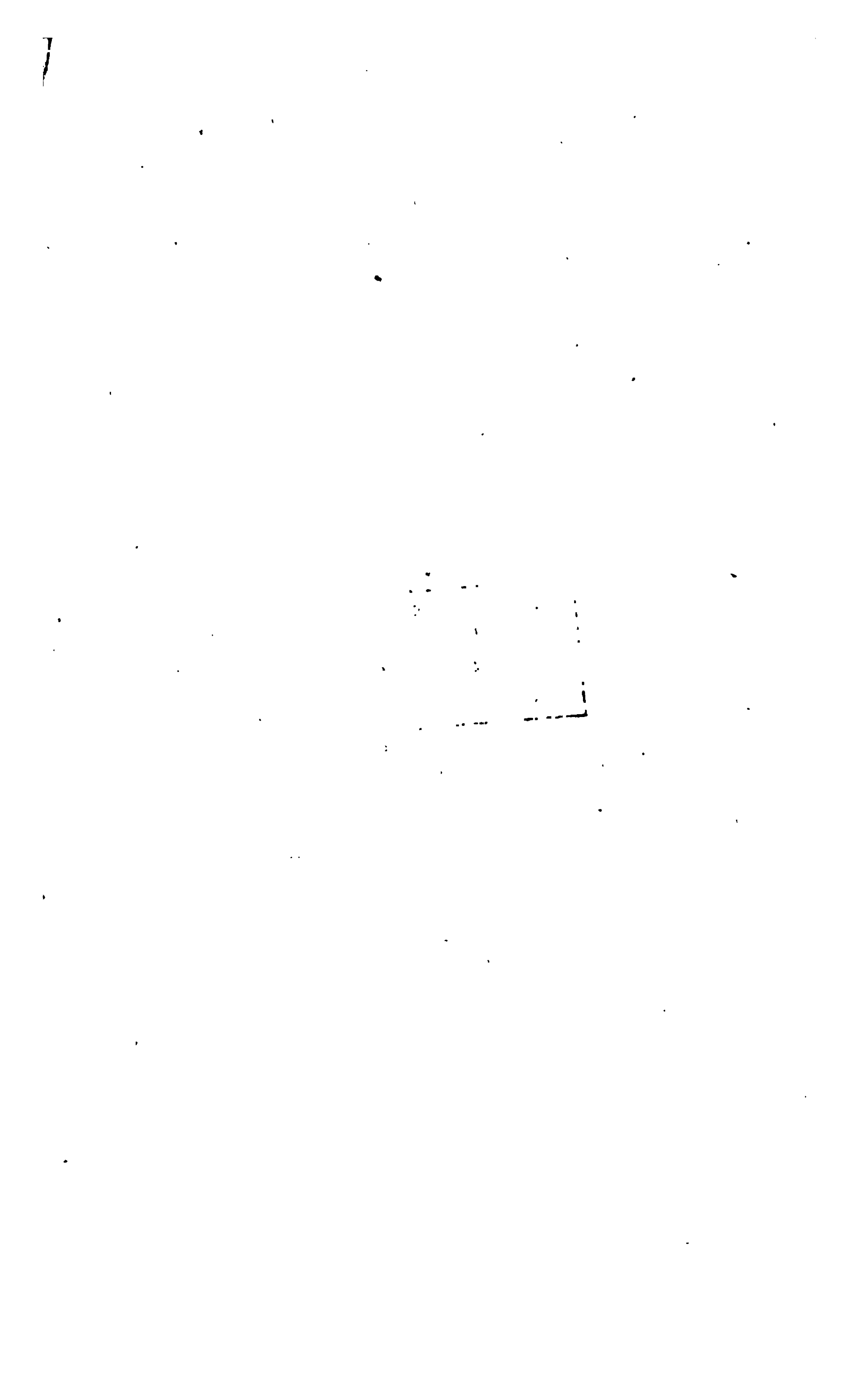
Zyn Erfgenaam weet met den Hoed
Niet al te wel te regt te komen;
Hy peinst, en waagt het, kort en goed,
Twee zyden daarvan op te toomen.
Hy ſtelt zich dus aan 't volk ten toon:
't Vind dees vertooning ongewoon;
Elk roept: „ Nu ſtaat de Hoed eerst ſchoon!"

Hy

DE HISTORIE VAN DEN HOED.

Buys inv. et del. *De Wed. Loveringh en Allart excud.* *N. v. d. Meer Jun. sculps.*

Hy ſtierf, en liet, by zyn verſterven,
Den opgeſlagen Hoed zyn' Erven.

Zyn Nazaat neemt den Hoed, en ſpreekt:
„ Ik zie wel wat hem nog ontbreekt:
„ Het voegt ons, als we 'er wel op letten,
„ De derde zyde ook op te zetten."
„ ô! (Riep het volk:) wat groot verſtand!
„ Het ſtrekt tot eer van 't Vaderland!"

Hy ſtierf, en liet, by zyn verſterven,
Den opgetoomden Hoed zyn' Erven.

De Hoed was vuil. 't Heeft vry wat ſchyn,
Want zeg, hoe kon het anders zyn,
De vierde had hem reeds gedraagen.
Men verwt hem zwart. Dit kon behaagen.
„ Gelukkige inval! (riep de Stad:)
„ Wie heeft dit ooit voorheen bevat?
„ Beſchouw de kunst der ſtervelingen!
„ Dees groote Geest vind wondre dingen:
„ De witte Hoed moet aan een' kant;
„ Zwart, Broertje! zwart, dat is de trant."

Hy ſtierf, en liet, by zyn verſterven,
Den zwarten Hoed zyn' naasten Erven.

Zyn nazaat kreeg met vreugd dien buit,
Maar ziet, hy was wel half verſleten.
Hieröp vond hy de kunstgreep uit,
Die geen van de andren had geweeten.
Hy wascht, hy parst, hy maakt hem ſchoon,
Opdat hy zyn bekwaamheid toon'.
Nu gaat hy uit, en, opgetoogen,
Staart ieder met nieuwsgierige oogen;
Men roept: „ Een nieuwe Hoed! driewerf gelukkig land,
„ Daar waan en domheid word verdreven!
„ Wie kon den Hoed zo ſchoon een' luister geeven
„ Als hy verkreeg door dees bedreven hand!"

Hy ſtierf, en liet, by zyn verſterven,
Den ſchoongemaakten Hoed zyn' Erven.

Ervaarnis maakt de kunstnaar groot;
Doet by den nazaat lof behaalen:
Hy, die den Hoed, van 't oude ſnoer ontbloot,
Met eenen gouden kant doet praalen,

Voegt

Voegt ook een' gouden knoop daar by,
En zet op 't hoofd den Hoed op zy'.
't Gevalt het volk, men juicht des allerwegen:
„ Nu is de kunst ten hoogften top geftegen!
„ Al 't geen voorheen te voorfchyn wierd gebragt
„ Is niets, by 't geen hy heeft bedacht!"

Hy ftierf, en liet, by zyn verfterven,
Den omgeboorden Hoed zyn' Erven.

Einde van den eerften Zang.

* * *

Een tweede Zang zal u te kennen geeven
Wat met den Hoed al verder is gefchied.
Geen erfgenaam die hem in zyn gedaante liet:
Het buitenwerk wierd nieuw, de Hoed is oud gebleven.
En, om u 't all' te doen verftaan:
't Is met de Wysbegeerte als met den Hoed gegaan.

P. V. W. Nz.

* *
*

DE

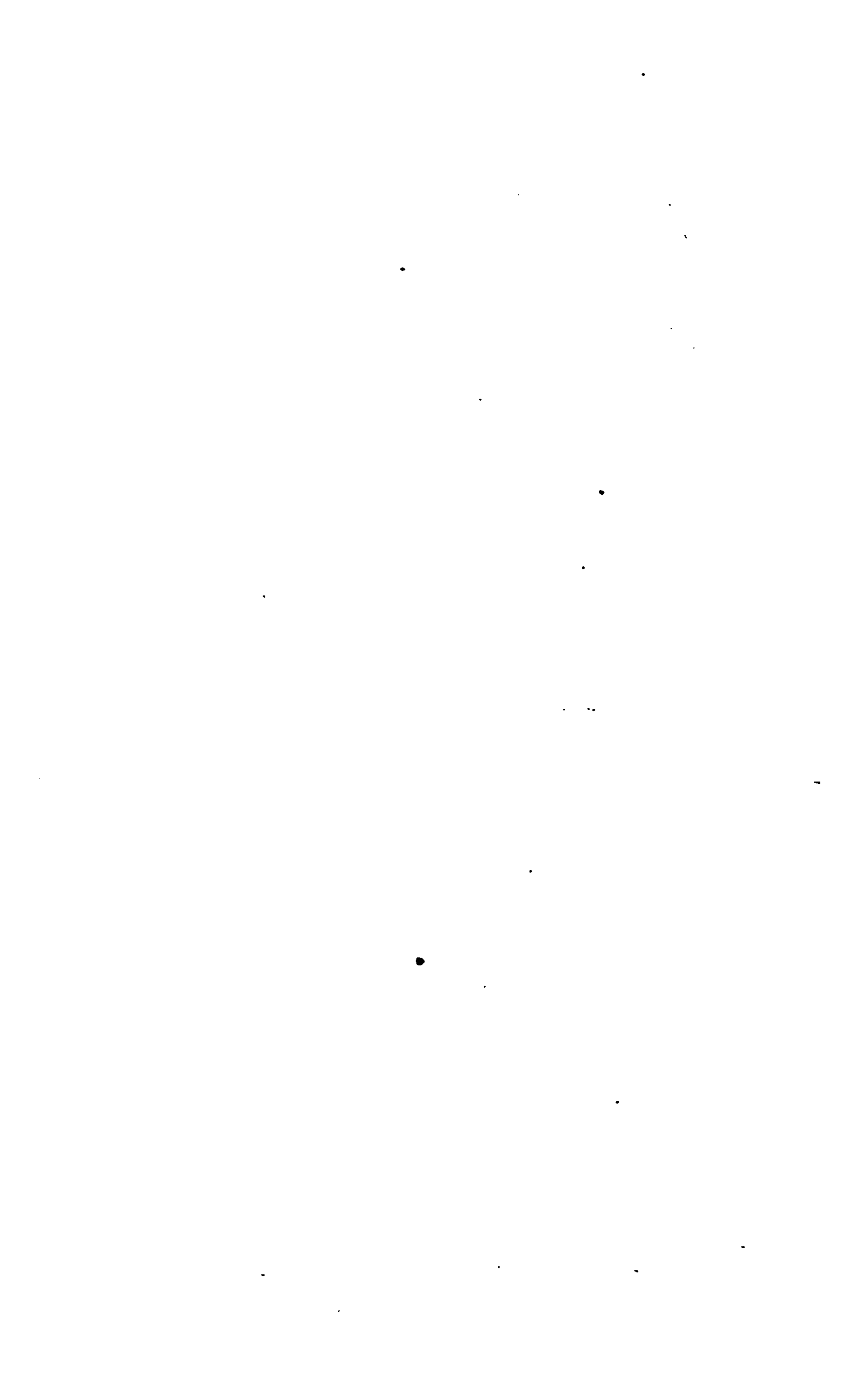
DE GRYSAART.

Ik voel myn' lust tot zingen groeijen,
Myn geest gaat zwanger van een lied.
En wil myn ader thans niet vloeijen,
Dan vloeit zy zeker eeuwig niet.

Ik zal van eenen Gryſaart dichten,
Die honderd jaaren heeft geleefd:
Myn zang meld u, uit 's lands geſchichten,
All' wat hy ooit bedreven heeft.

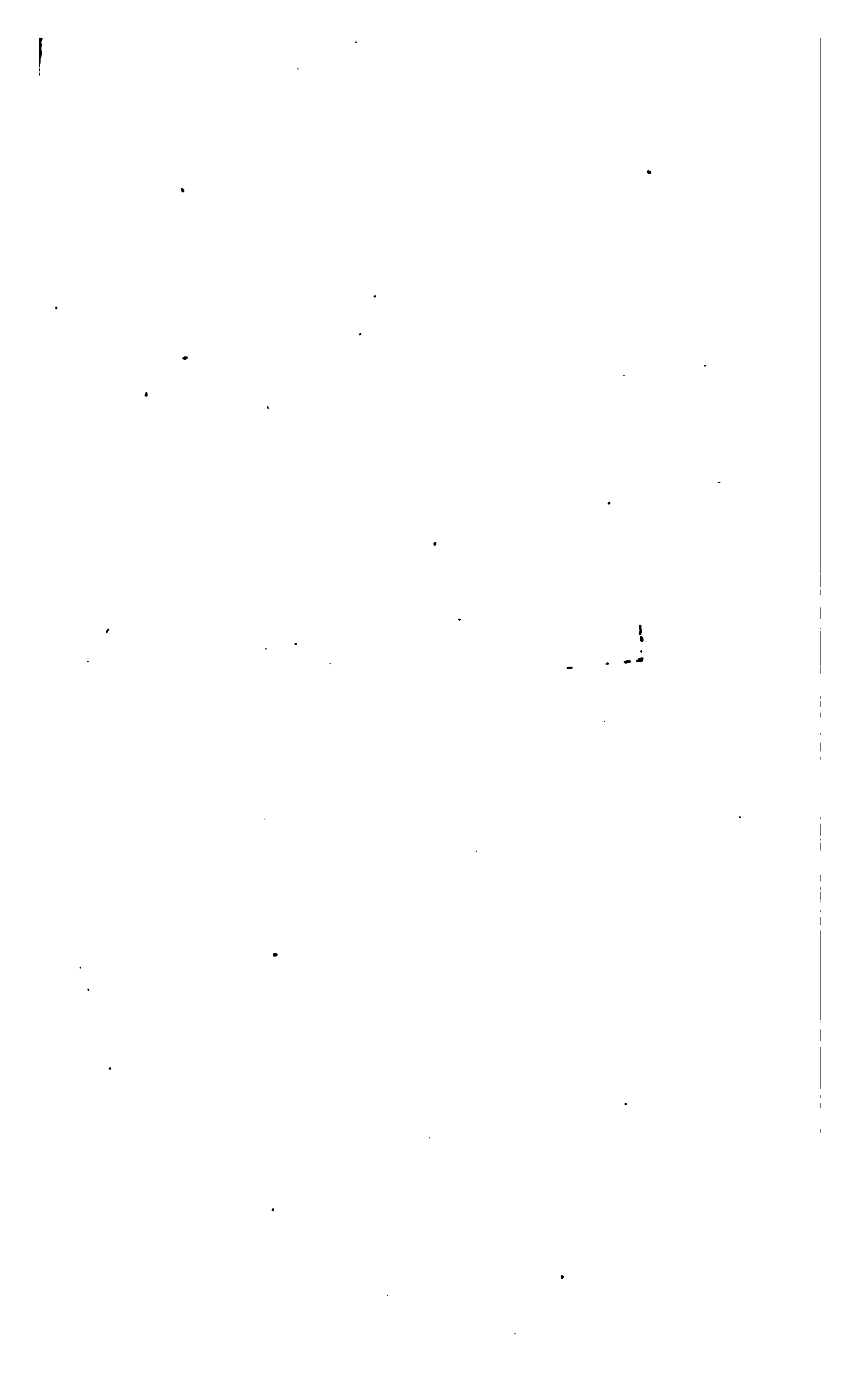
ô Dichters, gy, wier bloed aan 't zieden,
U dronken zingt aan min en wyn!
Ik laat u wyn en minnelieden:
De Gryſaart zal myn zangſtof zyn.

Zingt

J. Buys inv. et del. De Wed. Loveringh en Allart excud. N. v. d. Meer Jun. sculps.

Zingt Alexanders heldendaaden,
Zet Cesars glori, glori by,
Kroont Fredriks kruin met lauwerbladen,
Den Grysaart kroont myn poëzy.

ô Roem! dring 't nageslacht in de ooren!
ô Roem, die zich myn held verwierf!
Hoort, eeuwen! hoort, hy werd geboren,
Hy leefde, nam een vrouw, en stierf.

A. V. D. B.

* *
*

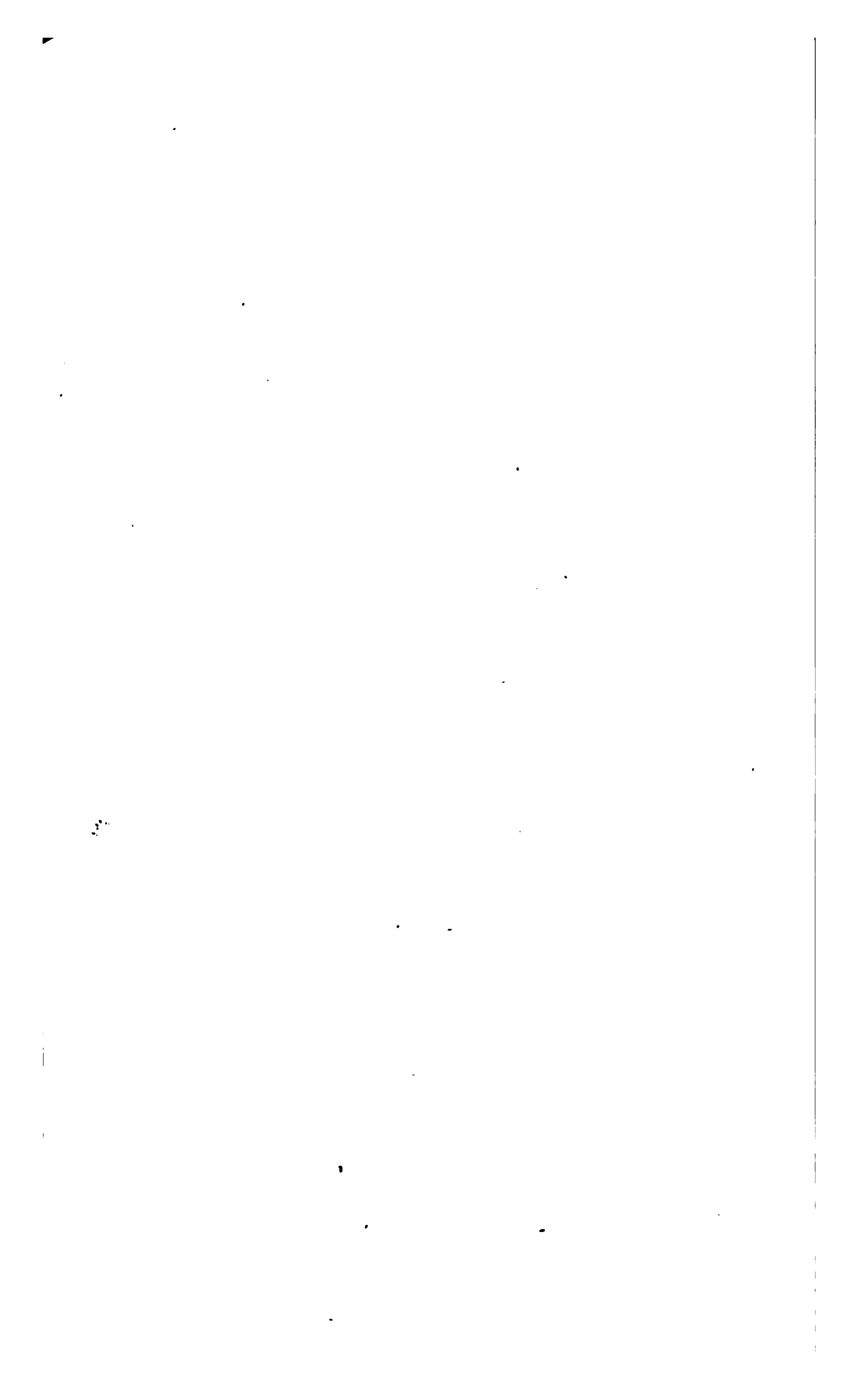
HET

HET VEULEN.

Een Veulen, van den last van 't draagen
Eens ſtouten ruiters onbewust,
Beſchouwde met het grootst behaagen
Den toom, als aller Paarden lust.
Niets kon zyne oogen meer beleezen
Dan Paarden, door een' man beſtierd:
't Verlangde reeds een Ros te weezen,
Met ruiter, toom en zaal verſierd.

Hoe ſchaars kent eerzucht, in haar poogen,
't Geluk, waarmeê haar wensch zich vleit!
Het tuigſieraad, met pracht omtoogen,
Wierd ook dit Veulen opgeleid.
Men voert het, ſtreelend', heen en weder,
Opdat het wierd' den dwang gewoon:
't Gaat ſtout en moedig op en neder:
't Voldoet zichzelv': 't vind alles ſchoon.

Het

J. Buys inv. et del. *De Wed. Loveringh en Allart excud.* *N. v. d. Meer jun. sculps.*

Het kwam met prachtige gebaarden
Van d'eersten proeftogt vrolyk weêr,
Verkondigende aan alle paarden
Zyn' nieuwverworven staat van eer.
Het sprak: myn roem wierd langs de wegen
Verheven tot den hoogsten top:
Een roode toom, door my verkregen,
Rees langs myn zwarte maanen op.

Maar hoe verging 't na weinig dagen?
Het Veulen keerde, vol van druk;
Meld hinnekende: ach! welke plaagen
Bevat myn ingebeeld geluk!
Men moog' den toom myn sierſel heeten:
Hy is gemaakt om andre reên;
Ik draag hem als een ſlaafſche keten,
En tot des Ruiters nut-alléén.

* * *

Wat

Wat ziet men daaglyks jongelingen,
Door uiterlyken praal verrukt,
Naar 't eerbezit van ampten dingen,
't Geen dikwils hen te vroeg gelukt!
Men ſpoed zich, met vernoegde zinnen,
Om van zyn vryheid zich te ontſlaan;
En neemt, om luister aan te winnen,
De zwaarſte ſlaafſche ketens aan.

H. J. R.

* * *

J. Buys inv. et del. De Wed. Loveringh en Allart excud. N. v. d. Meer Jun. sculpsit.

CHLORIS.

Door minnenyd vervoerd, wars van haar levensdagen,
Wierp CHLORIS zich op 't dons in een' bedrukten ſtaat;
Zy, om haar' minnaar recht te plaagen,
Die Silvia een lonk had opgedraagen,
Riep Venus yvrig aan, opdat zy van dien ſmaad
Wierd door een zachte dood ontſlaagen.
Maar mooglyk was die beê niet ernſtig overdacht?
Jong en verliefd te zyn en om de dood te ſmeeken!
Wie zulks niet tegenſtrydig acht,
Dien is zeer weinig van de kracht der min gebleken.
Doch midden in zo veel verdriets
Ziet CHLORIS, onverwacht, haar' vriend te voorſchyn komen;
Gekapt en fraai gekleed. Straks bid zy verder niets,
Noch wenscht meer dat haar 't leven word benomen.
Hy nadert, daar ze op 't klaagbed ruſt,
En ſpreekt haar ſtreelend aan met duizend ſchoone reden:
Hy zucht, hy vleit, hy zweert, hy kuſt,
Hy roemt op 't hoogſt' al haar bekoorlykheden.

 ô CHLO-

ô CHLORIS, hebt gy nu wel fpyt
Dat gy nog niet geftorven zyt?
Uw DAMON zweert zyn liefde u eeuwig op te draagen:
Is 't mooglyk dat gy hem nog met uw dood zoud plaagen!
Der fchoonen toorn en gunst, hoe ftrydig van natuur,
Zyn echter beiden kort van duur:
Thans laat zich CHLORIS, weêr verzoend, door d'arm omvangen
Van hem dien zy zich ftraks zo haatlyk had verbeeld;
Zy fchenkt hem kusch op kusch, en drukt zyn bruine wangen,
Die zy met dartle handen ftreelt.
Doch onder dat geftreel, zo troetelend, zo teder,
Verftyven haare leên; zy valt in onmagt neder.
Hoe! nadert dan haar einde, ô Moeder van de Min?
Een fpitfe bek groeit uit haar ronde kin;
Haar handen zien we in vleugelen verkeeren;
Haar boezem in een krop; haar vel bedekt met veêren!
Wat hebt ge met haar vóór, Godin?
Is 't mooglyk!... ben ik niet bedrogen?.....
Neen; CHLORIS word een duifje voor onze oogen.
Hoe beeft nu DAMON niet, daar hy
Zyn fchoone ziet op vleuglen zweeven!

Tot

Tot driemaal vliegt ze om 't hoofd haars minnaars, als of zy
Haar' lust nog boeten wilde en hem een kuschje geeven:
Wat eertyds met vermaak door CHLORIS wierd gedaan,
Kleeft, zo het schynt, haar als een Duif nog aan.
Zich fraai te tooijen, op te flikken
Was daaglyks al haar tydverdryf:
Hoe flikt en pikt de Duif haar lyf!
Zy plukt de vedren uit om die gelyk te schikken;
Zy vliegt naar 't waschvat, baad haar borst, haar' hals en leên
Als CHLORIS deed voorheên.
Hoor hoe zy lagcht! maar wilt gy vraagen
Waarom zy dus in 't lagchen schept behaagen?
Zy lagcht als CHLORIS, die, voorheen,
Om alles lagchte buiten reên.
Ei, zie haar eens vlak voor dien spiegel zwieren,
Waar CHLORIS eertyds menig uur
Zich oefende in de kunst van houding en manieren.
Ze aanschouwt haar' blanken hals, haar vleugels, haar postuur,
En treed hovaardig, met zichzelven ingenomen,
Gelyk een trotsche Maagd, die 't hoofd steekt in den wind.
ô Goôn, roept haar bedrukte vrind,

Doe CHLORIS uit dees Duif toch weêr te voorschyn komen
Vergeefs, zegt Venus, spilt ge uw klagt.
Nooit word de menschlykheid uw schoone weêrgegeeven.
De staat van duif voegt haar, die lagchte en nimmer dacht
Zich altoos optooide, en in 't minnen was bedreven.
Nu kan zy, als een duif, recht naar haar neiging leeven.

* * *

Wanneer nu eens de Mingodin,
(Men zegt zy heeft zulks in den zin,)
Besloot op de eigen wyz' te handlen
Met al de Meisjes, die op 't spoor van CHLORIS wandlen,
Hoe talryk zou op aard', naar allen schyn,
Eerlang 't geslacht der duiven zyn!
Gewis, 't vermeerderde alle dagen;
En menig man lag zich te rusten naast een vrouw,
Die 's morgens aan zyn zyde een duifje vinden zou.
'k Moet, by die wisling reeds vooraf 't verlies beklaagen
Van zo veel schoonheên. Voer, ei voer toch dit besluit
ô Liefste Venus, nimmer uit!

J. L

DE KRANKE.
De Wed. Sövringh en Allart excud.

D E K R A N K E.

Een Man, fints langen tyd beftreden
Door felle pyn in al zyn leden,
Gedroeg, in dien bedroefden ftaat,
Zorgvuldig zich naar ieders raad,
En kon zich echter van zyn lyden
Op geenerhande wyz' bevryden:
Doch fprak een Wyf, dat, hoog bejaard,
Door veel geheimen was vermaard.
Dit floeg, daar hy, met weenende oogen,
Vast bad om hulp en mededoogen,
Hem ftraks dit toovermiddel vóór:
Wasch driemaal, blies het hem in 't oor,
Zo dra de zon begint te lichten,
Op 't graf eens vroomen, uw gewrichten,
Aan hand en voet, met verfchen douw.
Dit helpt. Gedenk hierby een vrouw!

Hy volgt den raad aan hem gegeeven.
Wie wenscht niet zonder fmart te leeven?
Hy kroop, toen 't licht herrezen was,
Naar 't kerkhof, vond een' zerk en las:
„ Vraagt gy, ô Wandelaar! wat man hier ligt begraaven
„ Hy was der vroomen baak, vol ongemeene gaaven:
„ Een wonder van zyne eeuw: ja, 't zy in 't kort gezei
„ Hy word van Kerk en School, van Stad en Land befchre
Hier wiesch de Lyder, en met reden,
Terftond zyn halfverlamde leden.
Maar welk een werking had die kuur?
Ach! 't fcheen hem flechts een doodlyk uur,
Daar grooter fmart zyn wanhoop voedde.
Hy greep zyn' ftaf, en, droef te moede,
Bekroop hy 't bygelegen graf.
Hier nam allengs zyn weedom af.
Hy, fchoon noch zerk, noch fchrift, noch teeke
Van 's Dooden deugd of gaaven fpreeken,
Gebruikt nochtans het middel weêr,
En wascht zyn leden, keer op keer.

Stral

Straks voelt hy zich van pyn ontheven,
En zyn verlamde leên herleeven.
Ja zonder ſmart en zonder ſtaf
Verlaat hy dit eenvoudig graf.
Ach! roept hy, laat geen ſteen my leezen
Wie deeze vroome man moog' weezen!...
De Koster nadert by geval:
Hy hoopt dat die 't hem zeggen zal,
En vraagt; maar moet al weder 't vraagen.
De Koster ſtaat geheel verſlaagen,
En durft hem naauw' ten antwoord ſtaan.
Doch vangt in 't eind' dus zuchtende aan:
Hier ligt hy, die, vol zotternyen,
Doorſlepen kunst en ketteryen,
Den ſpot met vroome lieden dreef;
Komediën en vaarzen ſchreef,
En dien men, wie hem ook betreurde,
Een eerlyk graf naauw' waardig keurde.
Hy was een booswicht, als gy ziet.
Neen! zegt de man, dat was hy niet.

Maar 'k denk veeléer, dat die Geleerde,
Dien ieder als een wonder eerde,
Gelyk men op zyn' grafsteen leest,
Een snoode booswicht is geweest.

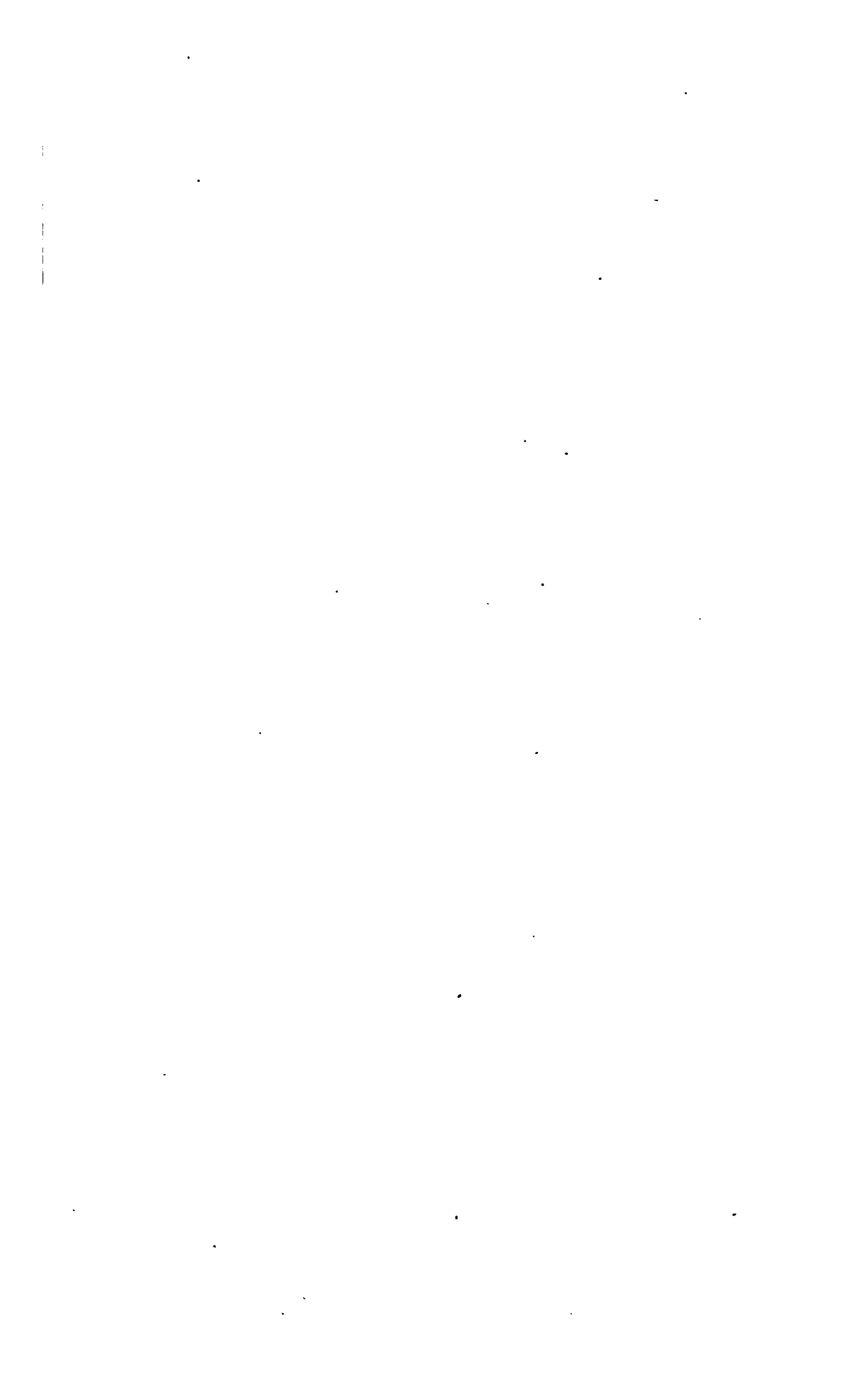
B. D. B.

* *
*

DE

DE VOS EN DE EXTER.

DE VOS EN DE EXTER.

Wat doet gy toch den ganſchen dag?
Waarāan beſteed ge uw' tyd, indien ik 't vraagen mag?
Gy houd, naar 't ſchynt, u op met wonderbaare zaaken.
Dus ſprak de looze Vos tot de Exter; die hem zei:
De waarheid is 't alleen die ik alöm verbrei';
Geheimen, waar geen vlyt ooit achter wist te raaken,
Weet ik welhaast bekend te maaken;
Ja, van den Vledermuis tot aan den Adelaar,
Is niets verborgen of ik maak het openbaar.
Wel, goede Vrind, het zou by uitſtek my bekooren,
Hernam de Vos hieröp, iets van uw kunst te hooren.
Gelyk een zwetſende Arts, die op zyn ſpreekplaats ſtaat,
Geduurig heen en weder gaat,
Nu achterwaarts en dan naar vooren.
Zyn' witten neusdoek zwaait, en kucht eer dat hy ſpreekt,
Zo loopt myn Exter thans den boom nu op dan neder,

En ſtrykt aan eenen tak zyn' ſnater heen en weder,
Met een gelaat waaräan geen deftigheid ontbreekt.
'k Ben zeer gedienſtig met myn gaaven,
Myn Vriend, dus vangt hy aan. Gy houd het voor gewis
Dat gy voorzien zyt van vier beenen: maar 't is mis.
Een weinig aandacht ſlechts, 'k zal myn gezegde ſtaaven;
Want gy, heer Vos, beweegt u als gy gaat,
En gy beweegt u niet, zo lang gy ſtille ſtaat.
Doch dit is 't alles niet dat ik heb uit te leggen,
Geef acht dan op hetgeen ik verder u zal zeggen:
Zo dra uw voeten gaan, zo gaan zy over de aard'.
En desgelyks doet ook uw ſtaart.
Nu zien we u hier dan derwaarts ſnellen,
Maar altoos door uw' ſtaart verzellen.
Gy merkt ook, als gy been voor been
Wat ſnel beweegt, zulks van uw' ſtaart metéén,
Zo dikwyls gy u tracht met hoenderen te ſpyzen.
Waaruit gy, ten beſluite, op 't allerklaarſte ontdekt
Dat u uw ſtaart ten vyfden been verſtrekt.
En dit, heer Vos, was te bewyzen.

* * *

Ja,

Ja, dit ontbrak ons nog! hoe zeer verheugt het my
Dat ook nog zulke groote geesten,
Die 't all' bewyzen, 't zy hoe 't zy,
Te vinden zyn by beesten!
Door de eigen Vos, die dit voor waarheid heeft verteld,
Wierd tevens ons daar by gemeld,
(Wat glori voor het kunstvermogen!)
Dat zy die 't minst verſtaan het allermeest betoogen.

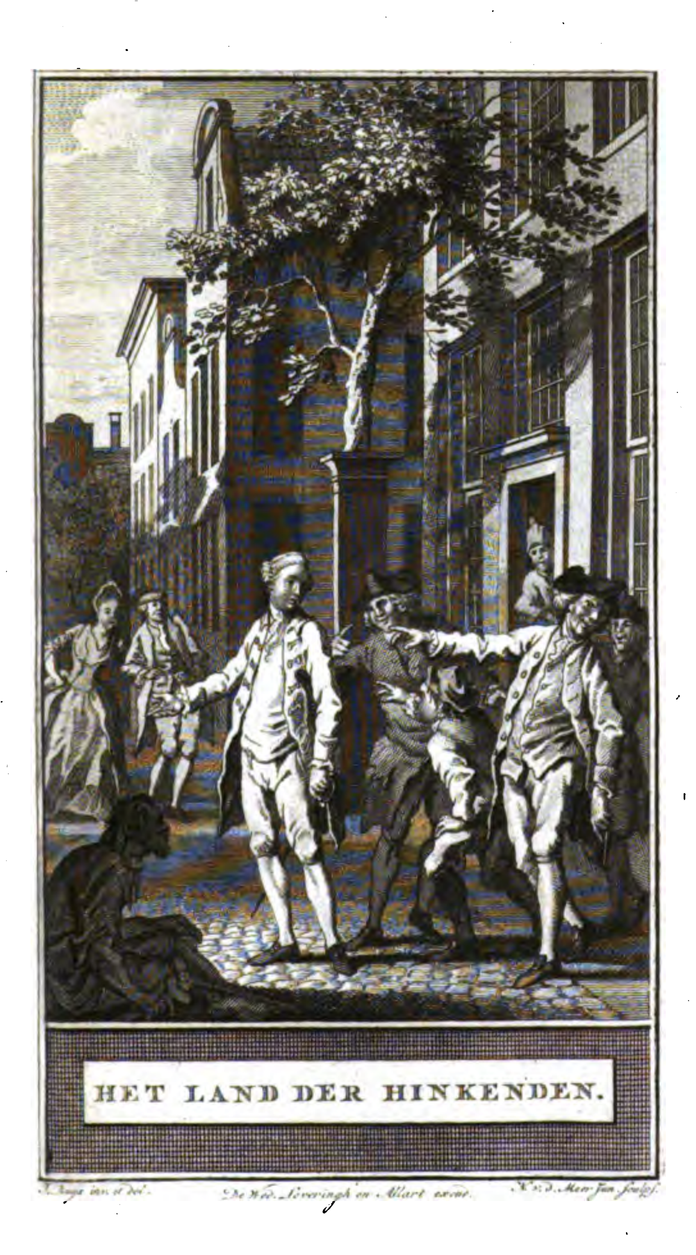
P. M.

* *
*

HET LAND DER HINKENDEN.

'T Was in een zeker land voorheen
'T Gewoon gebruik by groot en kleen
Dat ieder ſtamelde in zyn reden,
En niemand ooit dan hinkend ging:
Men hield dit voor de fraaiſte zeden.
Dien misſtand zag een vreemdeling:
Hier zal my, om myn' gang, elk met verwondring groeten,
Dus dacht hy en ſtapt voort met vastgezette voeten.
Hy ging, en ieder zag hem aan.
Elk lagchte die hem zag, ja bleef al lagchend ſtaan.
En riep: Leer toch dien vreemdling gaan,
Om dit verwyt van zich te weeren,
Vond zich de vreemdeling tot tegenſpraak verpligt.
Gy, ſprak hy, gy, die my beticht,
Gy hinkt, ik niet. Ei, tracht dien gang toch af te leeren!
'T Geroep vermeerdert op dat woord,
Nu elk de ſpraak des vreemdlings hoort:

Hy

HET LAND DER HINKENDEN.
De Wed. Loveringh en Allart excud.

Hy ſtamelt niet! ô ſchande! ô welk een miſlyk ſpreeken!
Straks vangt men aan alöm den ſpot met hem te ſteeken.

* * *

Zo we aan een fout van jongsäf zyn gewoon,
Word ze eindlyk in onze oogen ſchoon:
Een Wyze zal het vruchtloos waagen
Ons onze dwaasheid vóór te draagen.
Men houd hem vol van zotterny,
Alleen omdat hy wyzer is dan wy.

J. P. B.

* *
*

INKLE

INKLE EN YARIKO.

De winzucht, die het eerst ons onderwezen heeft
Hoe, op een vlottend hout, de mensch door 't zeenat ftreeft;
Ons noopte om 't liefste pand, het leven, in de vlaagen
Des woesten oceaans, flechts op een plank, te waagen:
De winzucht, de oorfprong van het duidelyk begrip
Van voordeel en verlies, voerde Inkle ook op een fchip:
Hy offerde de kracht van zyne beste jaaren,
Op hoop van winst te doen, aan de ongeftuime baaren.
In handelzucht beftond al zyn verftand en vreugd,
En rekenkunde, alléén was zyn voornaamfte deugd.
Hem lokte 't ryk Gewest, dat wy door 't zwaard bekeerden;
Dat wy het Christendom en onze vrekheid leerden.
Hy ziet America. Maar naadrende aan dat land,
Vernielt een ftorm zyn fchip. 't Gelukt hem naauw' aan 't ftrand
Met doodsgevaar te ontgaan. De Wilden vallen t' faamen
Straks op de Britten aan, en die de zee ontkwamen

Ver-

INKLE EN YARIKO.

Vermoorden ze altemaal. Slechts Inkle ontweek hun zwaard,
En bleef door zyne vlucht in 't diepst' van 't bosch gespaard.
Doch eindlyk, ademloos door 't zwerven ginds en weder,
Werpt hy, verward van geest, by eenen boom zich neder,
Vol van onzeekren angst of in dit ongeval
De honger of het zwaard hem 't leven rooven zal.

Dus peinzende op zyn lot, verneemt hy door de boomen
Een onverwacht geruisch; dit doet op nieuw hem schroomen.
Een jonge Negerin springt achter 't loof vandaan.
Zy slaat haar snelziende oog straks op d'Europeaan;
Staat stil. Wat zal ze doen? verbaasd weêr boschwaart wyken?
Neen, zulk een schuwheid laat geen wilde schoone blyken.
Zy ziet den vreemdling aan: zyn minnelyk gelaat,
Zyn krullend hair, zyn blank gezicht, zyn vreemd gewaad,
Bekoort haar, en belet haar weêr te rug te treeden.
Zy streelt ook Inkles hart door woeste aanminnigheden.

Daar zy niets van de kunst van veinzen had geleerd,
Verraad haar oog terstond de drift die haar verheert:
Het smeekt om gunst en toont tot gunstbewys zich vaardig.
De Negerin was schoon en wel beminnenswaardig.

Ge-

Gebaarden ſtrekken thans voor woorden aan dit Paar;
Door teekens worden zy vertrouwlyk met elkaêr.
Zy wenkt hem met de hand: hy volgt haar zonder duchten
Ze onthaalt hem in een hutje op rype en ſchoone vruchten.
Zy toonde hem een bron waar hy zyn dorst verſlaat,
En bragt door lagchjes weêr de vreugd op zyn gelaat.
Zy zag hem telkens aan en ſpeelde met zyn hairen,
En ſcheen verbaasd dat die zo los en krullend waren.
Yariko draagt zorg dat ze, ieder morgentyd,
Haar' lieven vreemdling weêr met versch onthaal verblyd;
Tracht ieder dag op nieuw door tederheid te toonen
Wat al trouwhartigheên in 't hart van Wilden woonen.
Zy brengt hem gift op gift. Met vellen van gediert',
Met veedren, ryk van glans, word Inkles hut geſierd.
Een nieuwe ſchelpentooi moet om haar ſchoudren praalen
Zo dikwils zy verſchynt om haaren gast te onthaalen.
Des avonds voert zy hem naar eenen waterval,
En onder 't zoet geruisch van Philomeels geſchal
Valt hy gerust in ſlaap. Uit tederlyk erbarmen
Bewaakt zy ieder nacht den vreemdling in haare armen.

Voor

Voed in Europa wel een hart zo trouw een min?
De liefde ſtort dit paar een' nieuwen ſpreektrant in.
Door klanken, van hen zelf bedacht en waargenomen,
Verſtaat hem 't zoete kind, en hy de maagd, volkomen.
Hierop maalt Inkle haar den kostelyken ſchat,
De blyde leevenswyz' van zyn geboorteſtad.
Hy wenscht haar nevens zich nog eens te zien in Londen;
Haar ſpyt het dat zy reeds zich niet aldaar bevonden.
Daar, zegt hy, (wyzende op zyn' rok) word u bereid
Een kleed van beter ſtof, van grooter kostbaarheid;
In huizen, half van glas, zult ge u, naar uw behaagen,
Van vlugge paarden door die ſtad zien rond gedraagen.
Het Meisje ſchreit van vreugd; ziet ſchreijend' naar de zee,
Of zy, van verr', geen ſchip ziet naadren tot de reê.
Zy ziet hetgeen zy wenscht welhaast te voorſchyn komen;
Ze ontdekt in 't einde een ſchip: van blydſchap ingenomen,
Zoekt zy haar' vreemdling op; vergeet haar vaderland
Uit enkle zucht tot hem; begeeft zich, aan zyn hand,
Zo blyde aan boord, als of ze alreeds een huis te Londen,
In 't vaartuig, 't geen hen zal vervoeren, heeft gevonden.

C Het

Het schip, begunstigd door den wind, zeilt spoedig voort.
't Vliegt naar Barbados. Maar, helaas! hier was het oord
Waar Inkle, op zyn fortuin te onvreên, aan 't peinzen raakte;
Waar yllings in zyn hart de zucht tot winst ontwaakte.
Hy keert uit Indiën ontbloot van geld en goed:
Dit 's voor zyn gierigheid de wreedste tegenspoed.
„ Hoe, zegt hy, heb ik dan dien zeetogt ondernomen,
„ Met moeite en angst gestreên, om arm weêr t' huis te komen?
Hy stilt in korten tyd zyn' honger naar gewin,
En voert YARIKO te koop als een slavin.

Dus word de dankbaarheid verkeert in dwinglandyë;
Zy, die hem heeft behoed, gedoemd ter slavernyë.

Schoon 't Meisje hem omhelst, hem smeekend' valt te voet,
Schoon 't vleit en weent en kermt, niets buigt zyn vrek gemoed.
My, daar ik zwanger ben .... my! ... vaart zy voort met klaagen,
Beweegt hem zulks? ja! om haar hooger op te jaagen.
Nog drie pond meer! .... Welään, roept Inkle, ik laat ze u zo!
Daar, Koopman, hebt gy 't wyf! zy heet YARIKO.

* * *

Bar-

Barbaar! ſnoode Inkle! waar is uws gelyk in wezen?
Mogt in elk waerelddeel ook elk uw ſchande leezen!
Beloont ge, ontäarde ziel! een trouw van die waardy,
Een tederheid zo groot, met harde ſlaverny?
Een Maagd, die 't leven wel voor u had willen derven;
Die u den dood onttrok; met u op zee ging zwerven;
Om u haar volk verliet; by haar bevalligheên
Het beste hart bezat, verkoopt ge om winst-alléén?
Draag vry uw' roem daaröp; niets zal u dien ontrukken.
Geen booswicht overtreft u ooit in gruwelſtukken.

J. L.

* *
*

DE KOEKKOEK.

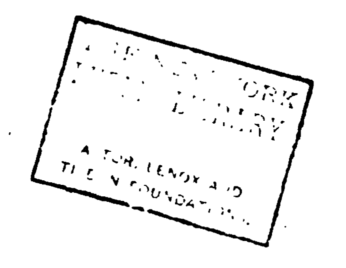
De Koekkoek zag onlangs een' Spreeuw
De ſtad ontvliên naar 't veld, om ruimer lucht te erlangen.
Vriend! riep hy met een groot geſchreeuw,
Wat zegt het ſteêvolk toch van onze woudgezangen?
Ik bid u geef my een verhaal:
Wat zegt men van den Nachtegaal?
„ Elk roemt zyn onnavolgbaar zingen."
En van den Leeuwrik? voer hy voort.
„ Zyn zang heeft duizend lievelingen."
Wat hebt gy van den Vink gehoord?
„ Meer van het vinkenet dan 't vinkelied gewaagen."
Voor 't laatst moet ik u nog iets vraagen:
Wat, riep hy, zegt men toch van my?
Toen zei de Spreeuw: „ Ik moet uw' zotten waan beklaagen:
„ Geen ſchepſel rept van u, myn vriend, geloof my vry."
„ Dan zal ik, voer hy voort, my van dien ondank wreeken,
En eeuwig van myzelven ſpreeken."

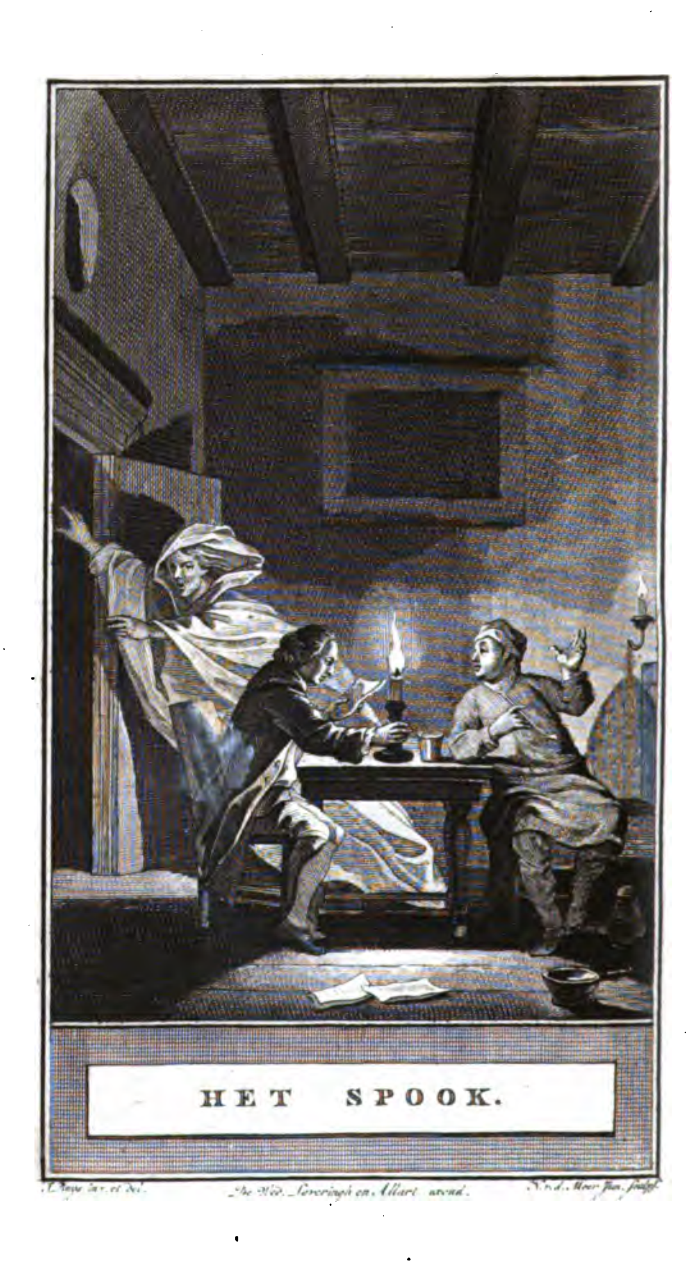
J. L. D. J.

HET

DE KOEKKOEK.

HET SPOOK.

HET SPOOK.

Van zeekren Hospes word verteld
Dat hy, van tyd tot tyd, wierd door een Spook gekweld.
Hy liet zich, om dien geest te weeren,
In ſtilte 't duivelbannen leeren:
Doch 't lastig Spook was veel te kloek
Om zich te ſtooren aan bezweeren,
En gaf, in lange witte kleêren,
Hem alle nachten een bezoek.
Een Dichter, wien dit huis was aangeprezen,
Kwam hier ter woon. De Waard, door wien de nacht
Niet gaarne alléén wierd doorgebragt,
Verzocht den Dichter hem zyn vaerzen voor te leezen:
Dees las een Treurſpel, koud, langwylig, zonder ziel,
Dat juist den Hospes niet, maar hem zeer wel geviel.
De Geest, die op den Waard - alléén had acht gegeeven,
Trad nader, luisterde en begon van ſchrik te beeven:

Met groote moeite had hy 't eerst tooneel gehoord,
Maar met het tweede was hy voort.
De Waard, door hoop nu ingenomen,
Liet tegen d'andren nacht den Dichter wederkomen.
De Dichter las; de Geest verscheen;
Hy toefde maar zeer kort; hy luisterde en verdween.
Goed, dacht de Hospes, goed; 'k zal u welhaast verjaagen,
Zo gy geen vaerzen kunt verdraagen.
Nu kwam de derde nacht; de Hospes was alléén.
Juist op het eigenste uur kwam 't Spook weêr voor zyne oogen.
De Hospes dacht: geen nood; is daar 't bezoek? ik weet
Een middel dat geneest, of ben op 't ergst bedrogen.
Jan, riep hy tot zyn' knecht, loop ras, vraag den Poëet
Om my zyn Treurspel voor een uur of twee te leenen.
De Geest verschrikte, en wenkte dat de knecht
Die moeite spaaren zou, en sedert, zo men zegt,
Is 't Spook niet weêr verschenen.

* * *

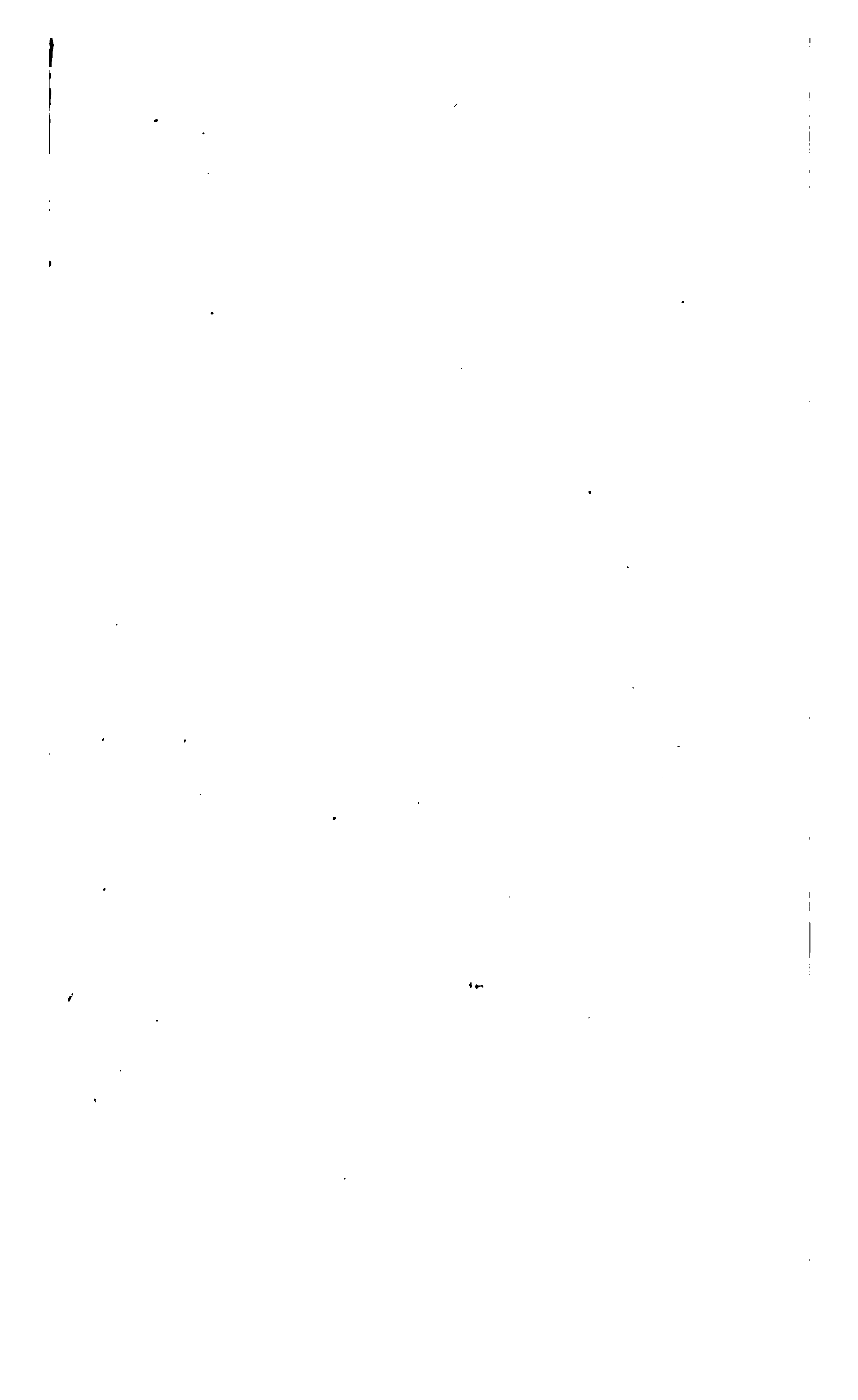
Laat ieder, die dit wonder leest,
Hierüit dees nutte leering trekken;

Dat

Dat nooit een vaers zo deerlyk is geweest,
Of 't kon tot eenig nut verstrekken.
En zo elk Spook zo sterk voor slechte vaerzen beeft,
Wat troost, dat, in zo veel gevaaren,
Onze eeuw voor gantsche legerschaaren
Van Spooken niet te vreezen heeft!
Wy zullen, om met vrucht hen allen weg te weeren,
Gewis geen vaerzen ooit ontbeeren.

J. L. D. J.

* *
*

J. Buys inv. et del. De Wed. Sepveringh en Allart excud. N. v. d. Meer Jun. sculps.

DE ZELFMOORD.

'k Zal een geſchiednis u doen hooren,
ô Jeugd! misſchien uw traanen waard',
Ei, luister met aandachtige ooren
Wat droevig wee de liefde baart.

Het voorbeeld aller Jongelingen,
Zyns gryzen Vaders troost en ſtaf,
Die ieder kon tot achting dwingen,
Wiens deugd het blydst voorüitzicht gaf;

Die Jongling, wyl de min hem griefde,
Vervoegt om troost zich by Climeen.
Hy zucht, hy ſmeekt om wederliefde;
Maar vruchtloos is al zyn geween.

Geen

DE ZELFMOORD.
De Wed. Severingh en Allart excud.
N. v. d. Meer Jun. sculps.

Geen klagt, geen voetval, niets kan baaten.
Climeen gebied hem haar te ontvliên.
Wel, zegt hy, 'k zal u dan verlaaten:
Gy zult my nimmer weder zien!

Hy rukt den degen uit de ſchede.
Helaas! zyn wanhoop ſtygt in top.
Hy ſlaat zyn oog op punt en ſhede,
En ſteekt hem langſaam weder op.

A. V. D. B.

* * *

D E F Y N E.

Wie is 'er, die de vroomſte vrouw,
Zo vroom in haar kleedy, als vroom in haar verrichting,
Wier mond ſteeds overvloeit van ſtichting,
Geen' lofzang waardig keuren zou?
Hoe leerzaam, hoe voorbeeldig is haar leven!
Zo dra die vroome vrouw, wanneer 't agt uuren ſlaat,
In d' ochtendſtond het bed verlaat,
Zoekt zy de bede op, voor dien dag der week geſchreven.
En ſchoon haar zestigſt' jaar reeds is voorby gegaan,
Roept zy op heden nog den Heer om kuischheid aan;
Daar zy genoegzaam nooit heeft haar bekomst gegeeten,
Smeekt ze echter ſteeds om maatigheid in 't eeten;
Hoewel zy daaglyks geld op panden geeft ter leen,
Zucht zy nochtans om troost in haar behoeftigheên.
Wat deugdzaam hart! wat heilig zielvertrouwen!
Zy leest tot tweemaal toe den Bybel dóór in 't jaar,

En

DE FYNE.

En weet daardoor haar huis te hoeden voor gevaar,
Ja zelfs voor eeuwig uit des duivels klaauw te houên.
T,waalf liedren heft zy daaglyks aan.
Wie daar?... een arme... hoe! wat durft die man beſtaan?
Gaa, onbeſchaamde! gaa, zoud ge in 't gezang haar ſtooren?
Vertrek; wanneer zy zingt kan zy naar niemand hooren.
Gaa, honger vry, gelyk gy zyt gewoon.
Zy heft haar hart thans tot Gods troon;
Zou zy dat hart nu van den hemel wenden
Om 't oog te ſlaan op armoê of elenden?
Zy zingt, en zingend' zet zy 't eeten op den disch.
Zy eet, en eetend' ſmaalt ze op 't boos verval der tyden.
Daar word geklopt. Wie of 'er is?
Eene oude vrouw, die groot gebrek moet lyden;
Wier armoê zelfs geen ſtukje brood......
Gaa, kwel my, als ik eet, niet met uw' nood....!
Gy zingt noch bid, dit lyd geen tegenſpreeken.
Wees vroom, doe wat uw pligt gebied.
De Heer verlaat den zynen niet.
Wanneer toch bedelde ik? men moet, in zyn verdriet,
God vuurig om zyn' byſtand ſmeeken.

Dus

Dus yvert zy. Maar is dees vroome vrouw veelligt
Niet wat te hard, te ſtreng in 't oefnen van haar' pligt?
Is 't geen gevoelloosheid veelmeer dan mededoogen?
Neen, neen; zy wil ten nutt' der armen zulks beſtaan,
Bekeert hen door verwyt, werpt ſtout hen 't kwaad voor de oogen
Zy pryst de naarſtigheid en 't ernſtig bidden aan.
Is dit niet naar 't bevel van 's Heeren woord gedaan?
Zy wil wel dienst doen met haar goedren,
Doch niet dan aan heilzoekende gemoedren.
Waar is een vroome vrouw bekend in onze ſtad
Die altoos, in den nood, by haar geen toevlucht had?
Brengt zy haar ſlechts wat nieuws, al is 't geene aandacht waardig,
Ze is op haar beurt voor haar dienstvaardig.
Ach, ja! Beatrix hart is ſteeds ter hulp bereid,
Hoe zeer de waereld haar gedrag ook moog' mispryzen.
Zy toont den leevenden niet ſlechts mildaadigheid,
Maar weet die tevens ook den dooden te bewyzen.
Wierd ooit een kind gebragt naar 't graf,
Waar ze op den zerk den ſchoonſten krans niet gaf?
Wat drager vond in haar geſchenk geen welgevallen?
Beatrix krans was toch de beste krans van allen!

Wat

Wat heerlyk Crucifix! Wie heeft dit hier gebragt?
't Is van Beatrix en den dooden toegedacht.
Die vroome vrouw! leeft zy als ik ben overleden,
Zal zy gewis myn' zerk met zilver overkleeden.
Zy fiert den kanſel en 't altaar,
En zal by 't volgend nieuwejaar,
Hoe ſmaalend' ook de nyd moog' tieren,
Ten derdenmaale die verſieren.
Al ſchryft men bits dit aan haar eerzucht toe,
Haar weldoend hart word nimmer moê.
Wie was 't, die onlangs in den kring der kerkgenooten,
Met een bedaarde hand, een pakje, digt geſloten,
Behendig in 't collectezakje ſmeet?
Het was Beatrix die zulks deed.
Zy leent den Heer; en wat zy geeft geeft ze onverdroten.
Dat juist de lieden 't zien, daaräan heeft zy geen ſchuld.

* * *

Schoon u de lastraar hoont, Beatrix! neem geduld.
Hy zegg' vry: dat gy dus Gods almagt om wilt koopen,
Opdat ge van de ſtraf voor 't woekren vry moogt loopen.

Dat

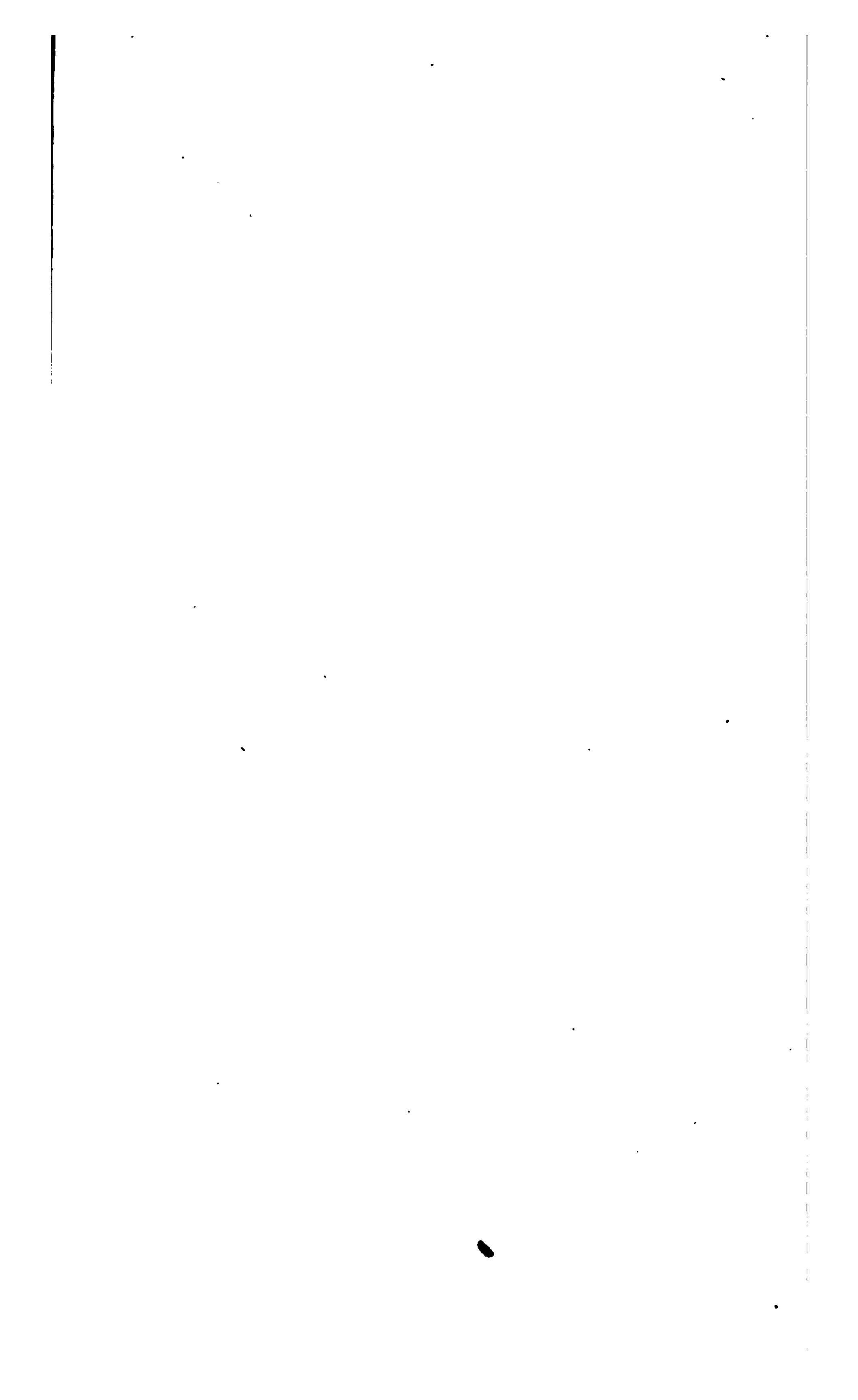
Dat hy u ſpottend' doeme, alsöf gy waart geneigd
Tot klappernyen, die elks goeden naam bevlekken;
Alsöf 't u kon ten blydſten nieuws verſtrekken
Wanneer uw' evenmensch met rampſpoed word gedreigd;
Alsöf ge uit 's naastens leed uw grootſte vreugd kost raapen;
Alsöf uw gantſche deugd alléén beſtond in ſchyn.
Zwygt, ſpotters, zwygt! Dit kan niet mooglyk zyn
Want biddend' ſtaat zy op en zingend' gaat zy ſlaapen.

J. L.

* *
*

DE BLINDE EN DE LAMME.

DE BLINDE EN DE LAMME.

Een Blinde, op zynen weg verlegen,
Kwam by geval een' Lammen tegen,
En dacht dat hy, ter goeder ſtond,
In deezen zynen leidsman vond.

Zou ik, ſprak de andre, u hulp verleenen?
Ik-zelf ben lam aan bei myn beenen.
Doch 't ſchynt uw ſchouders zyn gepast
En ſterk tot torsſching van een' last.

Als 't u gevalt my voort te draagen,
Behoeft gy naar geen' weg te vraagen.
Gy zult als uit myne oogen zien,
Daar 'k van uw voeten my bedien.

Men zag den Lammen en zyn krukken
Terſtond des Blinden ſchouders drukken.
't Veréénigd Paar verrichtte toen,
Dat één van beiden niet kon doen.

* * *

Gy

Gy mist wat andren ruim verkreegen,
En andren derven uwen zegen:
Die onvolmaaktheid is 't, waarüit
Voor ons 't gezellig leven ſpruit.

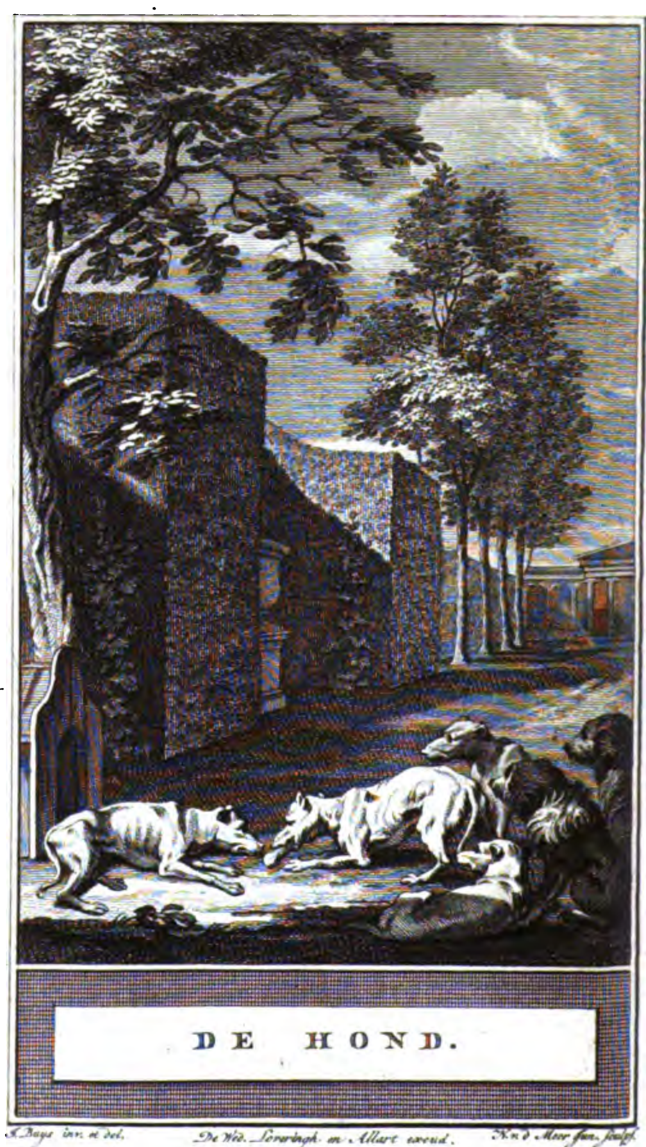
Indien niet dees de gaave ontbeerde,
Waarmeê Natuur my mild verëerde,
Wat waar' 't gevolg? dan zorgde hy
Alléén voor zich, en niet voor my.

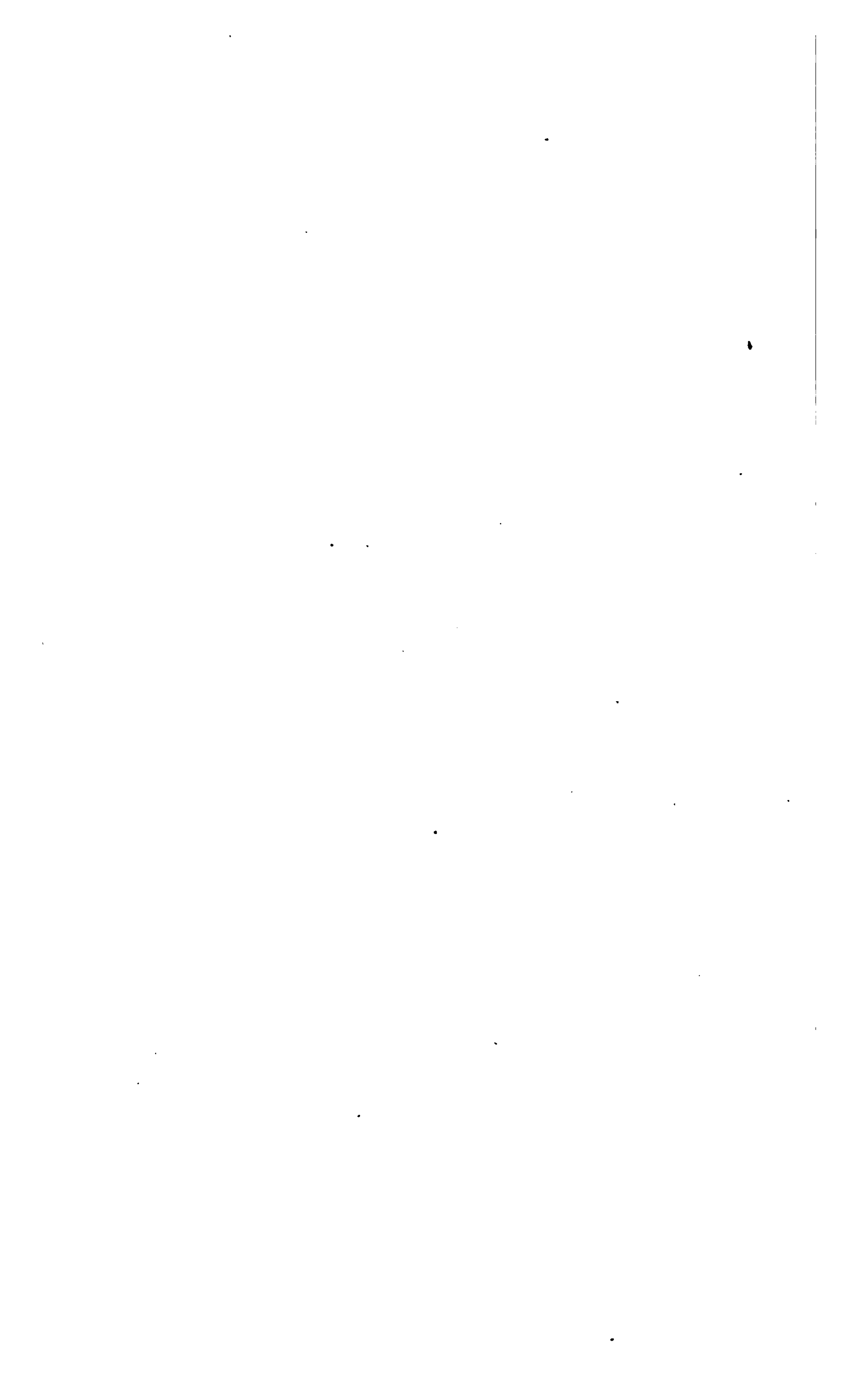
Laat nooit uw klagt de Goden ſtooren!
Is u het voorrecht niet beſchooren
Dat ze andren ſchonken, 't word gemeen
Door vriendſchap en gezelligheên.

J. P. B.

* *
*

DE

DE HOND.
J. Buys inv. et del.
De Wed. Loveringh en Allart excud.
N. v. d. Meer Jun. sculps.

DE HOND.

Phylax, die zo menig' nacht
Hield voor huis en tuin de wacht,
En geheele dievenbenden
Door zyn blaffen af kon wenden;
Phylax, die den ſtoutſten gast,
Tulliaan, wien elk moest duchten,
Zelfs tot tweemaal dwong tot vluchten,
Wierd door koortſen aangetast.

Al de buuren gaven raad:
Kruidendrank en mithridaat
Moest hy walgend binnen ſlikken,
Om zich naar hunn' zin te ſchikken.
Zelfs een Hospes, die, voorheen
Uit een vreemd gewest gekomen,
't Doctorſchap had aangenomen,
Moest vergeefs zyn kunst beſteên.

 Naauw-

Naauwlyks wierd de maar' verſpreid
Van des Honds onpaslykheid,
Of zyn broeders en zyn vrinden
Lieten ſtraks zich by hem vinden.
Pantalon, zyn beste maat,
Likt zyn' heeten mond en leden;
Zucht, en roept, met teedre reden:
Ach! wie dacht zulks? Ach! wat raad?

Phylax ſprak: 't is al te waar,
Pantalon, 'k ben in gevaar.
Had ik ſlechts niet ingenomen,
'k Waar' wel weder opgekomen.
Denk vry, zo ik heden ſterf,
Dat ik, na myn droevig kwynen,
Door 't gebruik der medicynen,
Door niets anders 't leven derf.

Ach! ik ſtierf nog wel te vreên,
Zo ik ſlechts zo menig been,
't Welk ik ſpaarde en nu moet derven,
Af mogt kluiven vóór myn ſterven.

Dit

Dit bekommert my vooräl,
Dat ik die vóór 't eind' myns levens
Niet gebrüiken kan, en tevens
Ook niet met my neemen zal.

Zo gy trouw zyt en my mint,
Haal my één daarvan, myn Vrind!
't Geen gy by de hooge linden
Voor de boogaartdeur zult vinden.
Liefſte Pantalon! gaa heen,
Breng my 't geen ik gistren morgen
Daar heb achter 't rys verborgen....
Maar kluif toch niets af van 't been!

Pantalon, die trouwe Hond,
Liep, en bragt hem 't geen hy vond:
Phylax, die niets kon gebruiken,
Tracht nog eens daaräan te ruiken.
Eindlyk, reeds half dood en blind,
Sprak hy: raak niet aan die bonken!
Sterf ik, dan zyn ze u geſchonken;
Maar niet eer: verſtaat gy 't, Vrind?

Ach!

Ach! genoot ik nu 't geluk
Dat ik nog dat hammenſtuk,
't Welk ik... doch ik zal wel zorgen....
'k Zeg niet waar ik 't heb verborgen.
Word ik wederöm gezond,
Dan zal ik u, by myn leven,
Daar de beste helft van geeven;
Ja, gy zult.... Hier ſtierf de Hond.

* * *

Een Gierigaart wykt nooit van zyne vrekheid af:
Hy ſlaat, by 't ſterven, ſlechts twee oogen op het graf,
En ziet, ontſteld, met duizend oogen,
Zyn ſchatten aan, zyn' lust, het doel van al zyn poogen.
ô Zwaare band, die hem zo vast aan 't aardſche hecht!
Om ſchraal te leeven en met angst en leed te ſterven,
Vergaêrt hy ſchatten voor zyn erven:
Benyd men hem zyn ſchyngeluk met recht?

H. J. R.

* * *

HET

HET PROCES.

HET PROCES.

Processen, ja, die dienen 'er te zyn.
Vooronderſteld men moest ze misſen:
Hoe zou men dan het myn' en dyn'
Bepaalen kunnen en besliſsen?
Het twisten leert ons zelfs Natuur:
Pleit voort dan, Vriend! hoe lang 't ook duur'.
Gy ziet men wil 't u moede maaken:
Doch zwicht niet, waag 'er alles aan.
Laat d' Advocaat zyn' gang ſlechts gaan.
Recht blyft toch recht in alle zaaken.

„ Wat zegt gy, Buurman? zou dit pad
„ U toebehooren? meent gy dat?
„ Neen, neen, 't behoort tot mynen akker.
„ Geloof my, gy bedriegt u, Makker!

 „ Ik

„ Ik zal u door 't getuigenis
„ Van twintig Boeren overreeden,
„ Dat lang reeds vóór den tyd der Zweeden....
„ Gy raaskalt, Vrindſchap! dat 's gewis.
„ Dat pad en gras my toebehooren
„ Zal ik u leeren; 'k heb 't gezegd.
„ Ik laat me in dat bezit niet ſtooren:
„ Het Recht zal de uitſpraak doen, ja 't Recht!"
Zo raakt het bloed van Klaas aan 't gisten.
Hy draait zyn' hoed, ſlaat in de hand:
„ Eer ik dat pad my laat betwisten,
„ Verlaat ik liever goed en land."
De gramſchap voert met ſhelle ſchreden
Hem naar de naaste ſtad om raad:
Maar ziet, Heer Glimpf, zyn Advocaat,
Was even naar het land gereden.
Hy loopt en haalt hem in met ſpoed....
„ Hoe was dat, vraagt ge, in zyn vermogen?
„ Glimpf was te paard en Klaas te voet?"
Beticht ge my dan met een logen?

Stel

Stel die gedachten uit uw' zin,
'k Zou anders, om dien hoon te wrecken,
Ligt zelf eens met Heer Glimpf gaan ſpreeken.

Ik zeg 't nog eens, Klaas haalt hem in.
Hy grypt den toom, door toorn gedreven.
„ Goên dag, Heer! zegt hy met verdriet:
„ Myn Buurman Kees, die deugeniet!
„ Die ſchelm!... 'k wil hem geen' ſcheldnaam geeven.
„ Die gek!.. denk hoe ik ben verſtoord!
„ Zegt dat het pad, dat onze velden
„ Vanéén ſcheid, hem, hem toebehoort.
„ Die ſtoutheid wil ik hem vergelden.
„ Mynheer! myn allerbeste koe,
„ Dan nog zes ſchepels haver toe!
('t Paard hinnikte op het woord van haver.)
„ Och! help my tegen hem: pleit dat 'er 't Dorp van daver'!

„ Geen mensch, ſprak Glimpf, nam ooit de zaaken beter waar
„ Dan ik: uw Buurman moet voorzeker achterleggen.
„ Gy hebt gelyk: dit lyd geen tegenzeggen.
„ Uit uwe reden blykt het klaar.

„ Genoeg; men dagvaard' hem: 'k zal alles klaar bewyze
„ 'k Ben niet gewoon myzelv' te pryzen:
„ Dit voegt geen' eerlyk' Advocaat.
„ Doch vraag vry, elk zal 't u verklaaren,
„ Of één Proces fints twintig jaaren
„ Door my verloren is: volg blindelings myn' raad.
„ Ik zal 't pleidool met kracht beginnen.
„ Een woord een man: gy zult het winnen.
Heer Glimpf ryd voort. Klaas roept hem na: „ Mynhee
„ 'k Hou myn belofte, ja nog meer."

Hoe hevig wierd de ftryd gedreven!
Hoe menig riem papier wierd yllings vol gefchreven!
Het halve Dorp wierd in de zaak bevat,
Men zocht getuigen, en verhoorde een reeks van Boeren;
En vyfentwintig, die toen zweeren moesten, zwoeren
Eenftemmig dat het gantfche pad,
Om welks betwisting Klaas zo hevig zich verftoorde,
Hem, volgens 't oudst bericht, geheel niet toebehoorde.

Wel, Klaas, de zaak gaat taamlyk flecht!
Ik weet niet veel van 't procedeeren;

Maar

Maar, onder ons, hoe ook 't Proces moog' keeren,
My dunkt gy hebt zeer weinig recht.
Elk vonnis wyst hem af: party blyft zegepraalen.
Maar hoe 't hem tegengaa, Glimpf moedigt hem weêr aan.
„ Laat toch 't Proces zyn' loop; vrees niets; laat my begaan.
„ 'k Zweer dat ik 't eindlyk dóór zal dringen: 't kan niet faalen:
„ Maar"... „ 'k Vat het. Goed, Mynheer! 'k zal straks het geld gaan
Klaas leent een goede som. Vyf jaaren duurt de stryd. (haalen.
Maar waarom toch zo lang een' tyd?
'k Moet u hiervan onkundig laaten:
Gaa, Leezer! vraag het de Advocaaten.

Het laatste vonnis komt. Wat zegt gy nu, myn Vrind?
Klaas wint de zaak. 't Is waar, hy leed veel by dat twisten.
Maar schoon hy huis en hof met pleiten moest verkwisten,
En huis en hof reeds aangeslagen vind,
Genoeg dat hy het Pad door 't procedeeren wint!
„ ô! Roept hy, leer van my het pleiten nooit te staaken.
„ Gy ziet het duidlyk: Recht blyft recht in alle zaaken.

H. J. R.

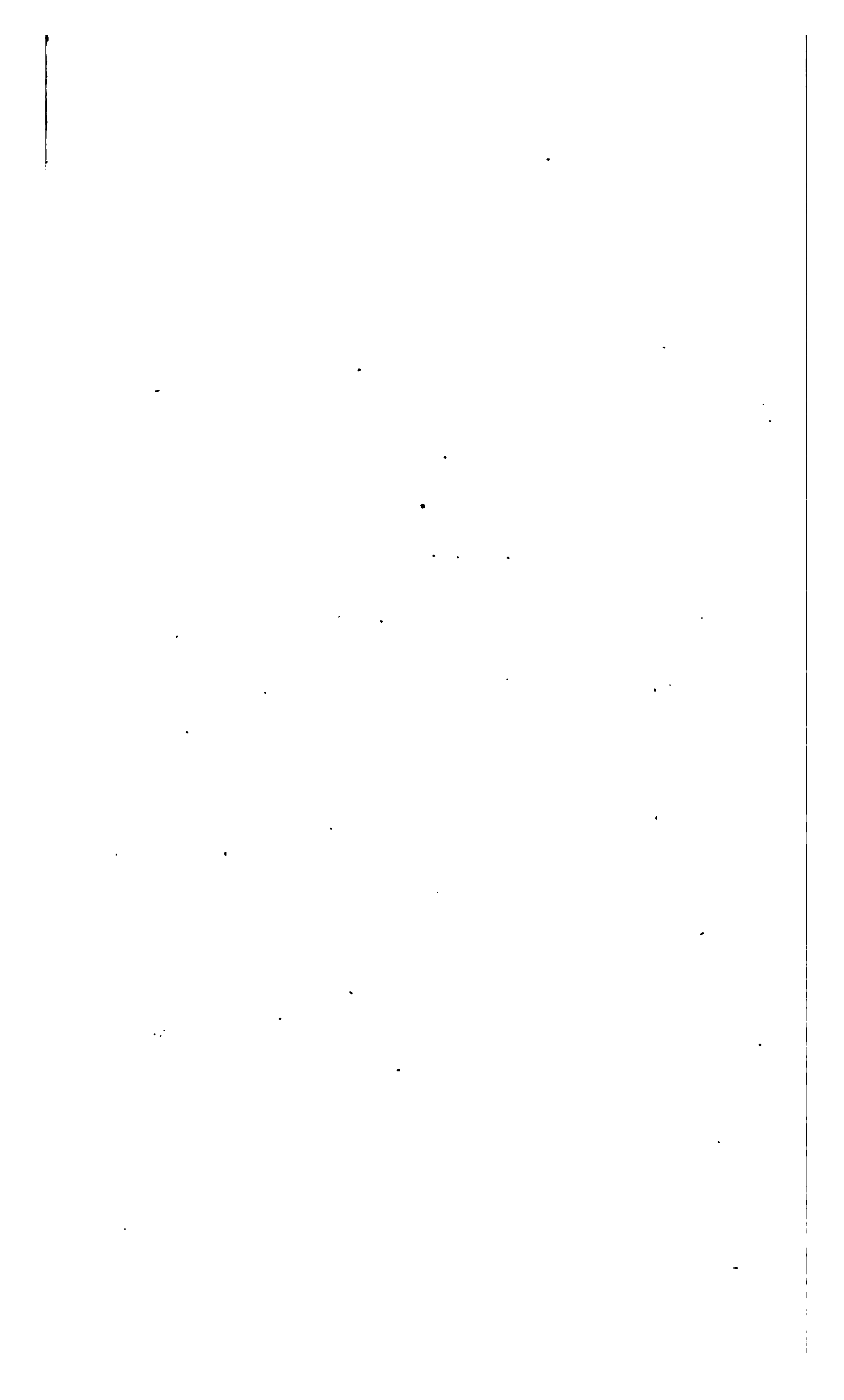
DE BEDELAAR.

Een Bedelaar trad, met ontblooten degen,
In 't huis eens mans, die veel bezat,
Dien hy, hem wenſchende des hemels dierbren zegen,
Op 't nedrigſte om eene almoes bad.
Ik, ſprak hy, ken uw christlyk harte:
Gy ſchept vermaak in de armoê by te ſtaan,
En trekt u, met oprechte ſmarte,
De elende van uw' naasten aan.
Myn ſmeeken zal uw ziel beweegen.
Gy ziet, ik vraag u niets met ſchaamtloos onbeſcheid:
Neen; ik verlaat me alleen (hier wees hy hem den degen)
Alleen op uw liefdadigheid.

* * *

Op deeze wyz', lofbedelende Schryvers,
Spreekt ge elk om zyn goedkeuring aan.

Op

DE BEDELAAR.
J. Buys inv. et del.
J. Allart excud.
N. v. d. Meer Jun. sculps.

Op 't nedrigst' meld ge ons 't doel uws yvers,
En doet beleefdelyk ons uwen eisch verſtaan.
Een Schryver dwingt ons nooit hem onzen lof te ſchenken:
ô Neen; elk oordeel' naar zyn' lust!
Op onze billykheid is hy geheel gerust:
Opdat wy echter daaräan denken,
Toont hy ons, op den zelfden tyd,
In beide handen kryg en ſtryd.

H. J. R.

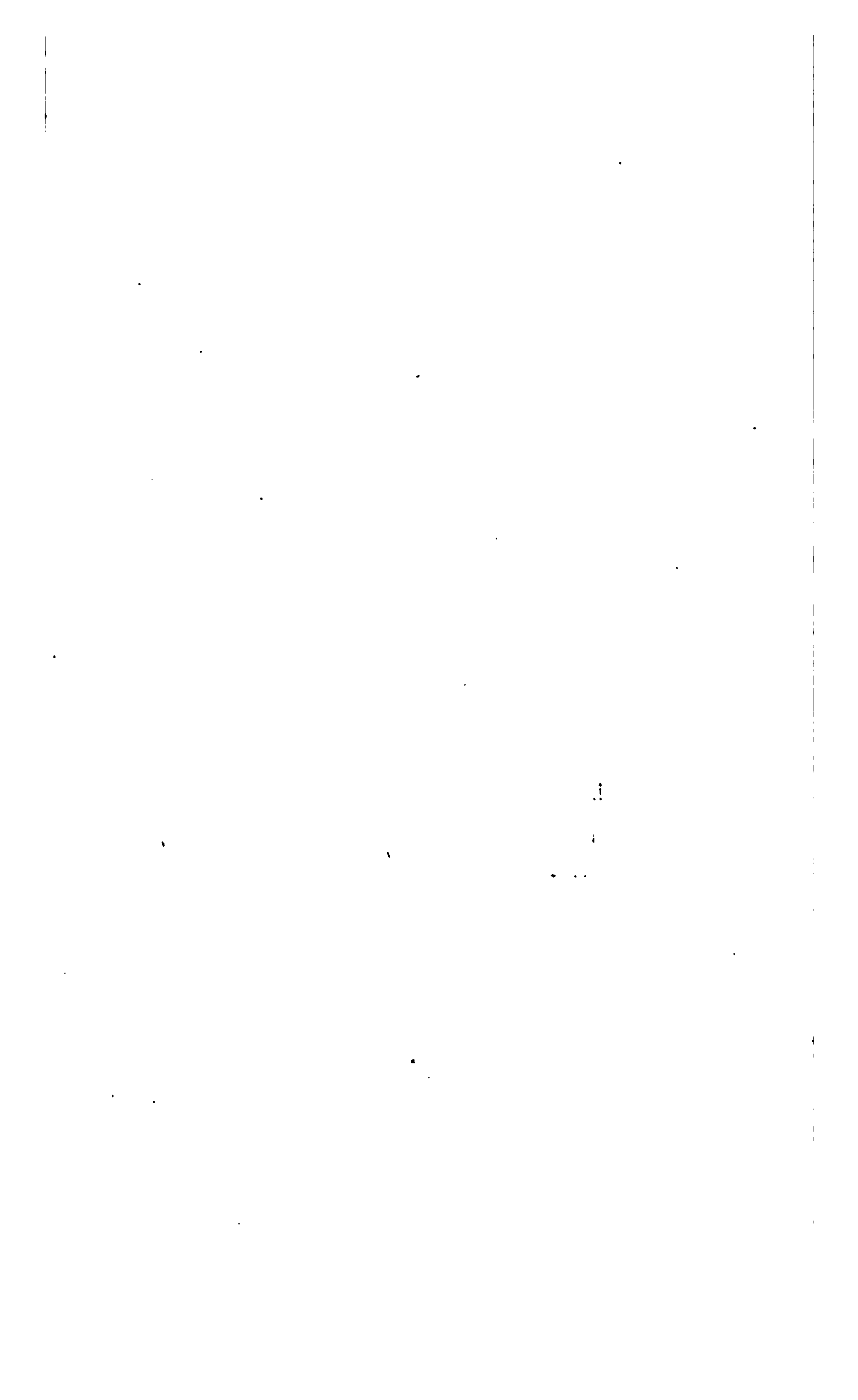
* *
*

HET

HET PAARD EN DE HORZEL.

Een Paard, de roem der witte Paarden,
Van pooten fyn, vlug, ſchoon en ſtout,
En, als een mensch, trotsch van gebaarden,
Droeg zynen Meester door een woud.
't Hield in zyn draf het hoofd omhoog geheven,
Wanneer een Horzel, zonder ſchroom,
Op vlugge vlerkjes voortgedreven,
Zich neêrzette op zyn' blanken toom.
Zy lekte 't ſchuim, dât ze overvloedig
Rondöm 't gebit vergaderd vond.
Vertrek, vermeetle! riep het moedig
En briesſchend Ros: vertrek terſtond!
Heeft de eerbied mywaart u begeeven?
Durft gy een Paard verbittren? Spreek!
Zo 'k ſlechts het hoofd ſchud, moet gy beeven.
Het ſchudde 't hoofd, de Horzel week.

De

HET PAARD EN DE HORZEL.

J. Buys inv. et del. *J. Allart excud.* *N. v. d. Meer jun. sculps.*

De Vlieg trachtte echter zich te wreeken.
Zy vloog hem na om 't Dier te steeken;
Stak 't in den neus en liet niet los.
't Paard schrikt en springt al steigrend' heen en weder,
Raakt met zyn yzers vast, stort in de struiken neder,
En breekt een been: daar ligt het moedig Ros.

* * *

Der kleinen haat op zich te laaden
Bederft veeltyds den grootsten man.
Wie u als vriend niet helpen kan,
Kan veeltyds u als vyand schaaden.

H. J. R.

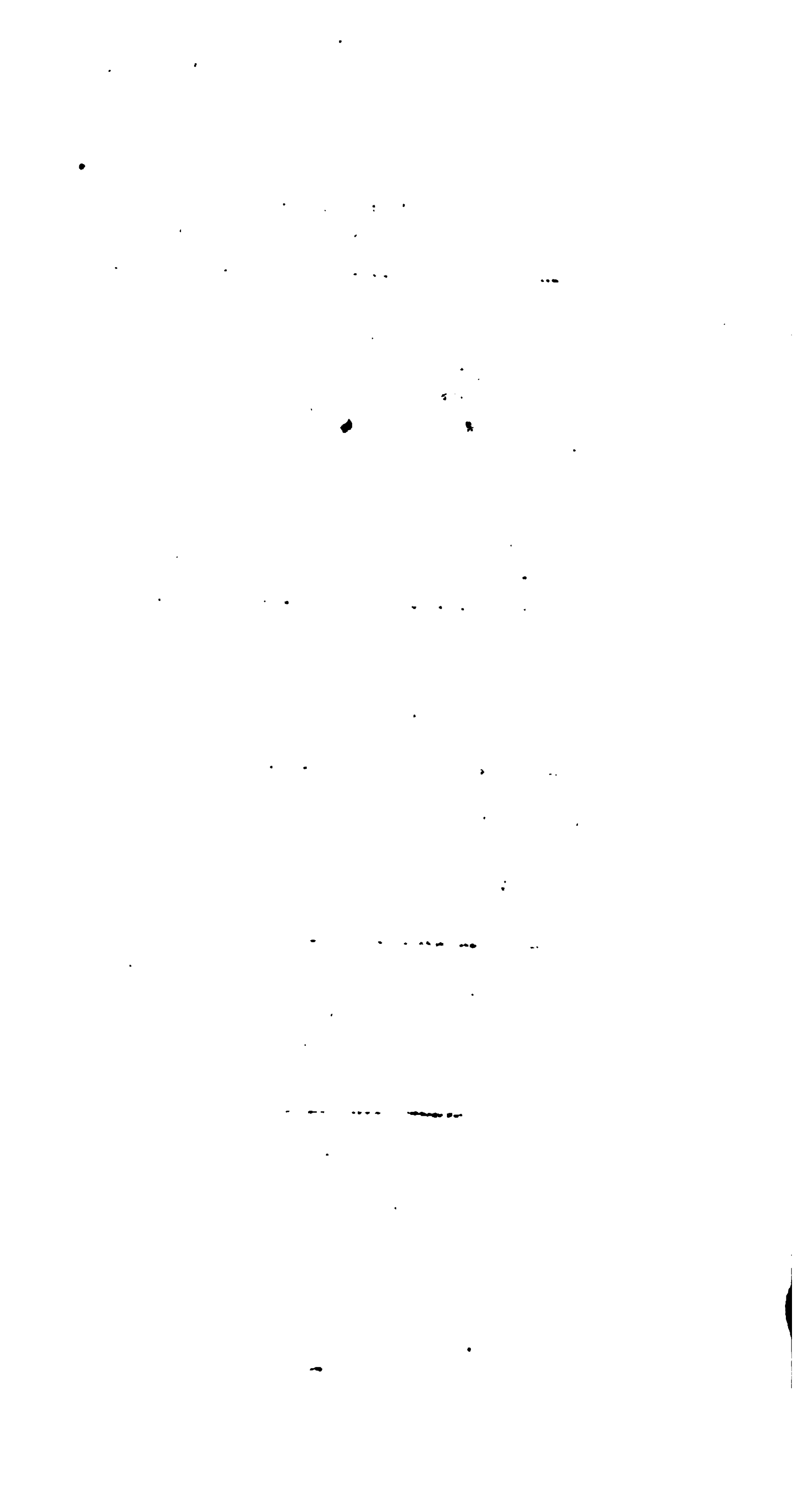
* * *

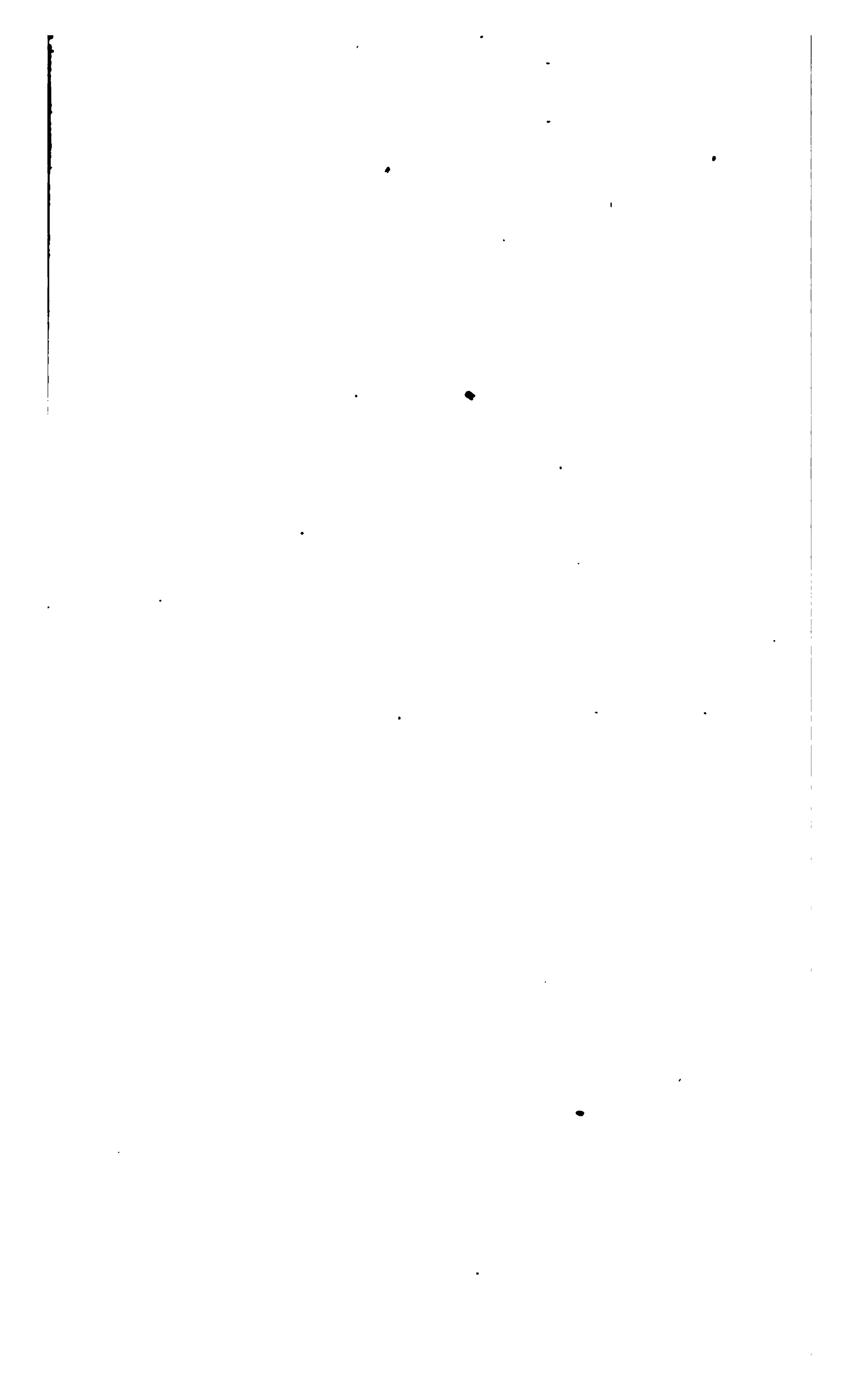
DE

DE REIZEN.

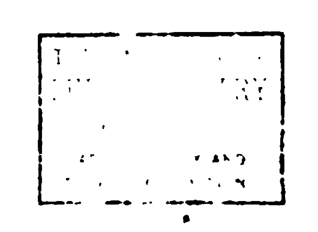
Een Vorst maakte eens in al zyn Staaten
Een wet bekend, dat elk van al zyne Onderzaaten,
Die eenig ampt begeerde, een' zeekren tyd
Moest reizen, om in nutte zaaken
En kunst en weetenſchap zich te oefenen met vlyt.
Hy liet hiertoe naauwkeurge kaarten maaken.
Hem, die zo verre als mooglyk was zou gaan,
Beloofde hy, om klem aan zyn bevel te geeven,
Met zyne ſchatten by te ſtaan.
Nooit was een wet zo duidlyk voorgeſchreven.
Maar wyl, uit vrees, de reis de meesten tegenſtond,
Is 't gantsch niet vreemd dat elk het voorſchrift duister vond.
Elk was op 't hoogſt' vernoegd met zyne kundigheden,
En de eigenliefde hielp den zin der wet ontleeden:
Een ieder gaf dien zin daaräan
Die 't beste met zyn neiging kon beſtaan.

Doch

DE REIZEN.

Doch hierin was men 't eens: men moest gehoorzaam weezen.
Men onderzocht terstond de kaarten één voor één,
Waaröp de ligging van de Landen was te leezen.
Zeer veelen reisden dus, doch in den geest-alléén.
De reis was dan volbragt naar hun gedachten.
Men zag 'er anderen, die ras
Al 't noodige in gereedheid bragten,
En waanden dat wanneer men slechts reisvaardig was,
De reis als reeds volvoerd was te achten.
Een groot getal ving d' uittogt spoedig aan,
Alsöf zy 't waereldrond geheel doorkruissen zouden;
Maar weinig mylen verr' besloten ze op te houden,
Alsöf toen aan 't bevel reeds was voldaan.
Nog anderen, door waan of valsche drift gedreven,
Besloten meer te doen dan hen was voorgeschreven.
Zy reisden langs gebaande wegen niet:
Maar duistre bosschen dóór, langs akelige paden;
En, met een' zwaaren last belaaden,
Volbragten zy hun reis met kommer en verdriet,
En dachten dus, na hun terugkomst in hun wooning,
Gantsch uitgeteerd, gekweld met ziekte en pyn,

Het

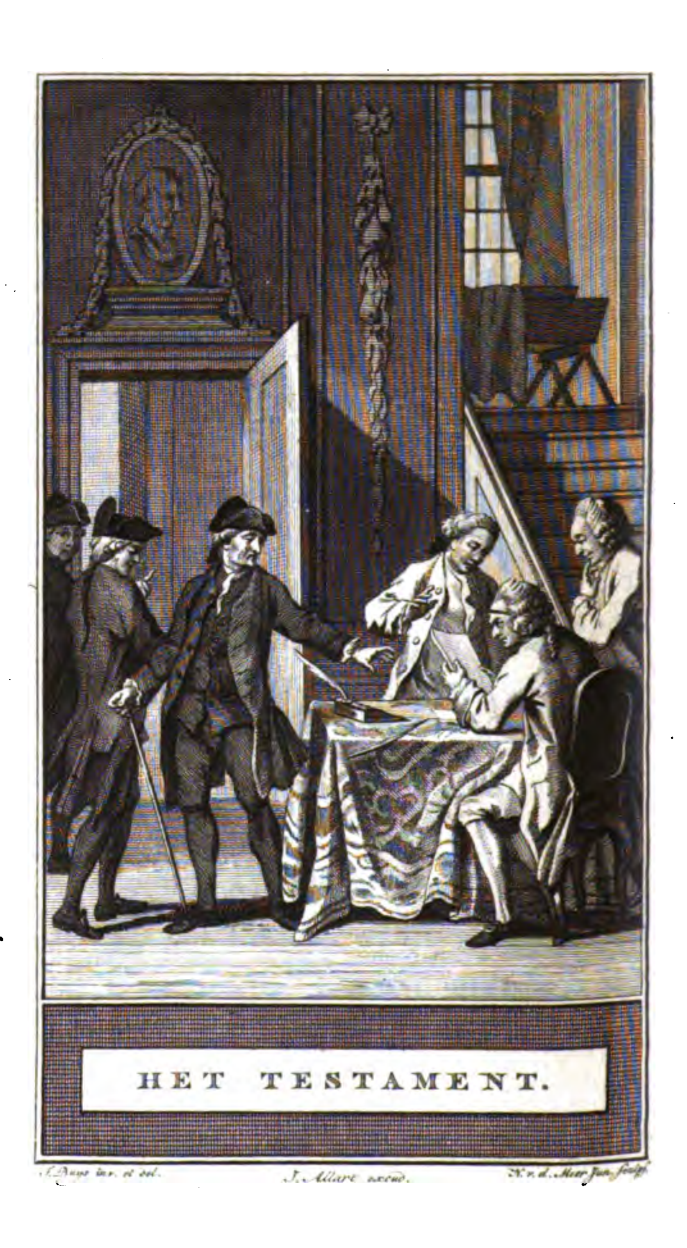
Het heerlykste cerämpt waard' te zyn.
Zy reisden niet op kosten van den Koning.
Doch menig één, door wien geen' stap gedaan,
Niets tot volvoering van 't bevel was ondernomen,
Hield, dag aan dag, om verder voort te komen,
By 't vorstlyk Hof om reisgeld aan.

* * *

Hoe jammerlyk, (hoor ik veel Leezers klaagen,)
Is dit verhaal! Men geeuwt 'er van.
Schaamt zich de Dichter niet ons zaaken vóór te draagen,
Die naauw' een kind gelooven kan?
Waar vind men zulke onzinnigheden,
Als ons de Dichter hier vertoont?
Dit, dit zyn wezens zonder reden.
Door zulke schepsels is de waereld niet bewoond.
ô Vriend, wat twist gy met den Dichter?
Ei, zie de meeste Christnen aan:
Zie hun gedrag; en wees dan richter
Of dit tafreel niet met de waarheid kan bestaan.

H. J. R.

HET

J. Buys inv. et del. *J. Allart excud.* *N. v. d. Meer Jun. sculp.*

HET TESTAMENT.

Philémon, die, by veel vermogen,
Een edelmoedig hart bezat,
En, met des naasten leed bewogen,
Zyn eigen voordeel ligt vergat;
Philémon kon nochtans den nyd geenszins ontwyken,
Hoe gul hy ook zyn gunst den nydigen liet blyken.
Twee buuren droegen hem een' onverzoenbren haat,
En deeden elk hun best om kwaad van hem te ſpreeken:
Waarom? 't Geluk had hem geplaatst in hooger ſtaat:
En is de voorſpoed niet een onvergeeflyk kwaad?
Zyn vrienden raadden hem zich van dien ſchimp te wreeken.
„ Neen, ſprak hy, neen; ik wil hen 't lastrén niet verbiên:
„ Zy zullen, na myn dood, tot hun verwondring, zien
„ Hoe ongegrond zy my 't bezit eens goeds misgunnen,
„ 't Geen weinig menſchen ſlechts met nut gebruiken kunnen."

Hy ſtierf niet lang na deezen tyd.
Dus luid zyn Testament: „ 'k Begeer dat, na myn ſterven,

 „ Myn

„ Myn beide buuren al myn goedren zullen erven,
„ Dewyl hun wangunst my die goedren heeft benyd."
Hoe menig vriend beſchouwt dit Testament met ſpyt!
„ Hoe! zegt men, tot dien prys kon ik hem ook wel haaten:
„ Moest hy my daarom niets, zyn buuren alles laaten?"

De beide buuren zien eerlang
Dit Testament voldoen, en juichen om dien zegen:
Het procedeeren was toen niet, als nu, in zwang:
Zy hadden anders niets gekregen.
Dus zien zy zich in 't vol bezit geſteld.
Nu hoort men hen den Overleden' roemen,
Hem 't licht van zynen tyd, de mildheid-zelve noemen;
Doch om niets anders dan om 't erven van zyn geld,
Want vóór zyn' dood wierd hiervan niets gemeld.

Zyn onze buuren nu, verrykt door dit vermogen,
Gelukkig en vernoegd? Misſchien.
Men zal het by den uitſlag zien.

De een, die, van blydſchap opgetogen,

Zyn

Zyn leven, rust en lust aan zynen schat verpand,
Die waakt als ieder slaapt, nooit van zyn' schat durft scheiden,
Wenscht, schreijende, om zo veel verstand,
Dat hy toch 't loos geboeft' der dieven moog' misleiden.
Niet zelden door een' droom ontzet,
Alsöf zyn schat hem word ontstolen,
Springt hy vol fiddring uit het bed,
En vliegt, vol drift, ter plaatse alwaar die ligt verholen.
Hy pynigt zich en breekt het hoofd
Opdat zyn geld zo veel als mooglyk moog' vermeêren;
En laat, uit gierigheid, hem echter ledig keeren,
Wien hy de helft daarvan op renten had beloofd.
Nog arm, had hy zich zat gegeeten,
Maar dorst, in ryker staat, nooit zyn genoegen eeten.
Nu sneed hy van het brood, dat hy den zynen gaf,
Al klaagende over God en duure tyden, af;
Daar ieder nieuwe dag hem nieuwe zorg verwekte,
Hy zyn gezin tot last, zichzelv' ten plaag verstrekte.

Maar de andre buurman dreef den spot
Met deezen vrek, en sprak: die dwaasheid zal ik weeren;

Ik wil myn erfenis verteeren,
My wat te goed doen, my verheugen in myn lot.
Hy hield zyn woord, en zag, in korte tyden,
Weêr andren meester van zyn goed;
En gaat den weg, dien hy plagt op en neêr te ryden,
Nu weder ongemerkt te voet.
Toen riep hy: „Buurman, ach! wat baat ons toch het erven!
„ Philémon heeft het wel gedacht
„ Dat ons de rykdom zou bederven;
„ Philémon ſtraft ons na zyn ſterven.
„ Daar gy van honger by zyn geld en goed verſmagt,
„ Heb ik het roekloos doorgebragt.
„ Wy waren ſchatten waard', dit lyd geen tegenzeggen;
„ Want geen van beiden wist ten nutt' die aan te leggen.

J. L. D. J.

* *
*

DA-

DAMETAS EN PHILIS.

J. Buys inv. et del. *J. Allart excud.* *N. v. d. Meer Jun. sculps.*

DAMETAS EN PHILIS.

Men zag Dametas langen tyd
Naar 't waard bezit van Philis haaken:
Nog kon zyn tedre liefdevlyt
Niet tot een' enklen kusch geraaken.
Hy bad; wat moeïte hy zich gaf,
De preutſche ſloeg hem altoos af.

Hy ſprak: neem dees twee linten aan.
'k Word niet door ongeduld gedreven:
Beloof ſlechts, en ik ben voldaan,
Dat gy dit jaar me een' kusch zult geeven.
Zy ziet en pryst ze; is minder ſtug:
Hy hoopt: zy geeft ze hem te rug.

Hy bied een lam, 't beste uit de hoop,
Toen twee, toen tien, toen al zyn schaapen.
Zo veel? Dat is een duure koop:
Hieräan zal Philis zich vergaapen.
Doch niets, niets kan haar overreên.
Met stuursch heid zegt zy enkel neen!

Hoe! riep Dametas, gantsch verstoord,
Gy wilt my eeuwig wederstreeven?
Goed; ik verbied u (hoor dit woord!)
My ooit een' enklen kusch te geeven.
O! riep zy, vrees slechts niets van my.
'k Beloof het u; geloof my vry.

De fiere lagcht; en, ongekuscht,
Keert hy te rug naar zyne schaapen.
Hy lag den andren dag gerust
By zyne kudde in 't gras te slaapen;
Toen Philis, die voorby kwam gaan,
Den Herder ziende, stil bleef staan.

Hoe rood, ſprak Philis, is zyn mond!
'k Zou, zo 'er niets door wierd misdreven...
Zo 'k niet bevreesd waar' voor zyn hond,
Ik zou den knaap een kuschje geeven.
Zy gaat; doch daar zy voort wil gaan,
Blyft zy weêr vol verlangen ſtaan.

Zy ziet bekommerd driemaal om,
Dewyl zy liefst getuigen mydde.
Zy maakt den hond door ſtreelen ſtom
En lokt hem vriendelyk ter zyde.
Zy peinst; totdat zy, gantsch vertzaagd,
Zich nog twee ſchreden nader waagt.

Hier ſtaat nu 't lieve, 't zoete kind.
Zy weet niet wat zy aan zal vangen,
Maar waagt het eindlyk, bukt gezwind,
En kuscht hem zachtjes op de wangen.
Zy ziet hem nog eens vriendlyk aan,
En ſpoed terſtond zich daar vandaan.

Hoe zoet is niet die kusch geweest!
Want Philis komt nog eenmaal weder.
My dunkt zy is nu min bevreesd.
Zy vleit zich by den Herder neder.
Zy kuscht hem, 't geen haar ſtouter maakt.
Zy kuscht hem hartlyk: hy ontwaakt.

Dametas ſpreekt haar geeuwende aan:
Hoe! moet gy my de rust ontſteelen?
U, zeid ze, heb ik niets gedaan:
'k Was bezig met uw' hond te ſpeelen.
Maar 't ſtaat een' herdersknaap gewis
Niet mooi dat hy ſteeds ſlaaprig is.

Maar zeg, wat geeft gy dat ik u
My kusſchen laat naar uw verlangen?
Neen, ſprak hy, 't is te laat; en nu
Moet gy betaalen, niet ontfangen.
De goede Herderin gaf toen
Tien zoentjes voor een' enklen zoen.

H. J. R.

DE

DE TEGENSPREEKSTER.
J. Buys inv. et del.
J. Allart excud.
N. v. d. Meer Jun. sculps.

DE TEGENSPREEKSTER.

Het tegenſpreeken was, met meer hoedaanigheên,
Byzonder eigen aan Ismeen'.
De goede vrouwtjes word gemeenlyk 't nagegeeven,
Dat ze alle, door één' geest gedreven,
Dit kunstje meesterlyk verſtaan.
Maar, zien ze alõm dien blaam zich op den hals geſchoven,
Ik zeg toch opentlyk dat ik 't nooit zal gelooven.
Men tygt, ik heb 't beproefd, dit dikwerf de onſchuld aan.
Dewyl ik de eer had by de Sex bekend te weezen,
Heb ik met opzet menig vrouw,
Alléén opdat my een van haar weêrſpreeken zou,
Stout in het aangezicht geprezen,
Haar ſchoon genoemd, daar 't all', wat ſchoon is, haar ontbrak,
Daar ze echter my niet tegenſprak.
Dierhalven is het valsch dat ze alle tegenſpreeken.
Gy moogt, ô zachte Kunne! u van dien laster wreeken.

Ik tast niet gaarn de vrouwtjes in haare eer.
Maar dat ik echter tot Ismeene wederkeer'!
Men mag haar, ſchoon zy 't niet wil weeten,
Met recht een tegenſpreekſter heeten.
Eens was zy met haar' man gezeten aan den disch.
Zy aten, onder andren, visch.
Ik meen het was een ſnoek. Myn Engel, ſprak haar gade,
(Dewyl hy was beducht voor eenige ongenade,
Beleidde hy zyn reên zo zacht.)
De ſnoek ſchynt niet te gaar. Dat had ik wel gedacht.
Dus voer zy hevig uit: Men moet de vrouw berispen!
Hoe wel zy 't ook beſtiert, men weet haar ſcherp te gispen!
Ik zeg in tegendeel, hy is zelfs al te gaar.
't Is goed dan, zei de man, 't is goed, myn Lief! myn Leven!
Het voegt ons zeker niet te twisten met elkaêr.
De zaak heeft niets om 't lyf: daar 's immers niets misdreven.

Op 't eigen oogenblik dat ge een' kalkoenſchen haan
Wat roods voor oogen houd, grypt hem de gramſchap aan,
En, blyft hy langer op 't gehaate voorwerp ſtaaren,
Hy dreigt met grooter woede in boosheid uit te vaaren:

In

In neus en kwabben dryft het rood en blaauw dooreën:
Hy zet, als drong zyn toorn door al de vedren heen,
De pennen fteil omhoog: de brand flaat hem in de oogen:
Hy klapt de vleugels t'faam, en blaast, dus opgevlogen,
Zyn wrevel grimmig uit, met fidderend getier.
Ismeen gedroeg zich nu niet anders dan dit dier.
Nog naauwlyks had haar man het laatfte woord gefproken,
Of yllings is haar geest in grimmigheid ontftoken.
Haar anders bleek gelaat wierd ftraks zo rood als bloed;
Haar adren zwollen op; haar oog fcheen enkel gloed;
Haar mond wierd dik en blaauw, het hair omhoog geftegen,
Stiet haar de muts van 't oor. Zy maakt een groot misbaar,
En roept: My, my, uw vrouw, fpraakt ge onbefchaamd dus tegen?
Ik zeg u andermaal, de fnoek was zelfs te gaar.
Zy neemt het glas en drinkt. Och! laat zy toch niet drinken!

De man verlaat haar; fpreekt geen woord.
Maar ach! hy is nog naauwlyks voort,
Of 't hevig woên doet haar in onmagt nederzinken.
Doch hoe kon 't anders zyn? zy dronk in toornigheid.
Straks word een groot misbaar door 't gantfche huis verfpreid.

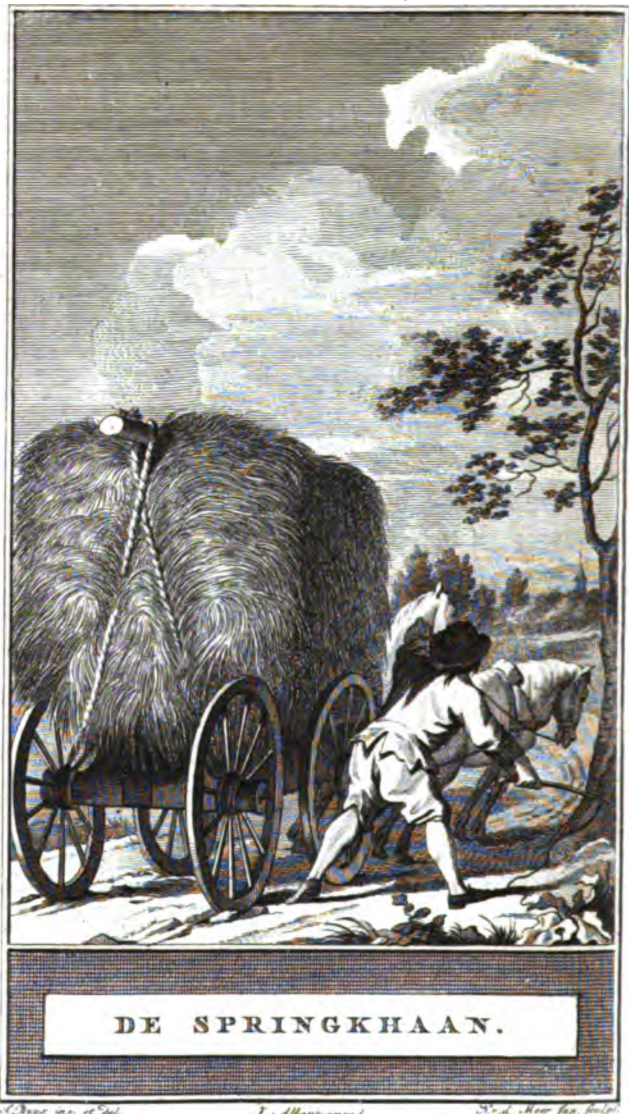
Men

Men tracht haar in dien nood trouwhartig by te ſpringen.
Men yvert om den duim haar uit de vuist te wringen;
Men haalt den ſluitband toe; men twyfelt of zy leeft,
Daar zy geen teeken van gevoel of aêmtocht geeft.
Men poogt, met eenig hair voor haaren neus te zengen,
Haar, uit dien diepen zwym, weêr tot zichzelf te brengen:
Maar ach! zy riekt het niet: wat ook word uitgedacht,
't Is alles te vergeefs: de balſem heeft geen kracht,
Waarmeê de ſlaap van 't hoofd en polsaêr word beſtreken.
Het leven keert niet weêr: zy ligt geheel bezweken.
Men roept den man; hy komt, en ſchreit, verkropt van rouw:
Gy ſterft! ik arme man! myn Vrouw! myn lieve Vrouw!
Gy ſterft! wat gaat my aan! wat deed my u weêrſtreeven!
Myn Engel! ach! gy ſterft! wat is 't my bang en naar!
Ach! die verdoemde visch! hy was... hy was niet gaar.
Op 't hooren van dit woord bekomt zy ſtraks in 't leven,
En ſchreeuwt: hy was wel gaar! wilt gy het nog niet geeven?

De geest van tegenſpraak was dus van meerder kracht,
Dan al de middlen, hier tot redding toegebragt.

B. D. B.

DE

DE SPRINGKHAAN.

DE SPRINGKHAAN.

Een boerenwagen, onbedacht,
Te hoog, te zwaar met hooi bevracht,
Kon door der paarden zwak vermogen
Niet verder worden voortgetoogen.

Des voermans vriendelyk verzoek,
Een twintigmaal herhaalde vloek,
Was, als zyn zweep en scherpe slagen,
Te zwak by deezen zwaaren wagen.

Een Springkhaan zat, by dit gevaar,
Juist op den hooiboom; sprong vandaar,
En riep, tot spotzucht aangedreven:
Ik zal 't gespan verligting geeven.

De

De paarden rukken, op dat woord,
Tot 's Springkhaans vreugd, den wagen voort,
Hy riep: Gy zult aan my gedenken.
Gaa, Voerman, 'k zal u 't dankloon ſchenken.

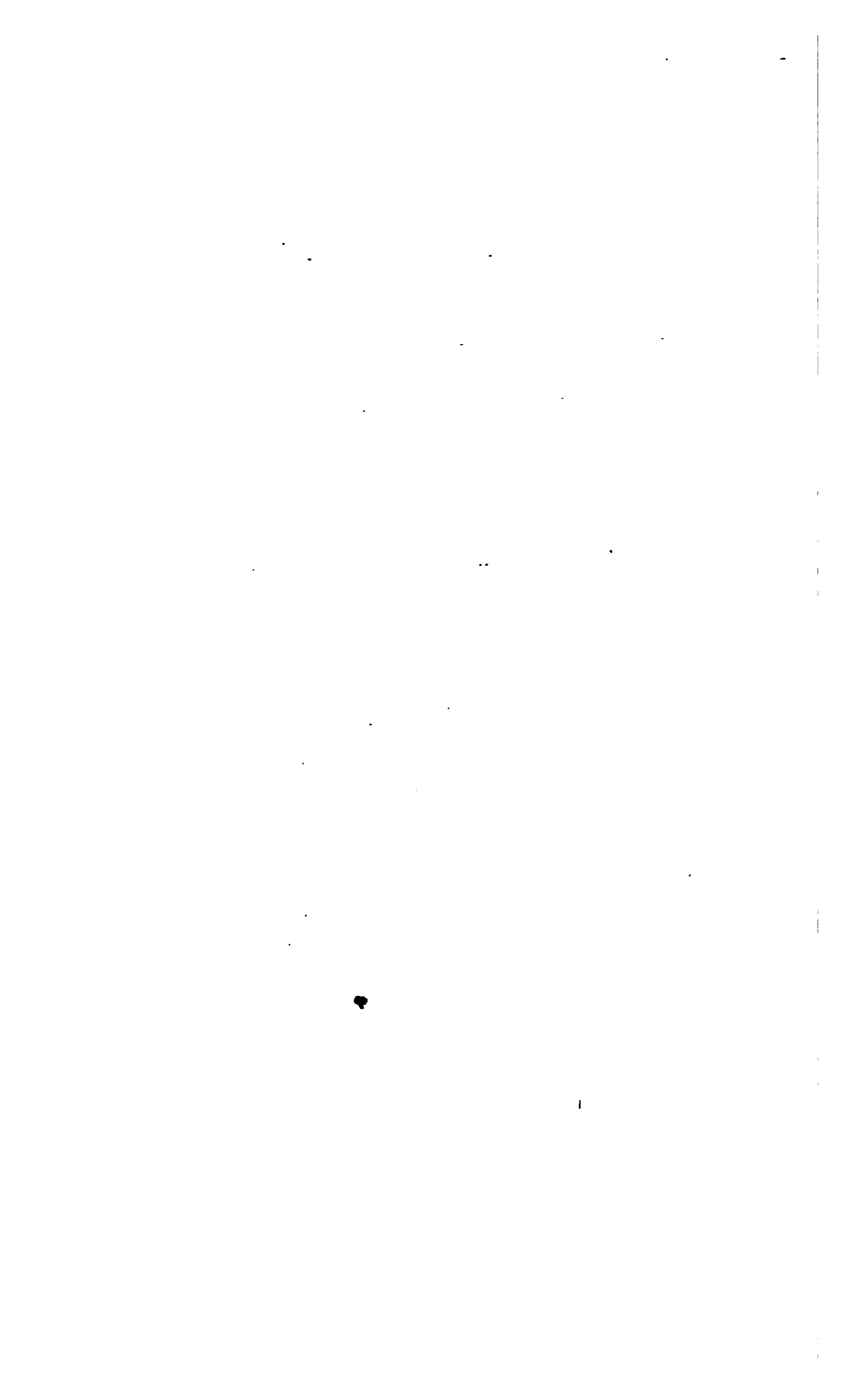
J. P. B.

* *
*

SEM

SEMNON EN HET ORAKEL.

SEMNON EN HET ORAKEL.

Om 't lot te weeten, dat zyn leven zal weêrvaaren,
Trekt Semnon ſpoedig naar het Delfisch tempelchoor.
De Godheid weigert hem zyn noodlot te openbaaren
En ſtelt zyn wenſchen dus te loor.
U wacht een groot geluk, doch dat geluk te ontdekken,
Dus ſpreekt zy, zal gewis u ongeluk verwekken.

Houd Semnons weetlust met dit antwoord zich voldaan?
Niets minder; 't prikkelt zyn verlangen.
Hoor gunſtig, gaat hy voort, myn beê, ô Godheid! aan,
En laat my meerder licht van myn geluk ontfangen.
Dus geeft de mensch niet zelden blyk
Van wantrouw en vertrouwen te gelyk.
Een Semnon twyfelt niet of zyn geluk zal daagen;
Doch geenszins om 't orakelwoord,
Zo even door hem aangehoord,
Neen, maar omdat hy 't wenschte eer hy 't beſtond te vraagen.

Doch

Doch als die ſtem hem ramp ſpelt of verdriet,
Gelooft hy haar dan ook? Neen, want die wenscht hy niet.
Zyn wysheid, denkt hy reeds, zal hem voor onheil hoeden.
In 't kort, hy laat niet af, hy wil zyn lot bevroeden.

Gy zult u, hief 't orakel aan,
Door gunst van uwe vrouw, een' ſcepter zien vereëeren;
En 't volk, dat u ten dienst van andren heeft zien ſtaan,
Zult gy eens met een' wenk regeeren.

Hy, die als pelgrim hier verſcheen,
Trekt, door dit woord geſterkt, in hoop als koning heen:
Hy, zonder land, meet reeds zyn ryk met zyn gedachten,
En doet, van volk ontbloot, zyn heir den vyand ſlagten.

Doch hoe dit alles hem verblyd,
Gevoelt hy evenwel nog heimelyk een ſpyt:
Den tyd dat hy ten troon zal ſtygen
Kon hy nog niet te weeten krygen.
De ongewisheid van zyne eer
Slaat telkens zynen moed ter neêr.

En,

En, zegt hy, onderſtel 'k word ras ten troon verheven,
Hoe lang zal ik, als Vorst, dan leeven?

Die ſtoute twyfling dryft hem aan
Om nog eens naar Apol te gaan.

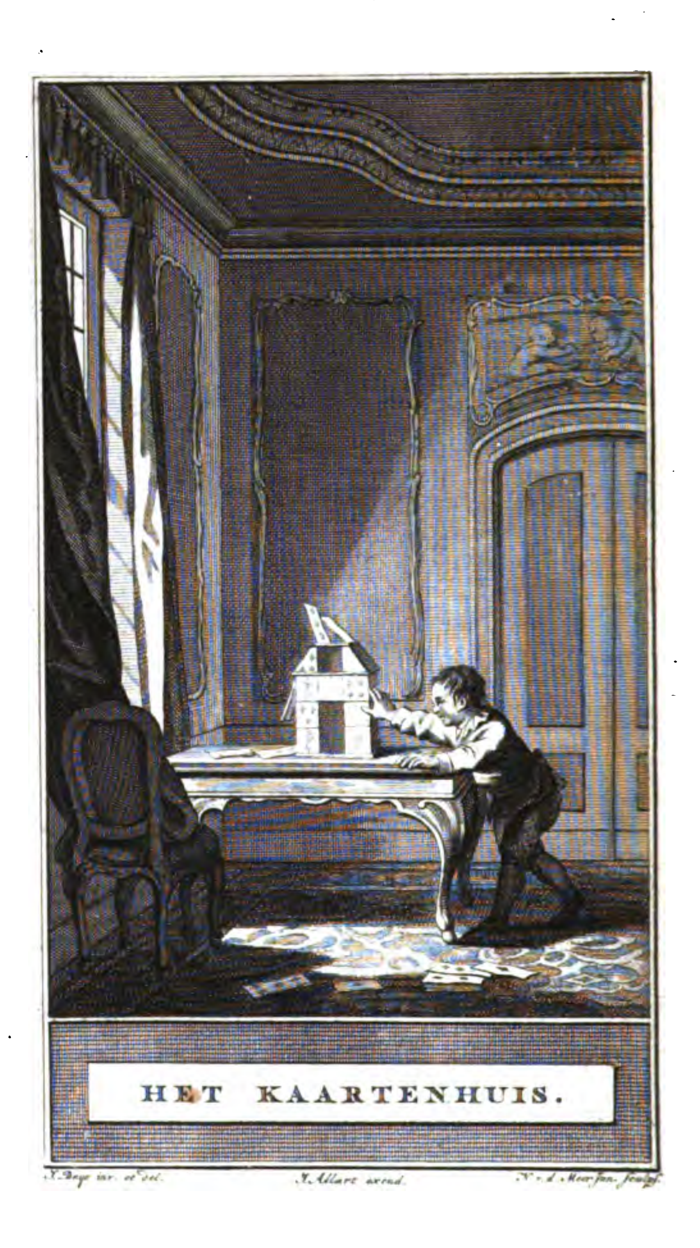
Dees roept hem toe: ô Dwaas! tot heil der ſtervelingen
Is 't hen benomen in 't toekomende in te dringen.
Weet dan dat gy in korten tyd
Ten ryksgebied word ingewyd.
Doch weet ook dat de hand, die u den troon zal geeven,
Wel dra u, met den troon, berooven zal van 't leven.

Hy trekt hieröp vol moeds te veld
En doet eerlang, ſchoon laag geboren,
Het vaderland zyn' krygsroem hooren,
Dat met het treflykſte ampt zyn dapperheid vergeld.
Het lot, dat zo veel gunst bewyst aan zyn belangen,
Vervult de orakeltaal nu in haar' vollen zin:
Het doet hem, by dees gunst, nog grooter gunst ontfangen,
De liefde van zyn Koningin.

Zy schenkt hem hart en troon; doch door een heimlyk schroomen,
Word hem 't genoegen van dien hoogen staat benomen.
Zyn schoone Gemalin, die hy bemint en vreest,
Kweekt tevens tederheid en afkeer in zyn' geest.
Ach! zucht hy duizendmaal, waar' 't noodlot van myn leven
Altoos voor my geheim gebleven,
Hoe blaakte ik dan in wedermin
Voor haar, die my zo diep geprent heeft in haar' zin!
Intusschen kon 't niet achterblyven
Dat uit zyn' schroom een koelheid sproot,
Die yverzucht verwekte in zyne bedgenoot'.
Zy slaat zyn doen nu gaê, geeft acht op zyn bedryven,
En stelt, vol argwaan, vast dat uit een vreemde vlam
Zyne achterhoudendheid alleen haar' oorsprong nam.
Wat hoon is hier by af te meeten?
Zy geeft hem heimelyk een' sterken giftdrank in.
Hy sterft voor 't oog der Koningin.
Zeg, Mensch, is 't geen geluk zyn noodlot niet te weeten?

P. M.

HET

HET KAARTENHUIS.
J. Buys inv. et del.
J. Allart excud.
N. v. d. Meer Jun. sculps.

HET KAARTENHUIS.

Klein Jantje ſpeelt: een Huis te bouwen
  Van kaartebladen valt hem in;
En kan pas zyn verlangst weêrhouên
  Tot hy 't voltooid ziet naar zyn' zin.

Het ſtaat: wat vreugd ſtraalt hem uit de oogen
  Nu hy zyn Kaartenhuisje ziet!
Maar, ach! 't word door een' ſtoot bewogen,
  En eensklaps is zyn werk te niet.

Zyn Moeder omber': mist ze, in 't doelen
  Op winst, een' trek door eigen ſchuld,
Zy kan geen meerder ſpyt gevoelen
  Dan thans het hart des kinds vervult.

Doch

Doch wie geeft ftraks den moed verloren?
Het kind, getroost in dit geval,
Bouwt weêr, wyl 't Huis hem kon bekooren,
Een dat 'er naar gelyken zal.

't Verlangen moet de fmart verwinnen.
Het eerfte Huis is weêr herbouwd.
Hoe ftreelt de vreugd klein Jantjes zinnen
Als hy op nieuw zyn Huis aanfchouwt!

Nu zal ik 't beter overleggen,
Opdat myn Huis geen leed gefchied'.
Staa, roept het kind, laat u gezeggen,
Staa, tafel, en beweeg u niet!

't Blyft ftaan; hy durft 'er op vertrouwen:
Maar Jantjes vreugd duurt nu niet meer.
Hy wenscht het weêr op nieuw te bouwen,
En werpt het ftraks al willens neêr.

* * *

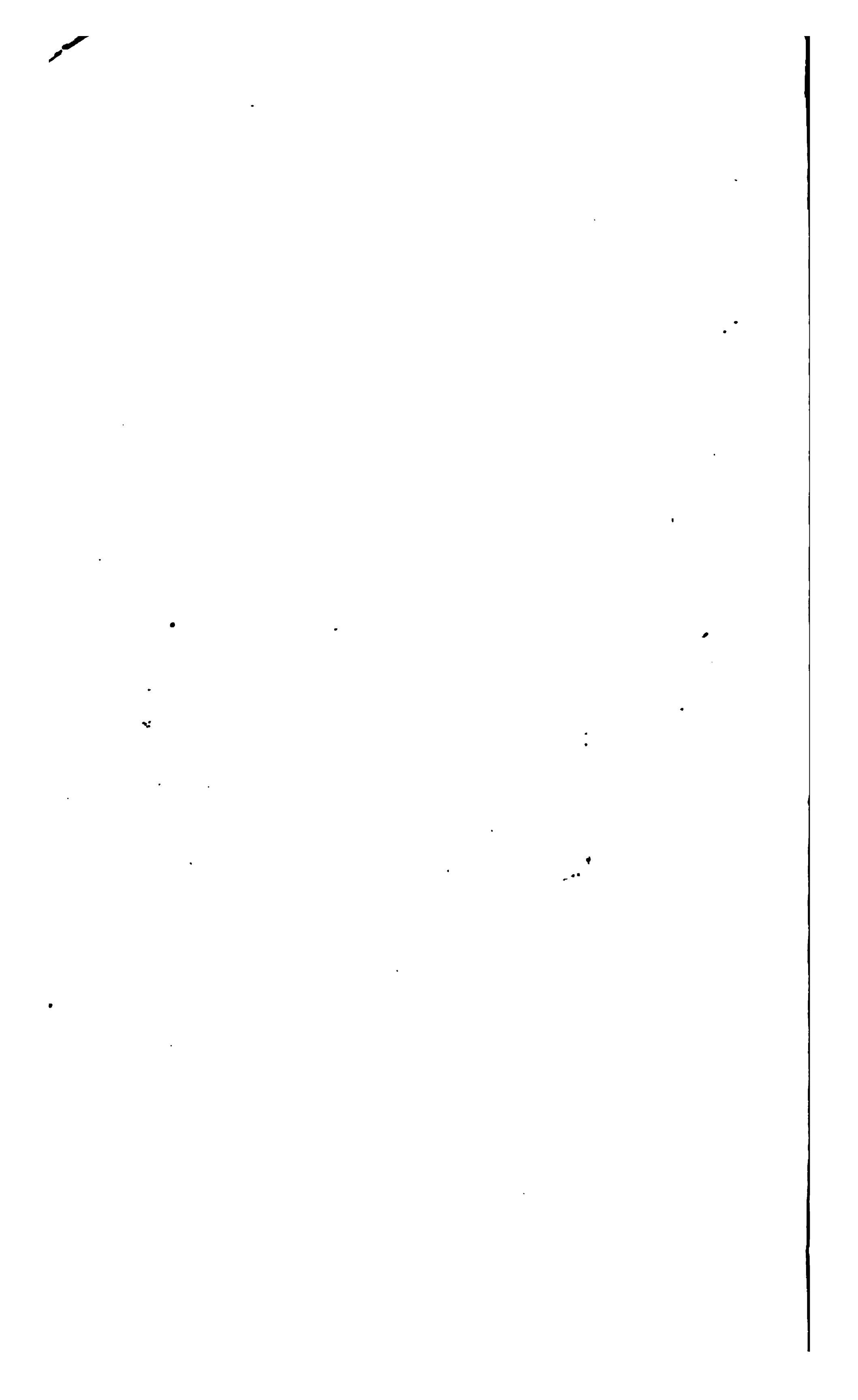
Doem

Doem nimmer 't los bezit der goedren.
Gy kent uw hart niet dan in ſchyn.
Veränderlyk zyn uw gemoedren:
Zo moeten ook de dingen zyn.

't Genot der goedren zy volkomen:
't Genoegen eindlyk walgt 'er van;
En wierden zy ons nooit ontnomen,
Wat nieuw genoegen waar' 'er dan?

H. J. R.

* * *

En fchenk my eens, door uw beleid,
Een vrouw met zo veel tederheid
Als 't voorwerp was van myn befpiegelingen.

Clarinde mint den trouwften man,
Dien zy niet beter wenfchen kan,
Dien ze ook haar liefde toont door zuivre tederheden.
Zo u dit ongelooflyk fchynt,
Weet dan, myn vriend! 't is nog geen jaar geleden
Dat dit beminlyk paar is in den echt getreeden.
Nu denk ik immers dat uw twyfeling verdwynt?

Clarinde kende nooit een grooter vreugd op aarde
Dan 't lief bezit van haaren man:
Wat hem mishaagt, daar walgt zy van:
Al 't geen zyne achting trok, was haar van groote waarde;
Terwyl hun beider wil zich altoos faamen paarde.

„ O, zegt gy, zulk een puik der vrouwen wenschte ik my."
Myn vriend! 'k wensch dit zo wel als gy.
Wees met die vrouw vry ingenomen.
Haar man wierd ziek; misfchien kunt gy haar nog bekomen.

Haar man wierd ziek en raakte in ſtervensnood:
Dus lag hy dagen lang op d' oever van den dood;
En was min nat van 't zweet dat langs zyn aanzicht vloeide,
Dan van het traanenvocht waarmeê zy hem beſproeide.
Zy ſmeekt in 't einde: „ ô Dood! zo 'k u verbidden kan,
„ Neem liever my dan mynen man."
Maar hoe zou 't gaan, als zy de dood nu zag verſchynen?
ô Ja, hy hoort haar klagt; hy hoort Clarindes nood;
Hy komt, en vraagt: Wie roept? „ Hier, zegt ze, lieve Dood!
„ Hier ligt hy achter die gordynen."

J. L. D. J.

* *
*

DE

DE TEDERHARTIGE MAN.

DE TEDERHARTIGE MAN.

Gy, die zo yverzuchtig zyt,
En aan de mannen bits verwyt
Dat ze onbestendig zyn in 't minnen,
ô Vrouwen! leert uw drift verwinnen!
Word schaamrood; leest het volgend dicht,
Opdat de laster eeuwig zwicht'.
Wy mannen zyn 't alleen, wie 't ook moog' tegenstreeven,
Die ééns beminnen voor altyd.
Ons is de trouw in 't hart geschreven.
My dunkt, gy roept alreeds vol spyt,
Bewys het! goed; 't bewys word u gegeeven.

Een vrouw wierd ziek. Waarvan? van overmaat van gal?
Een sprookje, dat geen Wyze ooit meer gelooven zal!
Zo dit een vrouw ooit schaadde,
Daar bleef geen vrouw gezond.
Genoeg is 't. Zy wierd krank. De man deed vroeg en spade
Al 't geen waartoe de pligt de mannen ooit verbond.

Hy zorgde om op zyn' tyd de poeijers haar te geeven.
In alle kerken liet hy bidden voor haar leven,
Waarvoor hy ook veel meer dan naar gewoonte gaf:
't Gevaar nam echter toe, de krachten namen af.
Hy zucht, en weent, en wenscht met haar het licht te derven.
Ach, Engel! ſprak de vrouw, ik bidde u, klaag niet meer!
Ik zal met vergenoeging ſterven,
Voldoe myn' wensch, en trouw na mynen dood niet weêr!
Hy zwoer haar nimmer met eene andre weêr te paaren.
Laat, riep hy, laat uw ſchim vry om myn leger waaren,
Zo ooit een tweede vrouw my in het huwlyk kust.
Hy zwoer, nu ſtierf zyn vrouw gerust.
Wie kan de angstvalligheid beſchryven
Waardoor myn weduwnaar zo deerlyk word beſtreên?
Hy weet niet waar hy van mistroostigheid zal blyven;
Zyn huis valt hem te naauw, de waereld hem te kleen.
Hy offert aan zyn vrouw zyn zuchten, ſlaat aan 't klaagen,
Blyft zonder ſpys en drank; de rust bekoort hem niet,
En 't leven ſtrekt hem tot verdriet.
Intusſchen eischt de tyd het lyk naar 't graf te draagen.

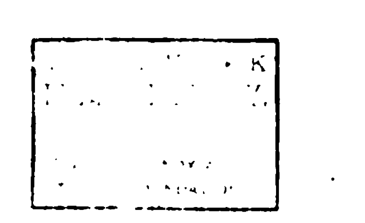
Men

DE SPIN.

Hoogmoedig op haar kunstbeleid,
Sloeg, uit haar weeffel, yl en teder,
Een Spin, vol trotſche afkeerigheid,
Haar oogen op een' *Zyworm* neder.
Niet minder trotsch dan een pedant,
Die, moedig op zyn ampt en gaaven,
In werken van zyn eigen hand,
Tot aan de keel toe zit begraaven,
En voor den leerling, die hem groet,
Zyn oog naauw' halfweg open doet.
De *Zyworm*, die, voor weinig dagen,
Den huisheer tot vermaak, was in 't vertrek gedraagen,
Houd lang 't gezicht gevestigd op de Spin,
En vraagt, in 't eind': Wat heeft uw arbeid in?
Onweetende, laat zich de Spin verbitterd hooren,
Hoe kunt ge my door zulke vraagen ſtooren?

A. Buys inv. et del. J. Allart excud. N. v. d. Meer Jun. sculps.

Ik weef een werk voor de eeuwigheid.
Maar naauw' ontlast zy zich van zulk een trotsch bescheid,
Of 't kamermeisje grypt den raagbol in haar handen,
Verdelgt daarmeê, in 't reinigen der wanden,
De Spin, haar werk, en de eeuwigheid.

* * *

Hoe groot uw kunst ook zy, hoe wys ge ook zyt, hoe vaardig,
Zo gy niet nuttig zyt, blyft zy belagchenswaardig:
Geen vlytige pedant kan ooit naar glori staan;
Want hy verricht niets meer dan zy die ledig gaan.

P. M.

* * *

DE HONIGBY EN DE HEN.

J. Buys inv. et del. *J. Allart excud.* *N. v. d. Meer jun. sculps.*

Weêrhou u van uw ſpotterny,
Sprak, op dat oogenblik, de By,
Gy denkt omdat ik by 't verrichten
Van myn geſtelde levenspligten
Niet, zo als gy, met luid gerucht,
By ieder ei, vervul de lucht,
Dat vlyt en arbeid my ontbreeken:
De Bykorf zal het vonnis ſpreeken
Wie kunst en arbeid best verſtaat,
Gy, of de By, die gy verſmaad.
Want als wy op de bloemen daalen,
Geſchied zulks niet om eigen buit:
Wy zuigen 'er den honig uit,
Om andre tongen mild te onthaalen.
Gaat onze vlyt in ſtilte voort,
En word, als wy in warme dagen
't Vergaêrde naar de cellen draagen,
Van ons, gelyk van u, geen heesch geſchreeuw gehoord;
Denk dan dat wy een' afkeer voeden
Van all' wat zweemt naar trotſchen ſchyn;

Dat

Dat hy, die onzen aart en arbeid wil bevroeden,
Oplettende en bedaard moet zyn,
Om in bewaar- en kookvertrekken
Geregelde order, kunst en nyverheid te ontdekken.
Natuur heeft ons nog, bovendien,
Van eenen angel wys voorzien,
Om hen te straffen, die, vermeeten,
Datgeen bedillen en versmaên
Waarvan zy zelf het minst niet weeten:
Ik raad daarom, ô Hen! ik raad u heen te gaan.

* * *

ô Spotter, van verwaandheid dronken,
Die trotsch de Poëzy veracht!
U word dees schildery geschonken,
Opdat gy weet' waarmeê gy lagcht.
Het beeld der Dichtkunst is te leezen
In 's Bytjes aart en noest gedrag,
Verkiest gy nu de Hen te weezen,
Dan heeft de fabel haar beslag.

G

Gy vraagt wat nut 'er is gelegen
In 't oefnen van de Poëzy?
Geen ſtichting word 'er door verkregen,
Zy zet het brein geen kennis by.
Maar, 'k bid u, hoe kunt gy zo vraagen,
Die, aan uzelv', zo klaar bevind
Hoe nut zy is om, door een print,
Aan kleinverſtandigen de waarheid vóór te draagen?

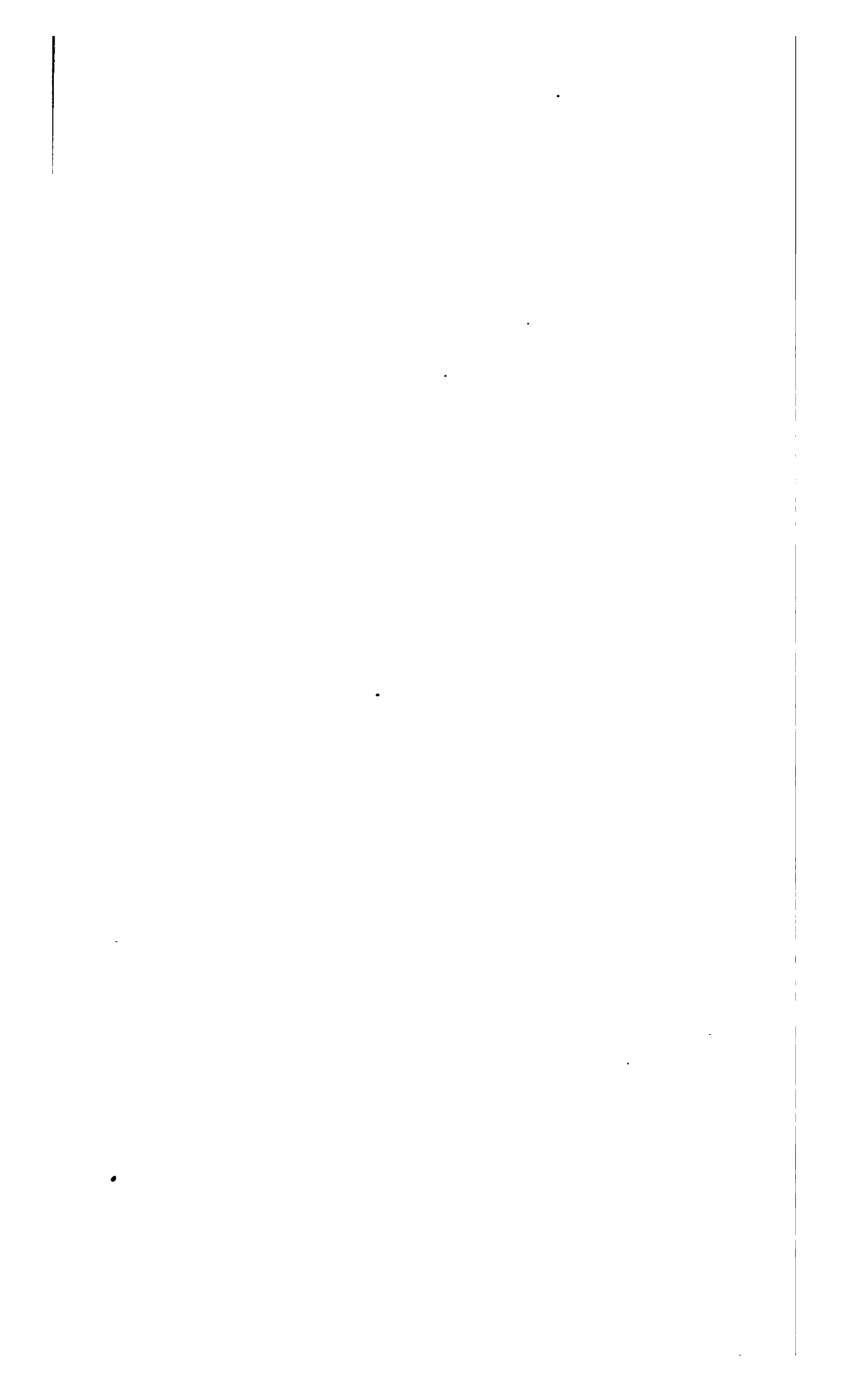
P. M.

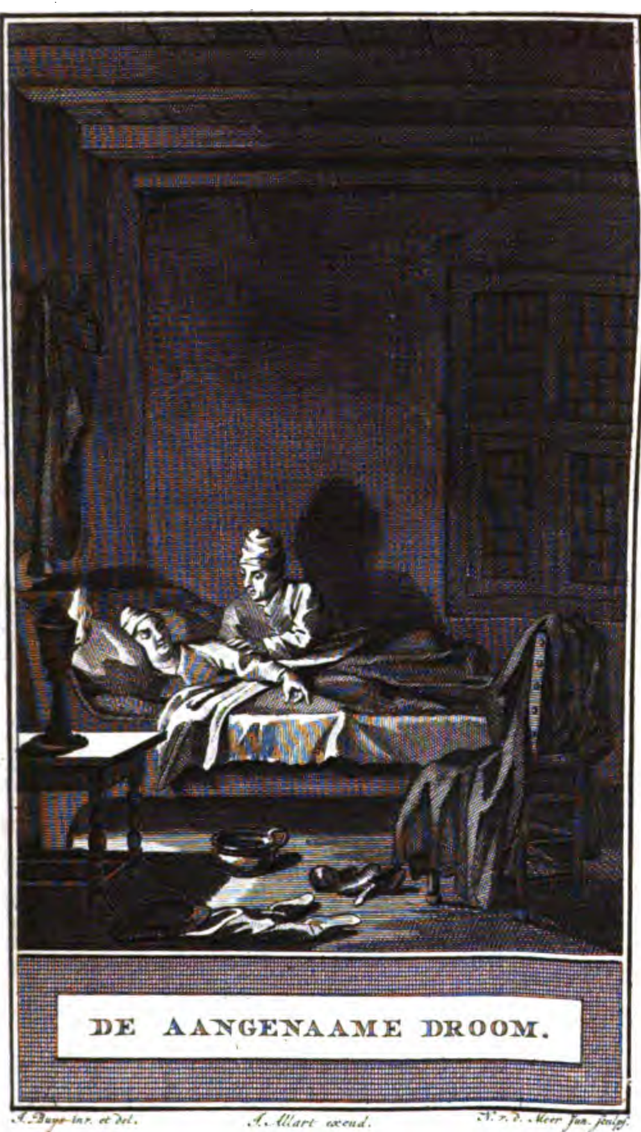
* *
*

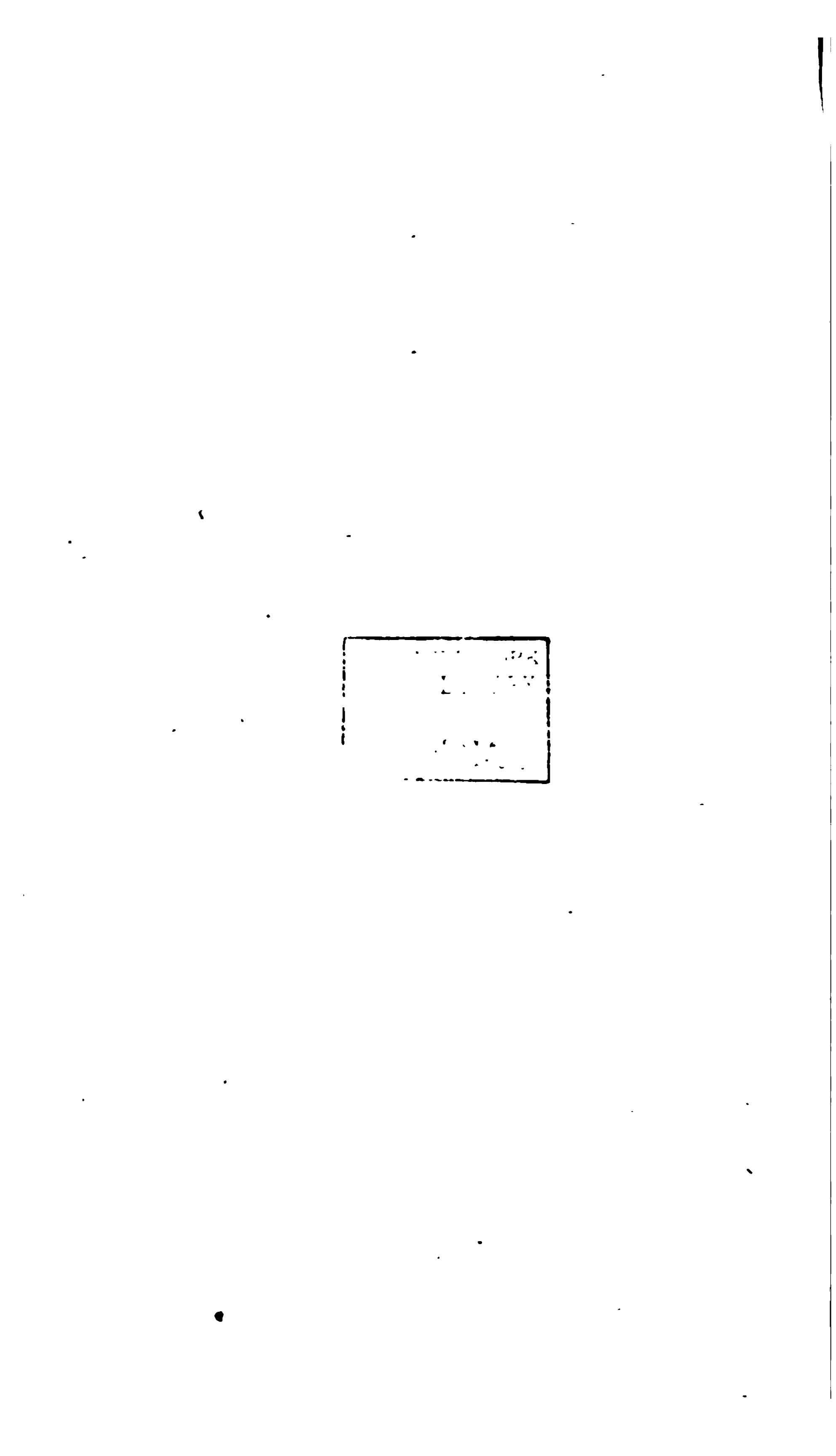
DE AANGENAAME DROOM.

Zo ooit een droom het hart verheugde,
'T Gebeurde Timon deezen nacht:
Hy schonk hem, in den slaap, een vreugde
Waarään hy, waakend, naauwlyks dacht.
Hy zag (ô wondere vertooning!)
Zich groote schatten toevertrouwd,
En straks zyn armelyke wooning
Op 't schoonst tot een paleis verbouwd.
Zyn voorzaal toont hem gantsche drommen
Gunstzoekers van verscheiden slag;
Hy ziet zich elk eerbiedig krommen
Die korts naauw' op hem nederzag.
De Schoone zelfs, die hy, by 't waaken,
Altoos van zich afkeerig vind,
Moet Timons heil volkomen maaken,
Want droomend ziet hy zich bemind.

Hy

DE AANGENAAME DROOM.
J. Buys inv. et del.
J. Allart excud.
N. v. d. Meer Jun. sculps.

Hy word van Doris teêr ontfangen,
En roept, in zielverrukking, uit:
„ Myn lieve Doris! myn verlangen!
„ Gy word dan eindlyk Timons bruid!"
Op dit gerucht ontwaakt zyn makker,
Die merkt dat hem een droom bedriegt;
Hy maakt hem ſtraks, uit vriendſchap, wakker,
Waardoor zyn blyde droom vervliegt.
„ Vriend, 'k moet u in uw mymring ſtooren;
„ Dus roept hy, 't is een droom; ontwaak."
„ ô Kwelgeest! laat zich Timon hooren,
„ Uw vriendſchap ſtoort al myn vermaak.
„ 'k Zie, door uw' dienst, myn vreugd verdwenen;
„ Waarom my uit myn' droom gewekt?
„ Genoeg, hy had my waar geſchenen,
„ Waar' my myn dwaling niet ontdekt."

* * *

Hoe dikwerf, ſtugge Waarheidsvrinden!
Kwelt ons uw averechtſche vlyt;

Doet gy ons hartzeer ondervinden,
Terwyl gy onze Leeraars zyt.
Waartoe een dwaaling ons te ontrooven,
Die onze ziel met lust verzaad?
En die, hoe vast wy ze ook gelooven,
Ons echter minder fchaad dan baat?
Hy vind geen einde aan zyn beftryding,
Die elk wil zuivren van zyn' waan;
Daar zo veel foorten van verblyding
Uit ons verkeerd gezicht ontftaan.
Wat denkt de Held by 't menfchenflagten?
„ Ik ben de grootfte Held die leeft."
Duld dat hy zich zo hoog mooge achten,
Wyl anders hem zyn moed begeeft.
Wat mag thans Adelheide denken?
Zy denkt: „ Myn man mint my getrouw."
Zy dwaalt: waarom haar rust te krenken?
Misgun die niet aan de arme Vrouw.
Wat doet Elpin zyne Egaê pryzen?
Hy 's van haar kuisheid overreed.

Hy dwaalt: ik kon het zelf bewyzen;
Maar zwyg, zo gy het beter weet.
Wat denkt de Philozoof by 't schryven?
Hy denkt: „ Ik schryf naar ieders smaak."
Hy dwaalt: maar laat hem dwaalend blyven,
Opdat zyn denken hem vermaak'.
Doorzoek des menschen gantsche leven;
Wat spoort zyn' yver 't krachtigst aan?
Wat kan ons vergenoeging geeven?
Meestäl een droom, een zoete waan.
Genoeg is 't zo wy 't slechts bekomen,
Al waar' het duizendmaal in schyn.
Wierd alle dwaaling ons ontnomen,
't Waar' deerlyk dan een mensch te zyn.

J. L. D. J.

* *
*

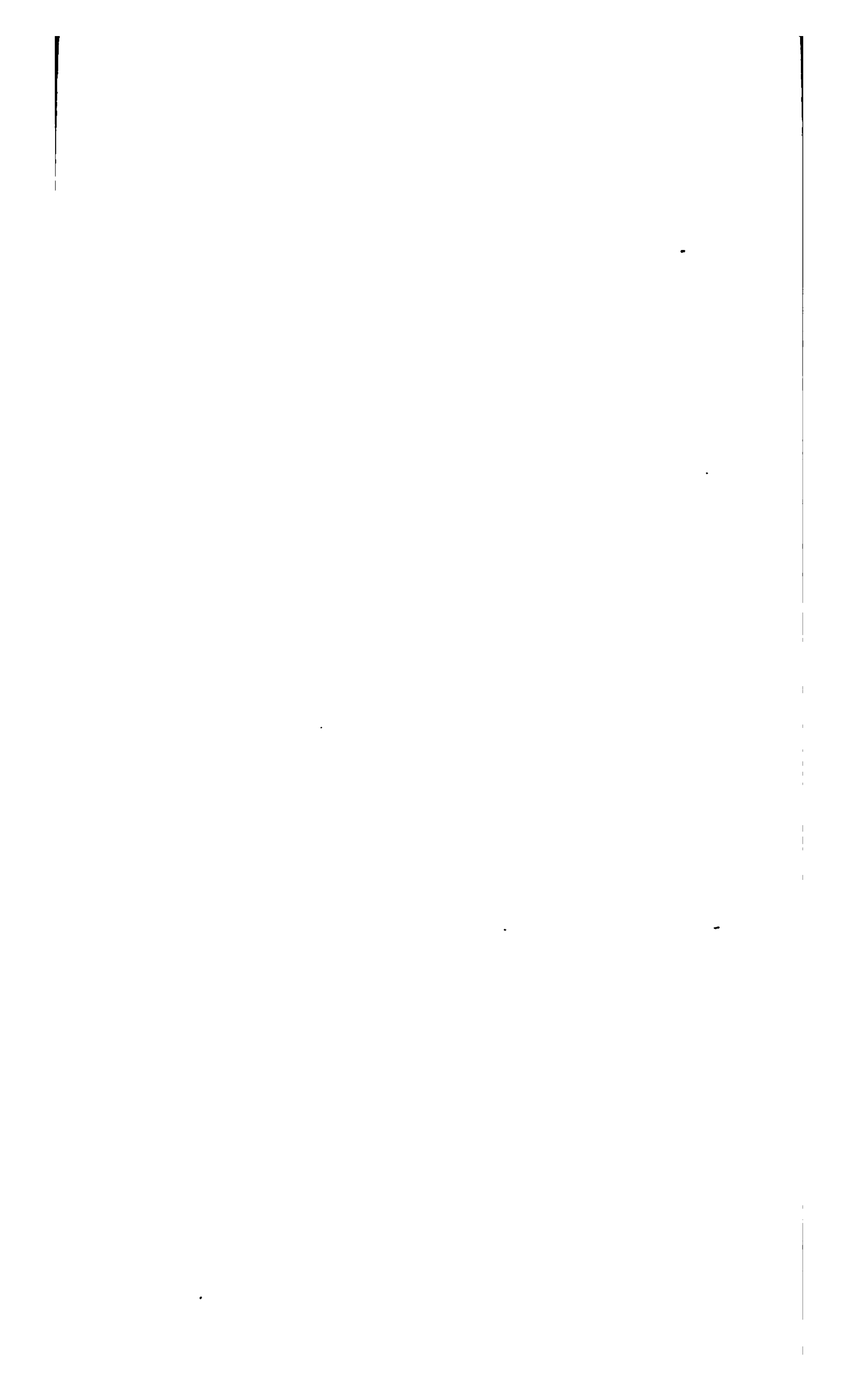
DE REIZIGER.

Een Wandlaar bad het Hoofd der Goden,
Wien 't alles dient op zyn geboden,
In ſtorm, om ſtilte en zonneſchyn.
Vergeefs: hy laat zich niet beweegen.
De hemel woed met wind en regen.
'tWeêr moest dien dag onſtuimig zyn.

De Wandlaar zet vast, onder 't klaagen
Hoe wreed de Goôn de menſchen plaagen,
Zyn wrange reis met moeite voort.
Zo dikwils nieuwe buijen woeden,
En hem beletten voort te ſpoeden,
Uit hy op nieuw een lastrend woord.

Nu

J. Buys inv. et del. J. Allart excud. N. v. d. Meer Jun. sculps.

Nu zal hy tegen 't woên der winden
In 't naaste bosch een schuilplaats vinden:
  Daar tracht hy 't buldrend weêr te ontgaan.
Doch eer hy 't bosch is ingetoogen,
Verschynt een Roover voor zyne oogen:
  Hy beeft; blyft in den regen staan.

De Roover treed hem grimmig tegen;
Grypt naar zyn' boog, reeds door den regen
  Verslapt; legt op den Wandlaar aan.
Terstond verheft een bui zich weder,
En werpt den pyl op 't aardryk neder
  Voor hem, dien hy door 't hart moest gaan.

ô Dwaas! deed toen Jupyn zich hooren,
Dees pyl toont wat u waar' beschoren.
  Heeft nu de storm te veel gewoed?
Had ik u zonneschyn gegeeven,
De pyl had u beroofd van 't leven,
  Waarvoor de storm u heeft behoed.

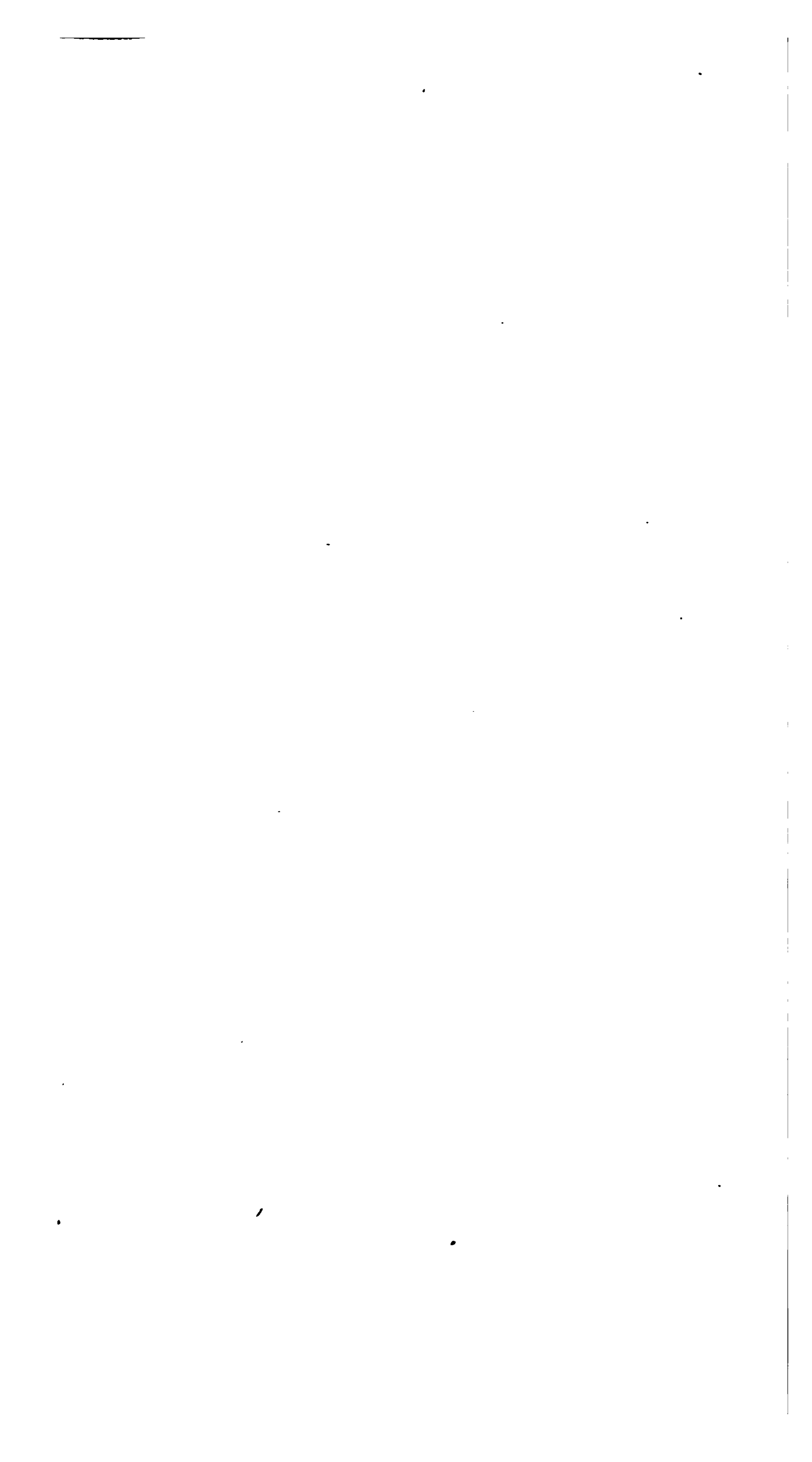
J. L.

DE VERHOORDE MINNAAR.

De grootste hinderpaal in 't minnen,
ô Jongling! is blôhartigheid.
Wat baat die zoete drift der zinnen
Altoos door stommen schroom geleid?
Gy mint en durft geenszins besluiten
Uw liefde uw vryster aan te biên;
't Geen uwe lippen haar niet uiten,
Wilt gy dat ze uit uw oog zal zien.
Gy wenscht, terwyl gy uw beminde
Uw hart met diepen eerbied wyd;
Dat ze uit uw zwygen zelfs bevinde,
Wat smart ge om haar inwendig lyd.
Gy laat niet af haar dierbaar te achten;
Bescheiden oefent ge uw geduld.
Schoon zy 't bemerkt, nog laat ze u wachten,
Ten proef of gy volharden zult.

Al-

J. Buys inv. et del. *J. Allart excud.* *N. v. d. Meer fun. sculpt.*

Allengskens meld ze u, door haare oogen,
  Dat gy by haar de voorkeur wint:
Eerst houd uw deugd haar opgetoogen,
  Dan word gyzelf door haar bemind.
Dus is welhaast een jaar verftreken,
  Wie lagcht om zulk een' bloodäart niet?
Eer hy haar durft van liefde fpreeken;
  Eer hy haar 't eerfte kusje bied.
Een jaar?... en niet meer veld gewonnen!
  'k Moet lagchen. Hoe? Waarom terftond
Op 't eerst gezicht niet dus begonnen?
  „ Myn lief! ik min u, 'k ben gewond!"
U pryze ik des, ô jonge helden,
  Wier hart nooit lang of pynlyk mint!
Gy hebt u naauwlyks aan doen melden;
  Of komt, en ziet, en overwint.
'k Zal, om den moed meer op te wekken,
  Die minnende u uit de oogen ftraalt,
De zege u van Jasmin ontdekken,
  Die hy op 't fpoedigst heeft behaald.

Een Jongling, die zich gaarn' verbeeldde in zyn gedachten
Dat ieder ſchoone Maagd het zich eene eer moest achten
Van hem gekust te zyn, te deelen in zyn min;
Jasmin, zag Silvia; dat is, zy nam hem in.
Hy zag ze aan 't venster; wierd gedwongen haar te minnen.
En zwoer, verwonnen, haar welhaast ook te overwinnen.
Hy ſlyt den halven nacht, van alle rust beroofd.
Geen wonder! want hem ſpeelde een minnebrief in 't hoofd.

Nu gaat hy zyn romans doorzoeken,
Waaröp hy, met behulp van deeze boeken,
De minnevonkjes van den allerbesten aart
Uit twintig brieven in een' brief te ſaam' vergaêrt.

De brief, naar wensch dus uitgevonden,
Word aan het Meisje toegezonden;
En voor Jasmins gereede geld
Word ook zyn brief getrouw beſteld.
Maar ziet, het antwoord wil niet komen.
Jasmin, van zorgen ingenomen.

Neemt weêr 't papier te baat, en ſchryft ten tweedemaal.
Hy klaagt zyn Schoone in 't breed' zyn bittre minnekwaal;

Spreekt

Spreekt van haar ſtreng, doch zoet, vermogen;
Van minnetoortſen, ſchittrende oogen,
Waarvoor de glans der zon zelf zwicht,
Wier gloed hem baart de onlydelykſte ſmarten;
Van Tygerinnemelk, van diamanten harten,
En van een hoop zo flaauw als 't ſcheemrend noorderlicht;
Hy zweert, zo niets het hart van Silvia kan breeken,
Zich, by gelegendheid, uit liefde dood te ſteeken.
Wees, wees getroost, Jasmin! gedraag u als een held!
Verzegel nu den brief, en hou eens op van klaagen.
Gelyk het zegellak voor 't brandend' kaarslicht ſmelt,
Zo zal ook, binnen weinig dagen,
Het thans onbuigzaam hart van uw verkoren Lief
Verſmelten voor den gloed van zulk een' minnebrief.
De brief word weêr beſteld zo trouw gelyk voordeezen.
Jasmin doet middlerwyl aan Venus zoon zyn klagt.
Doch 't antwoord blyft nog weg. Wie had zulks ooit gedacht?
't Hart van dit Meisje moet van ſtaal en yzer weezen.
Maar welk een boom valt juist op d' eerſten ſlag ter neêr?
Neen, 'k twyfel niet: gewis mint hem die Schoone teêr:

Zy

Zy heeft die ſpytigheid in ſchyn ſlechts aangenomen,
Opdat zy dus van hem meer brieven mogt bekomen.
Zou dan die Maagd zyn vuurige gebeên,
Zyn' fraaijen tooi, waarin hy onlangs haar verſcheen,
Zyn gouden vest zo fier verächten kunnen? Neen!
Maar 'k weet nog éénen raad, die mooglyk zal gelukken.
Door vaerzen kan men best der Schoonen hart verrukken.
Schryf, ſchryf haar, myn Jasmin! in poëzy voortaan;
Zo gy door dicht niets wint, Jasmin! dan is 't gedaan.
Hy volgt dien raad. Ach! mogt hem niets in 't rymen ſtooren!
Ziet eens wat vuurig vaers Jasmin ter waereld bragt!
Maar wie ſtelde ooit iets anders zich te vooren,
Daar reeds zyn proſa was vol vuur en zwier en kracht?
Doch Silvia had pas den heldenzang geleezen,
Of 't antwoord op dien brief verſchynt met allen ſpoed.
Dat elk zich nu verbeeld' hoe bly Jasmin moet weezen!
Hy vliegt, door vreugd verrukt, de Brengſter te gemoet.
Het ſlimme Kamermeisje, op 't vriendlykſt' dus ontfangen,
Behandigt hem het ſchrift, begroet hem zeer galant.
Hy brand naar d'inhoud van 't papier met heet verlangen,

En

En houd verrukt den brief in zyne hand.
'T Genoegen dat zyn ziel doet blaaken
Belet hem, in dien blyden ſtond,
Het proper zegel los te maaken;
Hy drukt den brief aan 't hart, hy kust dien met den mond.
Geen mensch kan ooit zyn vreugd beſchryven.
De Maagd krygt een Ducaat, en zweert hem trouw te blyven,
Indien hy ooit weêr brieven zond.
Maar wat mag 't antwoord toch van Silvia wel weezen,
Wanneer Jasmin, daarna, al roemende op zyn lot,
Den brief verheugd ontſloot om hem bedaard te leezen?
Niets, dan dit kort bericht: „Myn heer! gy zyt een zot."

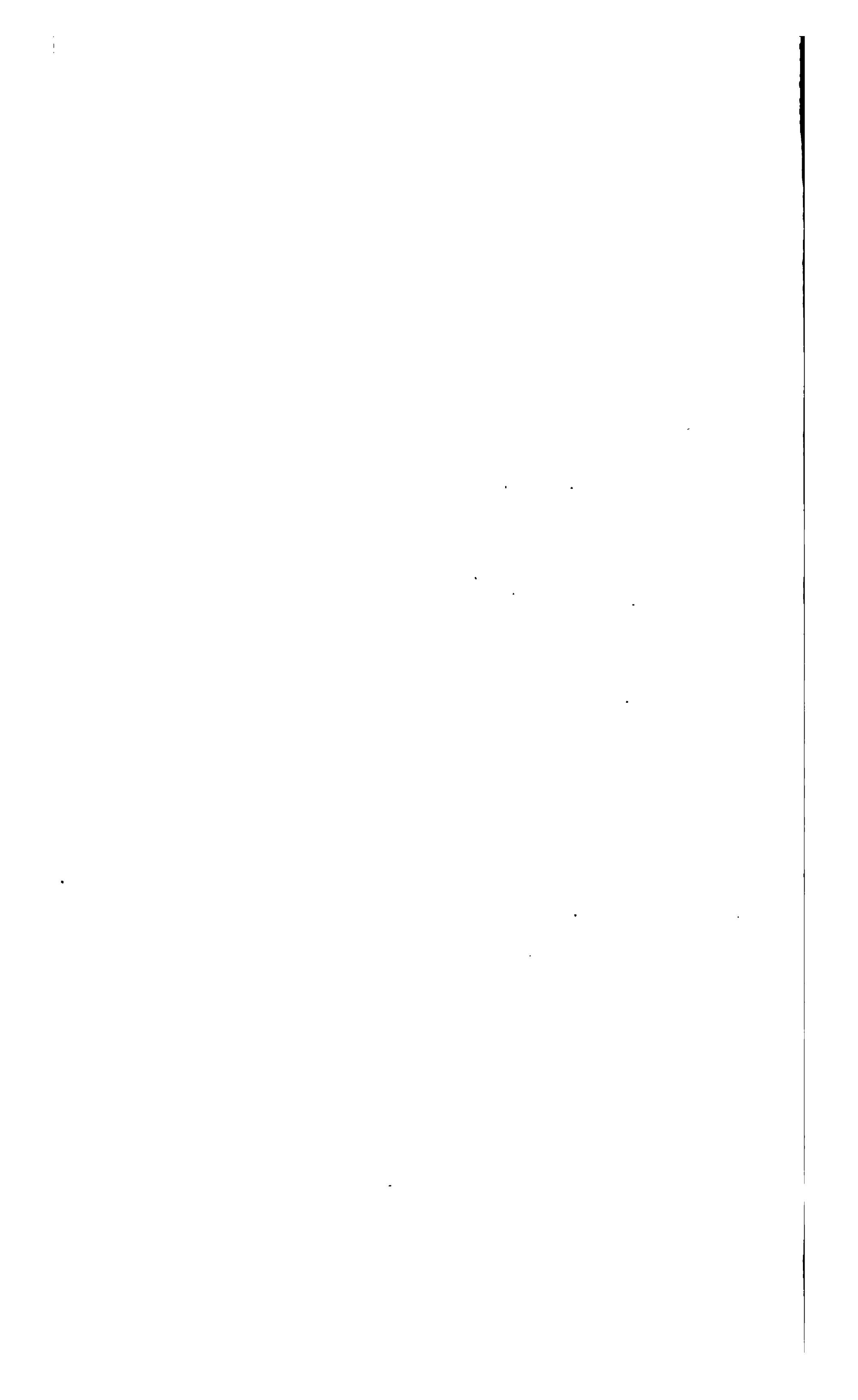
J. L.

* *
*

DE GELUKKIG GEWORDEN ECHTGENOOT.

Bevallige Antje was een schoon en aardig kind.
Doch hoe bevalliger men looze meisjes vind,
Hoe minder dat men 't hart kan van die Schoonen winnen.
Dit ondervond Frontyn, die Antje zwoer te minnen
Tot aan zyn levenseind'. Hy had haar reeds den tyd
Van drie jaar onvermoeid, maar vruchteloos gevryd.
Wat deed hy eindlyk? hy besloot van daar te trekken;
Ging naar den Bloksberg om den boozen geest te ontdekken;
En sloot (wat is 'er dat een minnaar niet bestond?)
Hy sloot, ô gruwel! met den Duivel een verbond,
Een vast verbond, om zelfs dien helschen geest twee jaaren
Te dienen, zo hy slechts mogt met zyn Antje paaren.
Frontyn was straks 't verzoek goedgunstig toegestaan.
De Duivel bood zyn hand hem ter verzekring aan.
Schoon zich de waereld steeds misleid vond door zyn logen,
En Doctor Faustus zelfs wierd door zyn list bedrogen,

Hier

DE GELUKKIG GEWORDEN ECHTGENOOT

Hier hield hy echter woord: hy bleef Frontyn getrouw.
Frontyn wierd Antjes man, en Antje wierd zyn vrouw.
Doch na het kort verloop van nog geen tweepaar weeken,
Begeert Frontyn op nieuw den boozen geest te ſpreeken.
Hy vloekt hem op, en roept, zo ras hy hem ontdekt:
Ach! booze vyand, die my thans ten vriend verſtrekt!
Verwaardig my nog eens myn beê gehoor te geeven!
Ik Beſprak twee jaaren tyds om u ten dienst te leeven,
Voor Antje; ik onderwerp aan u my met geduld,
En deeze dienst word nu getrouw van my vervuld:
Maar weet gy raad dat ik van Antje worde ontſlaagen,
Dan zy nog voor één jaar myn dienst u opgedraagen.
Maar ach! de booze vond nu goed dit af te ſlaan.
Dies nam Frontyn den dienst nog voor twee jaaren aan:
Want, ſprak hy by zichzelv', hoe boos gy ook moogt weezen,
Van Antje heb ik nog veel boozer plaag te vreezen.

J. P. B.

* * *

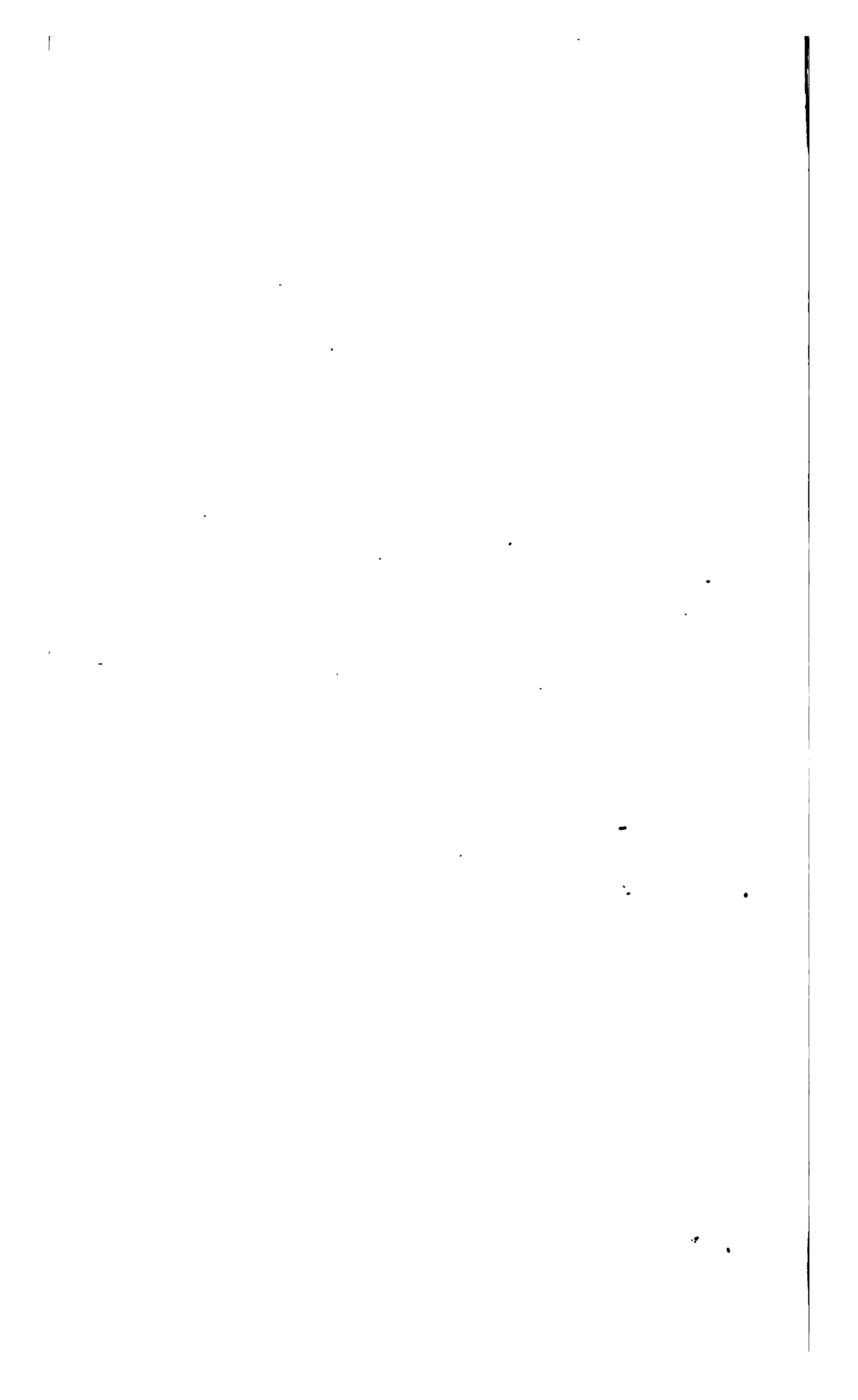
HET

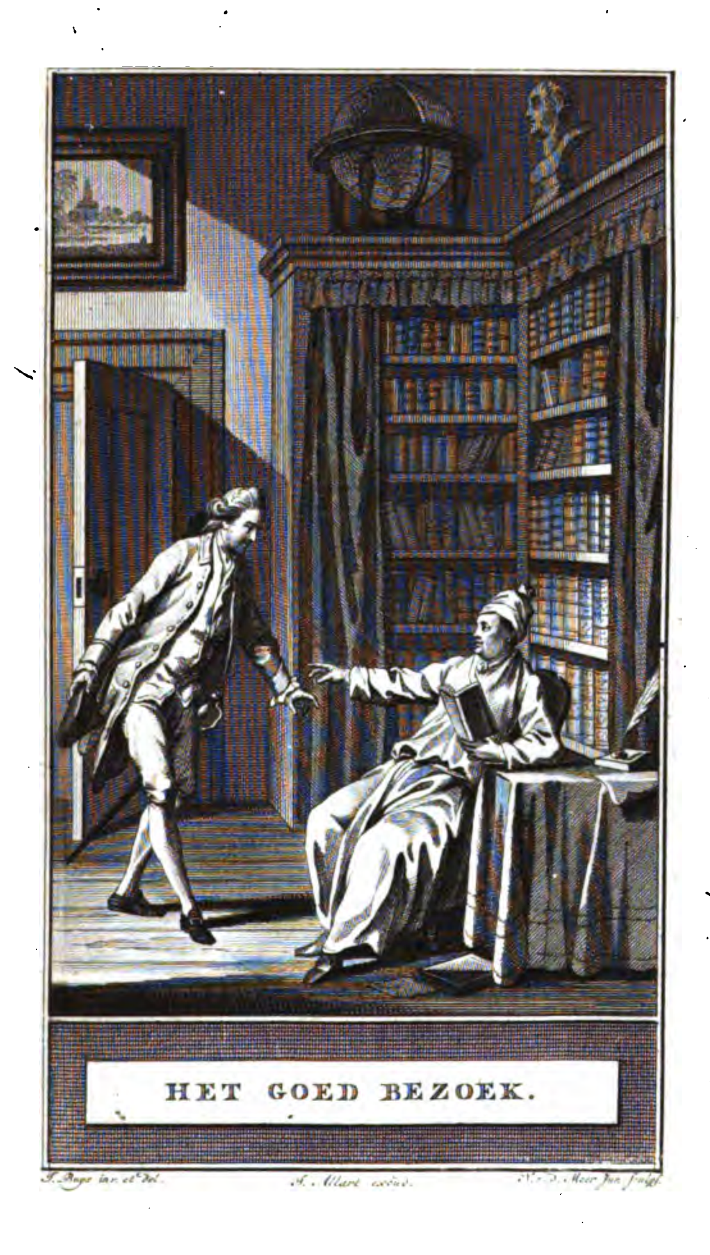
HET GOED BEZOEK.

Een vlugge geest en losse kwant,
Een van die Snaaken, wier verstand
Naar nieuwigheden haakt, waar zy hun hoofd meê breeken;
Nooit denken; onophoudlyk spreeken,
En stout beweeren, daar hun oordeel niemand spaart,
Dat Wyzen meest als Dwaazen leeven;
Een Snapper nu, van zulk een' aart,
Kwam by een' Dichter, om hem een bezoek te geeven,
En riep, toen hy hem in zyn boekcel wierd gewaar:
Wat is dit eenzaam leven naar!
Hoe! zyt gy niet in slaap gevallen by uw boeken?
Gy zit en leeft hier gantsch alleen,
En moet uw tydverdryf in 't lastig leezen zoeken.
Ik dacht het wel, en dit verdubbelde ook myn schreên.
„ Wat, sprak de Dichter, moogt gy droomen?
„ 'k Ben niet alleen geweest, dan sints gy zyt gekomen.

J. P. B.

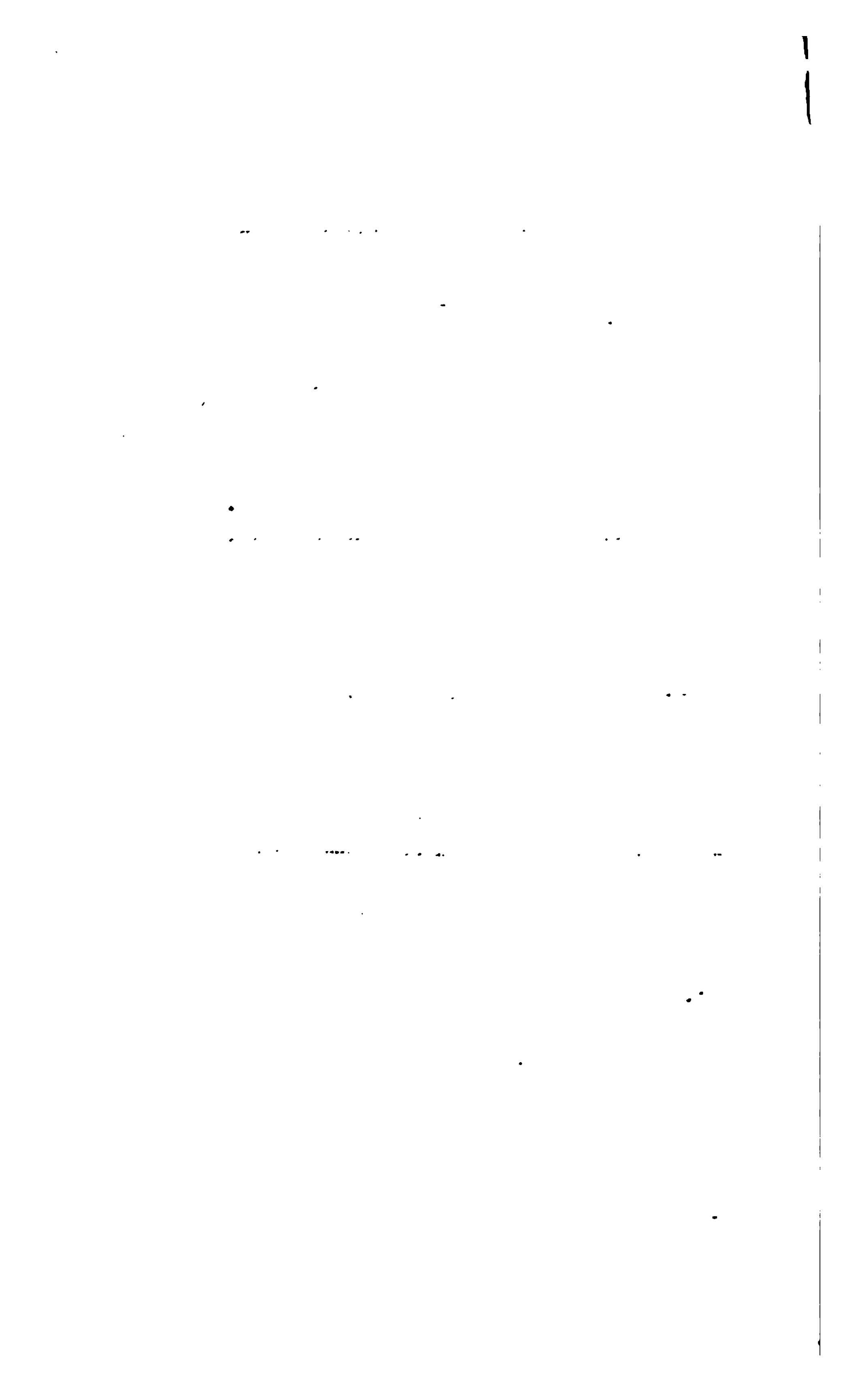

HET GOED BEZOEK.

J. Buys inv. et Del. A. Allart excud. N. v. d. Meer Jun. sculps.

J. Buys inv. et del. *J. Allart excud.* *N. v. d. Meer Jun. sculps.*

DE ARME EN RYKE.

Aret, die van een deugdzaam leven
Op 't loflykst' blyken had gegeeven,
Dien niets dan geld en goed ontbrak,
Zocht, daar hy diep in schulden stak,
't Fortuin tot bystand te overreeden.
't Fortuin, dat zelden word verbeden,
En 't beste altoos voor lieden spaart,
Die goedren van een' betren aart
Gemeenlyk in dit leven derven,
Liet echter hem gehoor verwerven.
't Besloot, nu met den nood begaan,
Den wakkren man straks by te staan,
En 't wees hem iets van groote waarde,
Voorlang verborgen onder de aarde,
Waardoor hy zich, in korten tyd,
Van alle maaners zag bevryd.

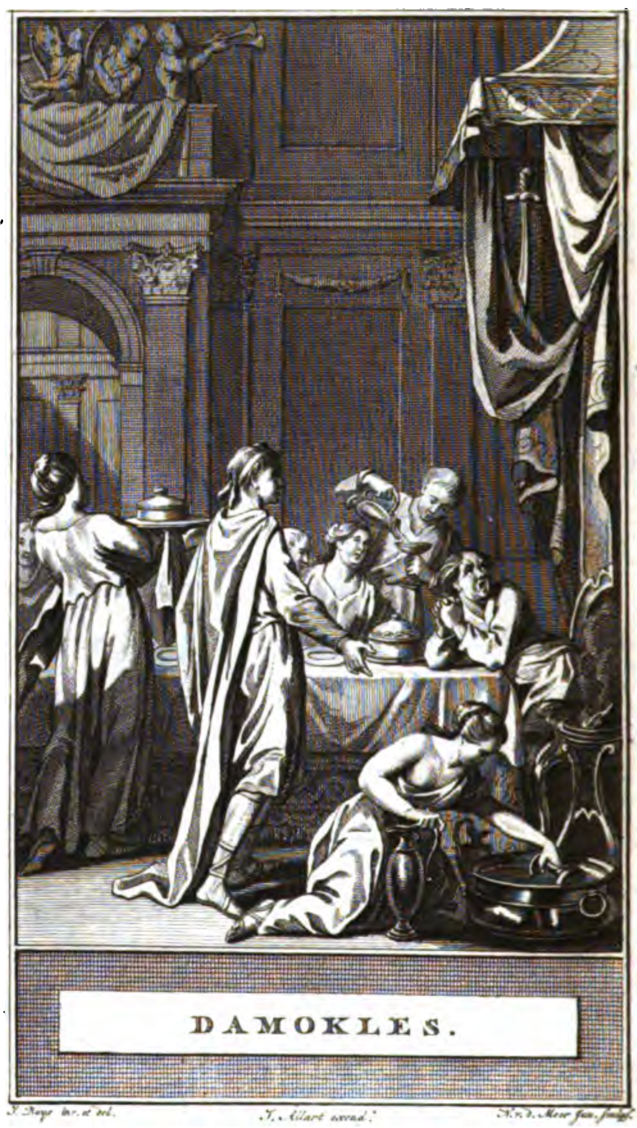
Maar is alle onrust hem benomen,
Daar in hun plaats de vleijers komen?
ô Neen! hy drinkt noch eet, of ziet
Dat hem de zwelgzucht hulde bied.
Men komt hem naar zyn' welſtand vraagen,
Met lofſpraak en verwondring plaagen,
Daar hem, met list en hoflykheid,
De looze ſlemplust hongrig vleit.

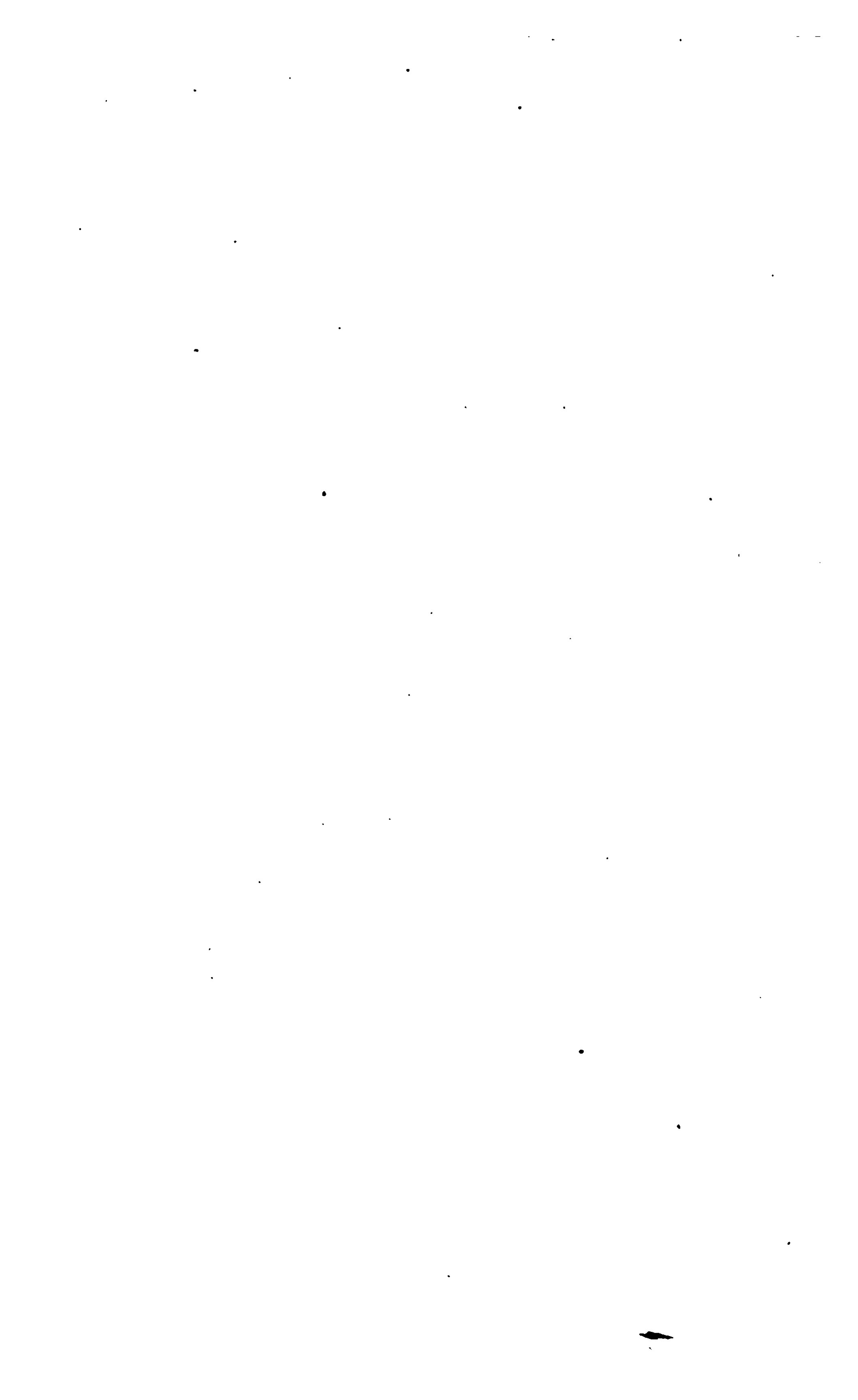
Fortuin! moet ik 't verdriet van één van beide lyden,
En kan geen kloek beleid van vleijers my bevryden?
'k Verduur dan, riep Aret, veel liever al den haat
Van hen, die 'k ſchuldig bleef, dan dat ik me, in deez' ſtaat,
Van vleijers zie bemind. Schuldëiſchers immers geeven
By wylen ons nog rust. Maar vleijers, aangedreven
Door eerloos zelfbelang, zien niet dan naar gewin,
En dringen, te aller uur', ſtoutmoedig by ons in.

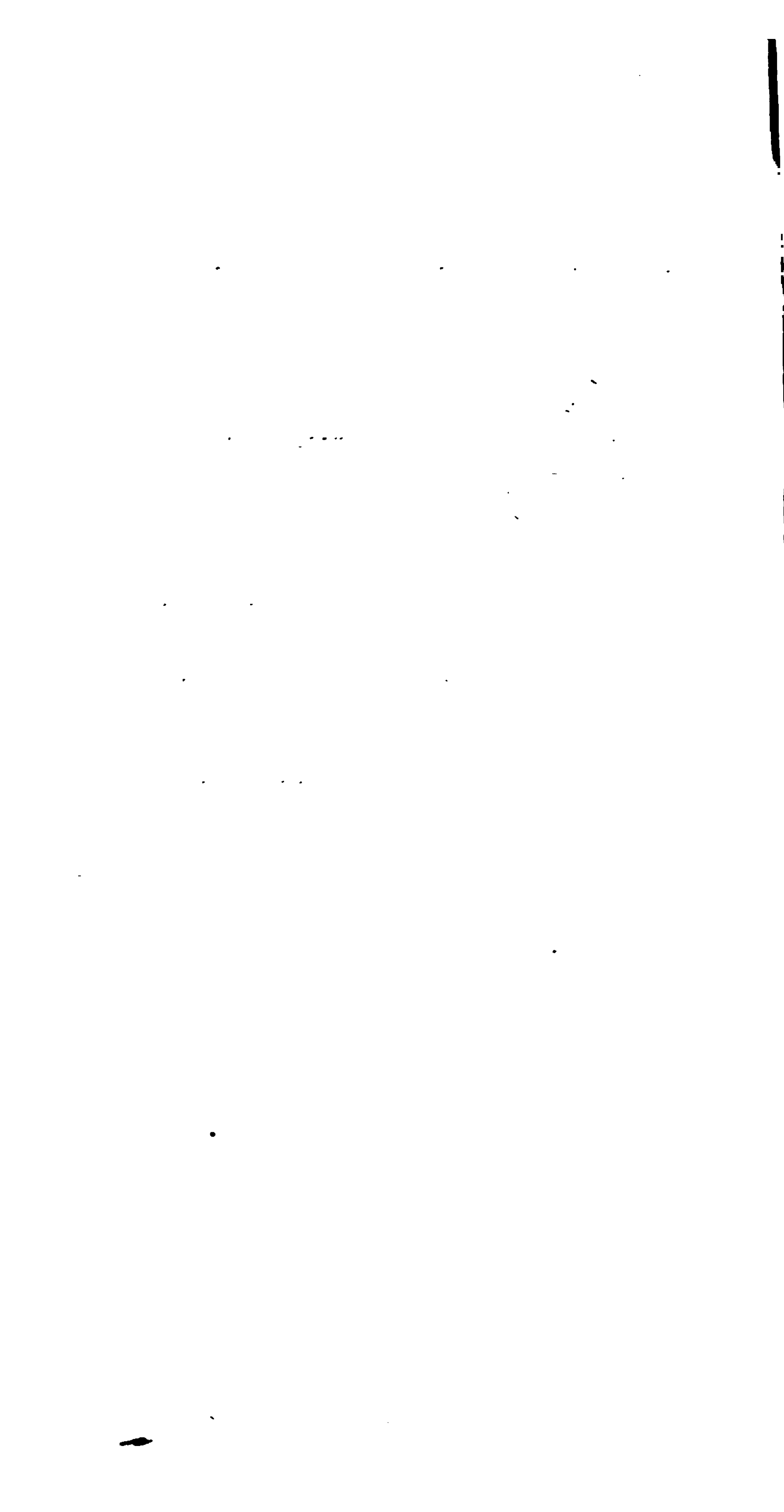
B. D. B.

* *
*

D A-

DAMOKLES.
J. Allart excud.

DAMOKLES.

Geen ſtaat, hoe groot, verſchaft, by 't uitgeſtrekſt gebied,
Den trotſchen Dwingland ooit een rechtgelukkig leven.
Neen! de angst doet menigmaal hem beeven,
Dan zelfs als hy de vrucht van 't hoog gezag geniet.
De doodsvrees doet hem in zyn prachtigſte vermaaken
De duurgekochtſte elende in plaats van weelde ſmaaken.
Toen Dionys eens door Damokles wierd gevleid,
Gelukkig wierd genoemd om al zyn heerlykheid;
En uit zyn pracht, zyn goud, zyn volk en legerſchaaren
Bewezen wierd dat niets zyn heil kon evenaaren;
Had pas Damokles dit gedaan,
Of Dionys ſprak dus den Vleijer aan:
Hoe ge ook met myn geluk zyt ingenomen,
Gy kent het echter niet volkomen.
Doch ondervond gy 't zelf, hoe wierd uw ziel bekoord!
Wilt ge eens myn plaats bekleên? Den Vleijer trof dit woord.

Hy riep, verrukt: Wien zou dit aanbod niet verblyden!
Terstond wierd in de zaal een gouden stoel gebragt:
Hy zet zich neêr: hy zit, en ziet aan alle zyden
Der Grooten heerlykheid en pracht,
Met all' wat ooit door Weelde en Hoogmoed wierd bedacht.
Nu siert, daar 't alles moet met vorstlyk purper pronken,
Het goud den disch; in goud word hem den wyn geschonken;
Hy wenkt, en ziet terstond zich twintig handen spoên,
Opdat zy aan dien wenk voldoen.
Hy spreekt, straks vliegt een schaar' der schoonste jongelingen,
Om, door 't volbrengen van zyn' wil, naar roem te dingen.
Van wellust dronken, en verrukt door al de pracht,
Is 't dat Damokles nu zich recht gelukkig acht.
ô Hoogheid, riep hy uit, bleeft ge eeuwig my verzellen!
Maar, ach! wat word hy op het onverwachtst gewaar!
Een scherpgeslepen zwaard, dat, aan een paardehair,
Van 't weitsch gehemelt' hangt, doet vreeslyk hem ontstellen.
Hy ziet het dreigende gevaar
Naby, en boven 't hoofd hem zweeven,
En die Gelukkige vangt yllings aan te beeven.

Nu

Ju word hy door de pracht der ruime zaal geſtreeld,
Joch door den wyn, die in den gouden beker ſpeelt:
De ſmaakelykſte ſpys kan hem niet meer bekooren:
Iy poogt niet meer 't muzyk der *Zangeren* te hooren.
Ach! roept hy ſiddrend', nu niet meer verblind door ſchyn,
Laat my, ô Dionys! niet meer gelukkig zyn!

J. P. B.

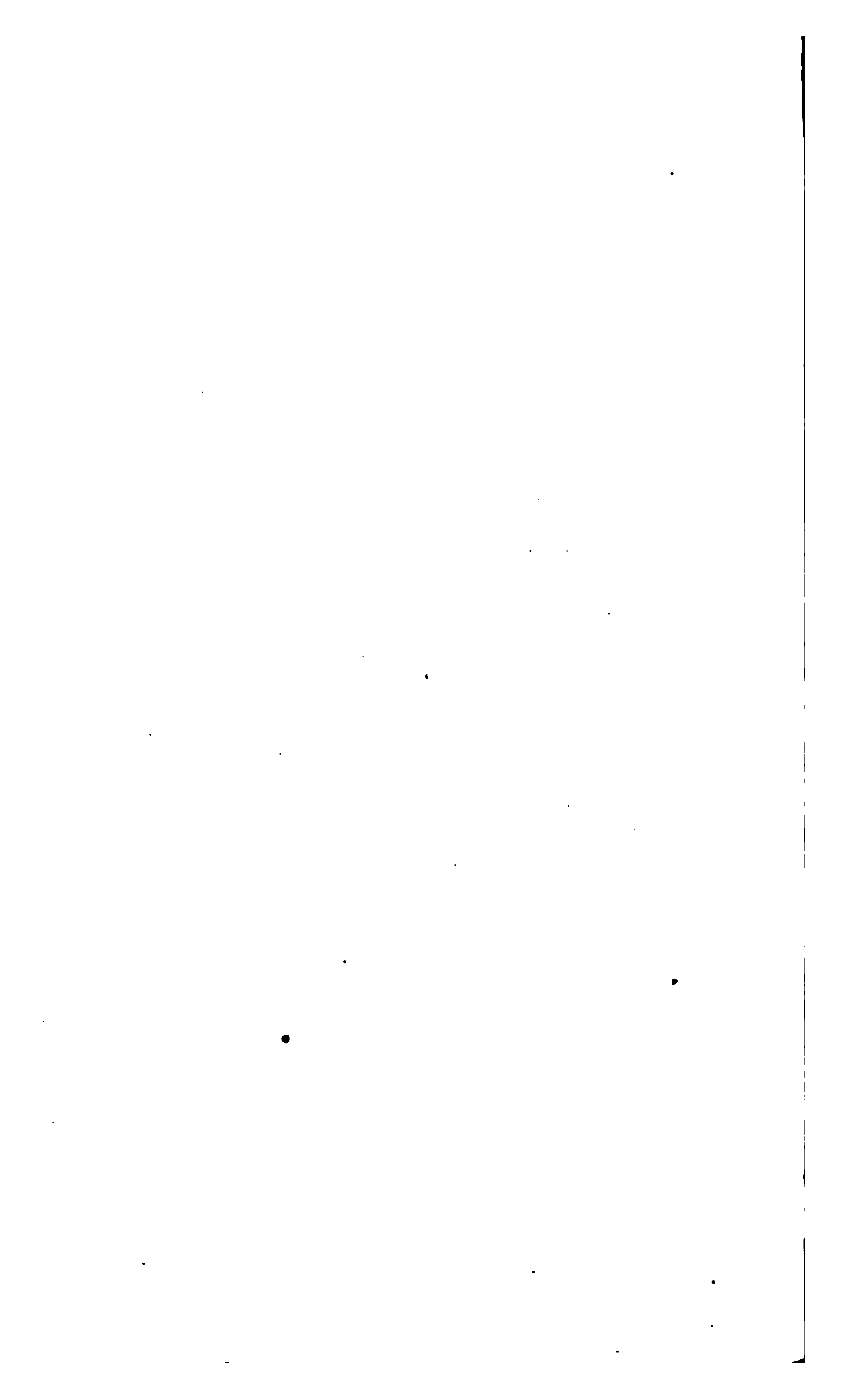
* * *

DE TWEE HONDEN.

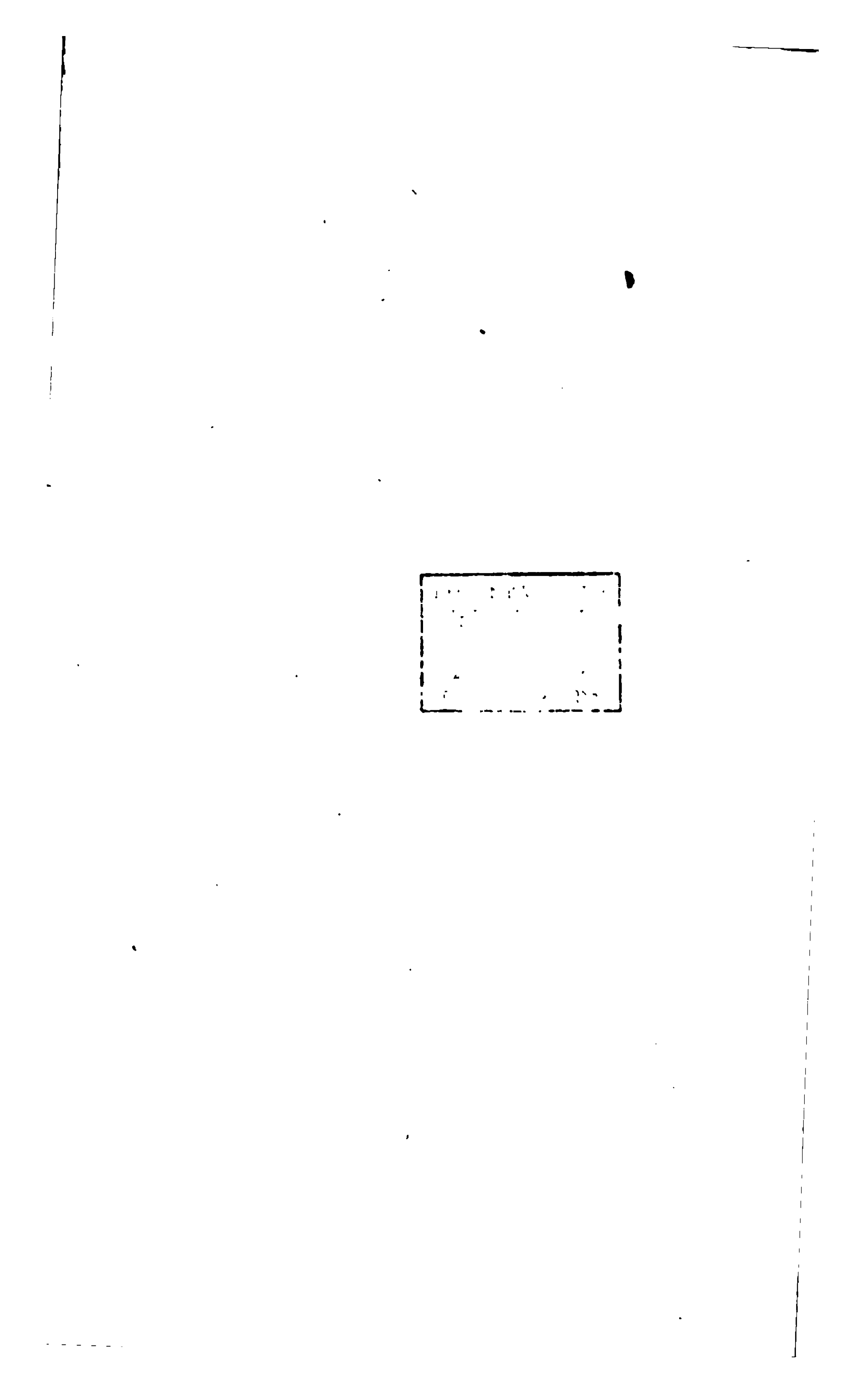
Men ziet veeltyds dat hier op aarde
Het waare zwichten moet voor ſchyn,
En gaaven van de meeste waarde
Doorgaans het minſte in achting zyn.
Die pest verſpreid zich alle dagen.
Maar hoe toch weert men best dat kwaad?
Ik twyfel of dees plaag der plaagen
Zich ooit van de aard' verdryven laat.
Eén middel ſlechts kan 't doen verandren;
Maar 't is te groot een ommekeer;
Dat al de Zotten wierden Schrandren:
En ziet, zy worden 't nimmermeer.
Zy kunnen niets naar eisch waardeeren.
't Verſtand is blind, daar 't oog ſlechts ziet.
't Geringe zullen ze eeuwig eeren,
Want zy bevatten 't goede niet.

Twee

DE TWEE HONDEN.
J. Buys inv. et del.
J. Allart excud.
N. v. d. Meer Jun. sculps.

Twee Honden dienden éénen Heer.
Joli, één van die beide dieren,
Joli bezat veel kunst, had vrolyke manieren;
Aan elk, wie 't beestje zag, behaagde 't even zeer.
Het ſpeelde wild en onbedwongen.
't Verloorne zocht het op, het geen 't ook ſpoedig vond;
Men prees zyn aartigheid, men lagchte om zyne ſprongen.
Men riep: 't leeft alles aan dien Hond!
Doch dikwils beet hy als hy ſtreelde.
(Zo valsch was hy van aart,) 't geen echter nooit verveelde;
Hy maakte 't ſtraks weêr goed door nieuwe vleijery,
En al zyn byten kreeg den naam van jokkerny.
Hy was blôhartig; 't minst gerucht kon hem verſtooren,
Doch ſchoon hy zyn gekef ſteeds liet ontydig hooren,
Hy bleef nochtans niet min
De lustige Joli, de vreugd van 't huisgezin.
Liſette was 't vooräl die zich in 't beest verblydde;
Op 't bed en aan den disch ſprong 't altoos haar op zyde.
Zy hielden ééne leevenswyz':
Zy ſliepen, waakten, likten, ſpeelden.

Maar, schoon zy dus den tyd verdeelden,
Won toch Lisette verr' den prys.

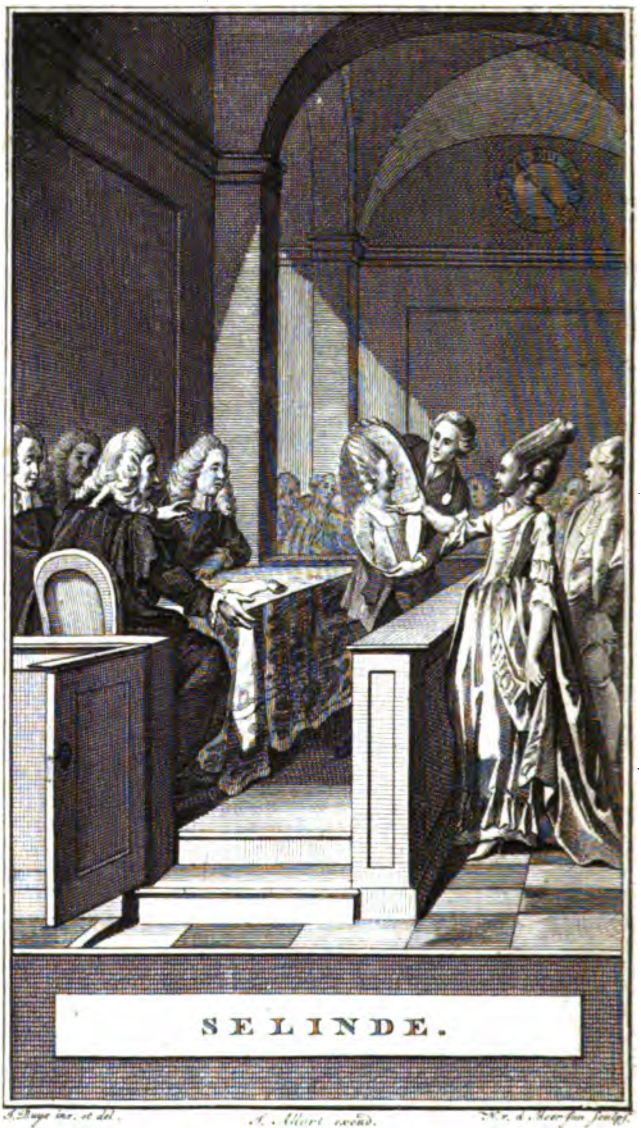
Fidel, de tweede Hond, onkundig van vermaaken,
Van een' gantsch' andren aart; op kunstjes niet bedacht;
Ernsthaftig van natuur; ging dikwils meê ter jagt,
Of bleef zorgvuldig 't huis bewaaken;
Was trouw en onversaagd wanneer 'er onraad was,
En blafte nooit dan als het kwam te pas.
Hy sterft. Men hoort geen' mensch van hem gewaagen.
Men werpt hem, ongeroemd, ter huisdeure uit met spoed.
Joli sterft ook. Straks vloeit een traanenvloed.
Men hoort al 't huisgezin zyn' vroegen dood beklaagen;
Geheel de buurt toont zelfs, om 't sterfgeval, haar smart.

* * *

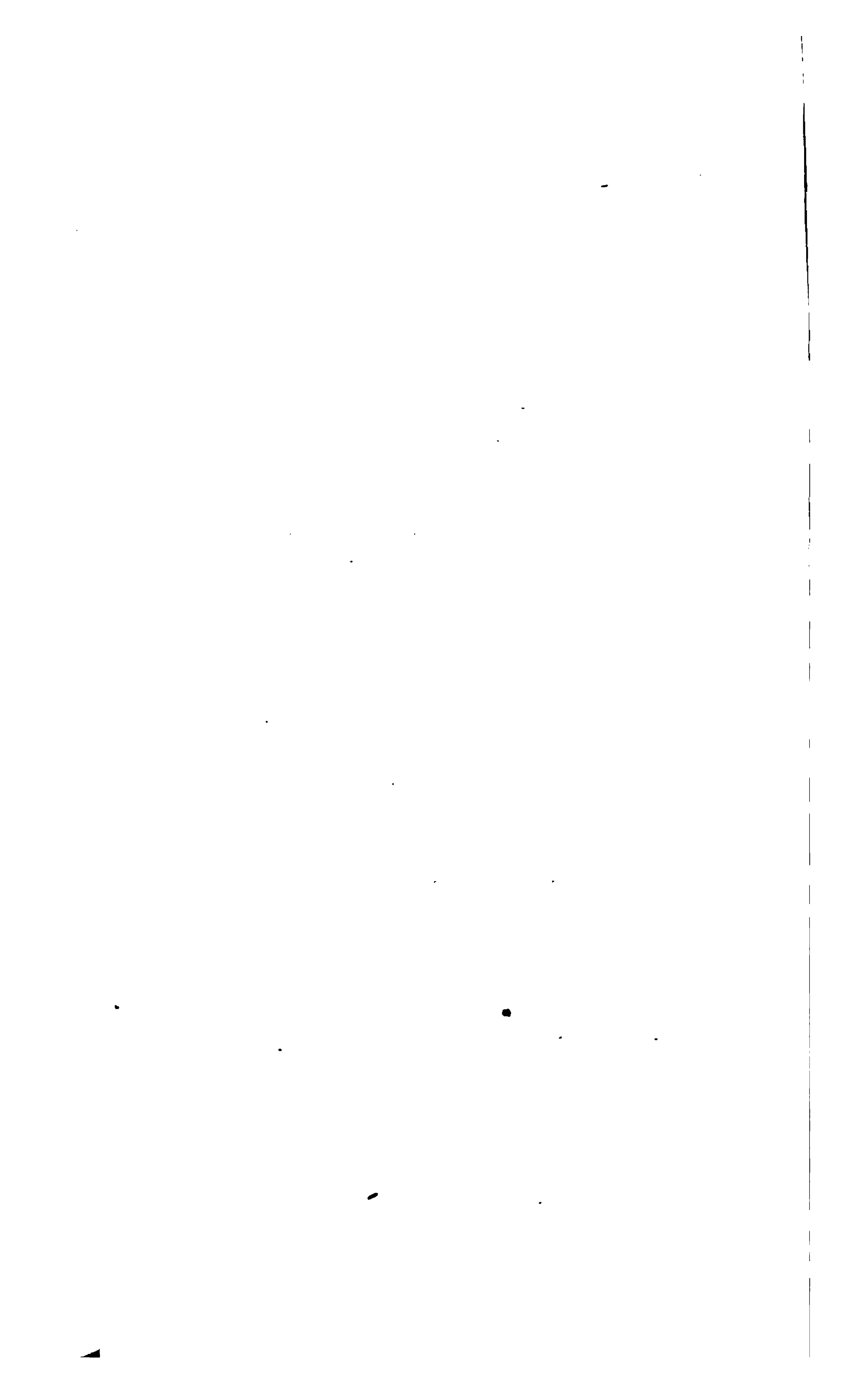
Een weinig los vernuft geld meer dan 't deugdzaamst' hart.

J. L.

* * *

J. Buys inv. et del. J. Allart excud. N. v. d. Meer fun. Sculps.

SELINDE.

De ſchoonſte Maagd van wezen en van leden,
Selinde, vol bevalligheden,
Schoon, zo 'k haar vergelyken mag,
Schoon als het morgenrood en blinkende als de dag;
Selinde moet zich laaten portraitteeren.
Zy weigert zulks: de Schilder liet niet af.
Hy bad tot zy haar woord hem gaf;
Hy zou getrouw haar treffen, dorst hy zweeren.
Zy vroeg hoe hoog hy wierd betaald.
Ik had gewis haar beeld om niet gemaald;
En, liet ik my daarvoor betaalen,
'k Zou kusjes voor den prys bepaalen.

Zo ſchoon Selinde was, zo ſchoon,
En ſchooner niet ſtelt haar de Kunſtenaar ten toon.
Zy was getroffen; 't beeld was ſchoon: 't mogt hem gelukken
Het fynſte trekje zelfs natuurlyk uit te drukken,

Zo streelend dat hy zelf, verrukt, zo ras
Zyn eigen vrouw niet by hem was,
Zich niet weêrhouden kan: hy kust de beeldtnis teder.

De Schilder brengt het fraai Tafreel aan 't lieve Kind.
Selinde ziet het aan, verschrikt en legt het neder.
Neem, zegt ze, uw Schildery vry weder:
Gy dwaalt; dat ben ik niet, myn Vrind!
Wie heette u toch my dus te vleijen, zulke trekken
Te schildren, die geen mensch ooit kon by my ontdekken?
Verfraaid is deeze kin; de mond is gantsch verdicht:
Neem 't beeld weêr meê: 'k ben u voor 't vleijen niet verpligt.
Ik wil niet schooner zyn dan 'k waarlyk ben: veelligt
Was uw ontwerp een Venus af te maalen:
Gaa heen; laat Venus u betaalen.

Zo is het dan dit Meisje-alléén,
Dat schoon is en het niet wil weeten?
Hoe veelen ken ik 'er, die, tegen alle reên,
Hoe lelyk zy ook zyn, zelfs Englen willen heeten!
De Schilder neemt zyn Stuk en spreekt geen enkel woord.
Trotsch als een Kunstenaar, vertrekt hy gantsch verstoord.

Wat

Wat zal hy doen? Hy durft het toch niet waagen
Zo ſchoon een Meisje by den Rechter aan te klaagen?
Hy doet het waarlyk! Hoe zal 't gaan?
Selinde moet zich voor de Rechtbank ſtellen.
De Rechters zullen toch een gunſtig oordeel vellen.
ô! Spreek haar niet te meesterächtig aan!
Offchoon zy onrecht heeft, des te eedler is haar waan.

Selinde komt: zie haar te voorſchyn komen.
Wie zag ooit meer aanminnigheid!
De gantſche Raad is met verwondring ingenomen:
En zyn verwondring is 't die haaren lof verbreid.
Ik zie de Gryzaarts, in het hoog gericht gezeten,
't Gelaat ontfronſlen en hunn' ouderdom vergeeten.
Men let met aandacht op 't verrukkend Tafereel,
Doch telkens langer op het ſchoon Origineel;
En ieder riep: zy is getroffen naar het leven.
Och! riep zy bloozende uit, dat vonnis doet my beeven.
Neen; veel te ſchoon heeft hy my afgemaald:
En vleijers worden niet betaald.

Uw

Uw wezen was door kunst nooit beter af te maalen,
Dus ſprak haar ſtraks de Rechter aan;
De Schilder heeft zyn' pligt gedaan,
Gy moet zyn kunst erkennen en betaalen.
Doch wyl gy-zelf niet trotsch zyt op uw ſchoon,
Zult gy niet onbeloond van deeze plaats vertrekken.
Een gift uit onzen ſchat zal u tot bruidsgoed ſtrekken,
Uw heuſche nedrigheid ten loon.

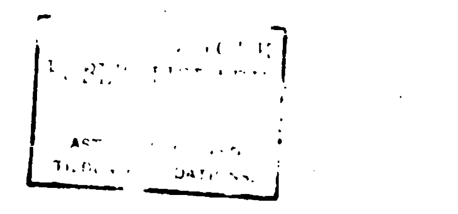
ô Wyze man! uw vonnis is rechtvaardig.
Geen beter wierd 'er ooit geveld in 't hoog gericht,
Gy, gy verdient een lofgedicht:
En waart gy jong, gy waart Selinde waardig.
Selinde gaat. Zy word van elk geroemd.
Waar ooit geſproken wierd van ſchoon, wierd zy genoemd.
Hoe meer zy weigerde verdienden lof te ontfangen,
Hoe meer haar nedrigheid dien lof haar deed erlangen.

* * *

Hoe minder zich een Wyze in zyn verſtand waardeert,
Hoe meerder hem de waereld eert.

H. J. R.

DE

DE SCHAT.
J. Allart excud.

DE SCHAT.

Een kranke Vader riep zyn' Zoon,
En ſprak: Dat ik voor 't laatſte u toon'
Hoe 'k heb getracht voor u te zorgen!
Ik heb voorlang een' ſchat verborgen.
Hy ligt... Hier ſtierf hy. Welk een ſmart!
Hoe ſtond de droeve zoon benard!
Hy peinst, ten uiterſte verlegen,
Verborg myn vader, my genegen,
Een' ſchat?.. Ach! waar?.. naar allen ſchyn,
Zal die wel diep begraaven zyn.
Straks liet hy ſchatöpdelvers komen;
De vaste vloer wierd opgenomen;
In ſchuur en tuin en huis de grond
Alöm doorgraaven; maar men vond
Geen' ſchat. Alle arbeid was verloren,
Men wist niets waardigs op te ſpooren.

Hy

Hy zend de werkliên weder heen;
Doorſnuffelt, zonder moeite, alleen
In 's vaders ſlaapzaal alle hoeken,
En vind, door dus bedaard te zoeken,
Den ſchat, die hem tot blydſchap ſtrekt,
Slechts met een vloerdeel overdekt.

* * *

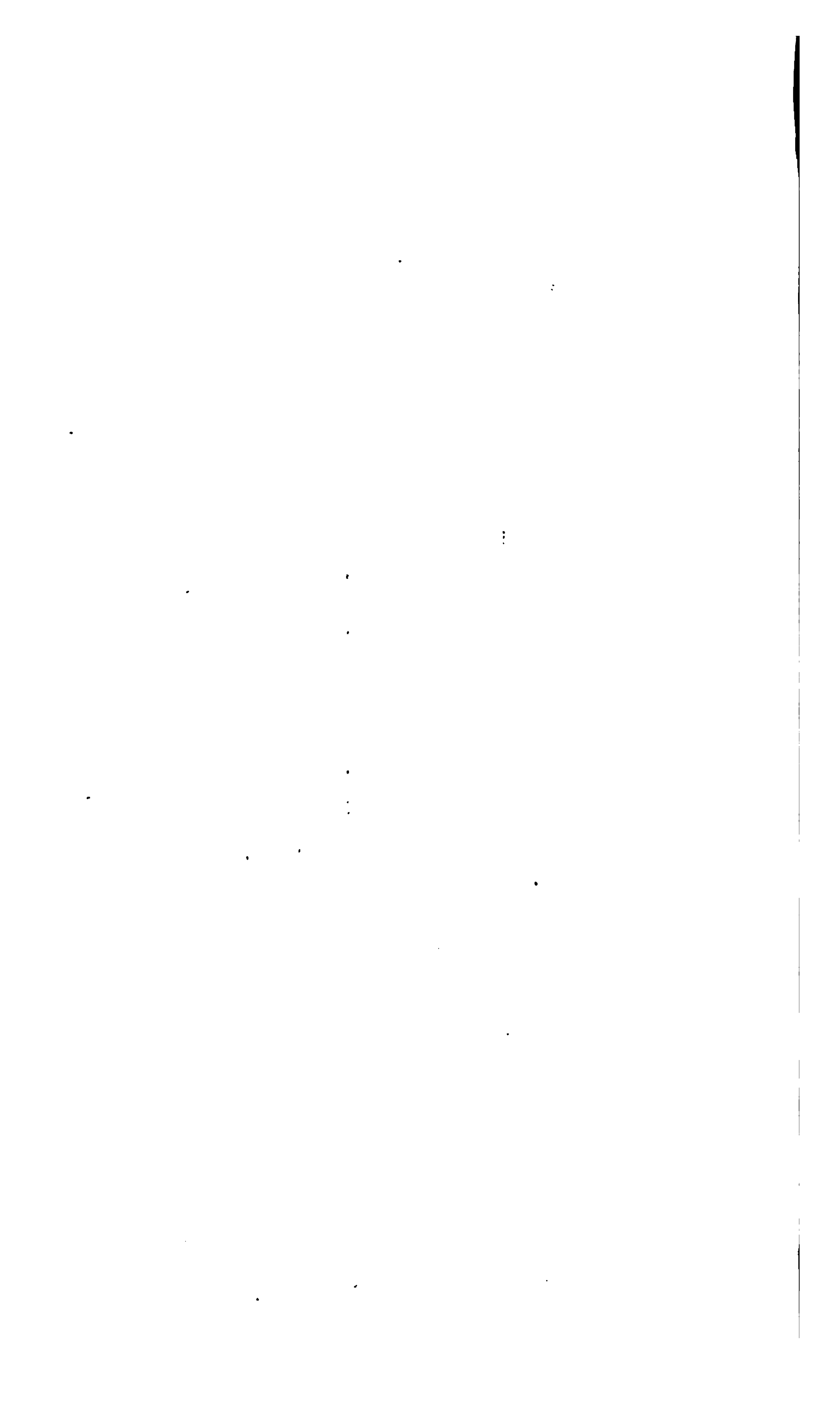
Men zou de waarheid ligt met minder moeite vinden,
Als daartoe onze vlyt bedaard wierd aangewend.
Ligt wierd zy, liet men zich niet door den waan verblinden
Dat ze in het duiſter ſchuilt, van veelen eer gekend.
Verborgen is zy wel, maar geenszins zo verborgen,
Dat zy niet word gezien, ten zy men, dag aan dag,
In duiſtre ſchriften wroete, en die met duizend zorgen,
D[illegible]nuffel' tot den grond, al ſtut hen geen gezag.
Nooit moet ge op 't onderzoek van andren u verlaaten.
Zoek zelf! zoek menigmaal, en ſlaa op alles acht!
Gy zult de waarheid, die den menſch, in alle ſtaaten,
Gelukkig maaken moet, en ons is toegedacht,
Haast vinden. Wyslyk is ze, als de edelſte aller gaaven,
Wel eenigzins bedekt, maar geenszins diep begraaven.

B. D. B.

MO-

MONIMA.
J. Buys inv. et del.
J. Allart excud.
N. v. d. Meer Jun. sculps.

MONIMA.

Door 't schoon van 's ligchaams leest, en 't schoon van 't eêl ver-
Won Monima elks liefde en lof in Griekenland. (stand,
Op aller harten kon haar schoonheid zegepraalen.
Wie haar uit wellust zocht, vlood schaamrood voor de straalen
Van haar verheven deugd. Men vond haar kuisch gemoed
Zo ryk van onschuld, als haar oog van geest en gloed.
Die deugd, waardoor zy 't doel van wulpsche minnaars weerde,
Dwong zelfs den minnaar dat hy haar nog hooger eerde.
Van vleijers was ze omringd, toegeevend, zacht van aart,
En arm van afkomst. Bleef haar deugd nochtans bewaard?
Men breng' geschenken aan! laat diamanten smeeken:
Ook zal de taal van 't goud op haar geen kracht ontbreeken.
Een Prins van Pontus is 't, de groote Mithridaat,
In wien voor Monima een minnegloed ontstaat:
Een koning zucht en smeekt. ô Vleijende gedachten!
Wat is, by zulk eene eer, nu van haar deugd te wachten?

Prins!

Prins! (ſprak zy onbedeesd) gy ſchynt door my geraakt,
En roemt het weinig ſchoon, dat my bevallig maakt.
Ik dank Natuur voor dit ſieraad van 't jeugdig leven:
Zy gaf my ſchoonheid, 'k heb myzelve deugd gegeeven.
Nooit maakt my de eerſte trotsch, doch de andre geeft my moed.
Wees duizendmaal een Prins, 't is vruchtloos wat gy doet,
'k Vergroot het aantal niet van gierige boelinnen.
't Is als Gemaal - alléén dat gy myn hart kunt winnen.

Haare onverwrikbre deugd weêrſtond dus 't mingeweld.
Het ſmeeken van den Prins, zyn pracht en magtig geld,
De kunst en list van 't hof, niets kon haar overhaalen.
De Vorst moest voor haar hart haar met de kroon doen praalen.
ô Zeldzaam voorbeeld! uit een arm en laag geſlacht,
Ziet zy zich uit het ſtof door deugd ten troon gebragt.
Hoe lang verheugt en ſtreelt dit groot geluk haar zinnen?
Hoe lang?.. Vorst Mithridaat hoopt Rome te overwinnen;
Verlaat den arm der Schoone, om naar den ſtryd te gaan,
Maar word geſlagen, daar hy andren dacht te ſlaan.
Hy vlucht; hy word vervolgd; zyn Land word ingenomen.
Doch 't ſtoute Rome zal nooit Monima bekomen:

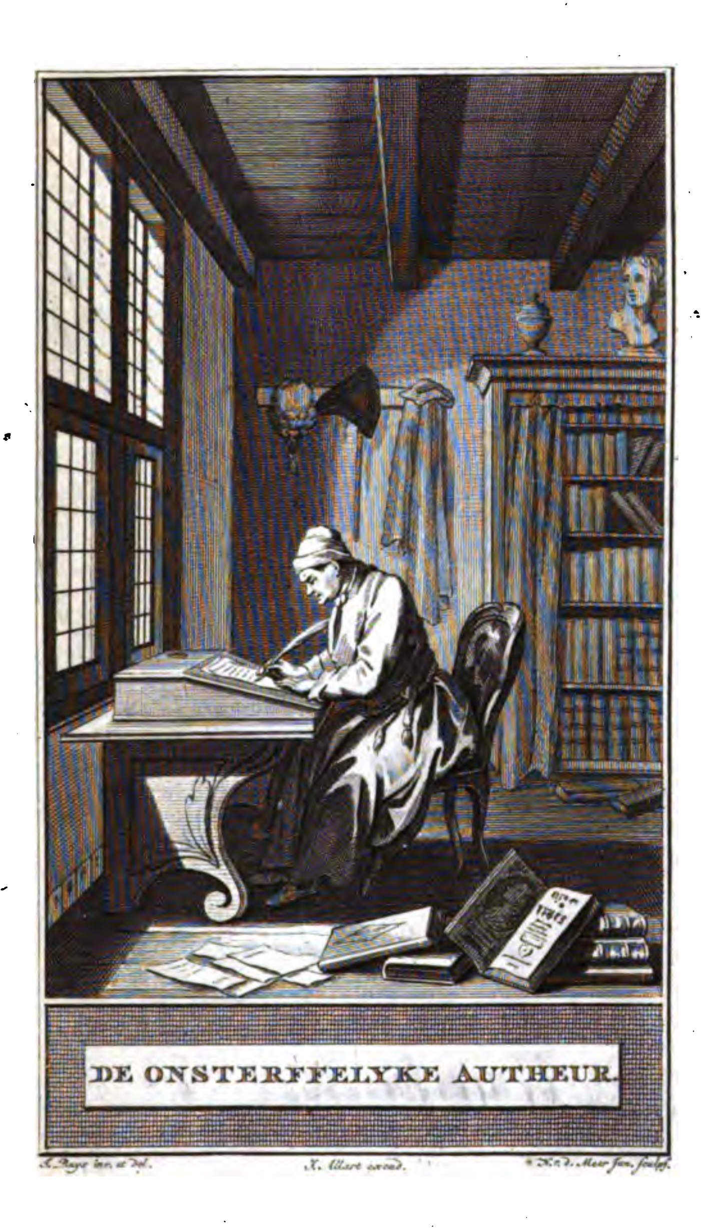
Eer

Eer zulks de Prins gedoogt beveelt hy haare dood.
Een flaaf bericht haar ftraks wat Mithridaat befloot.
Zo (roept ze) ontrooft my dan myn hooge rang het leven,
Die, voor de ontnomen rust, den troon my heeft gegeeven,
Waarop ik, ongeacht, gekweld wierd door berouw,
Dat ik geen' onderdaan befchonk met myne trouw!
Zy vat haar hoofdfieraad, en met ontftelde vingren
Poogt zy haar' diadeem zich om den hals te flingren;
Doch deeze zwakke band vervult haar wenfchen niet:
Hy breekt, en weigert haar te ontflaan van haar verdriet.
ô Sierfel! riep ze, ik droeg u nooit met welgevallen,
En gy ontzegt my zelfs den flechtften dienst van allen.
Zy wierp het op den grond; vertrapte 't met den voet,
Doorftak zich met een' dolk, en ftierf geheel verwoed.

J. P. B.

* * *

I DE

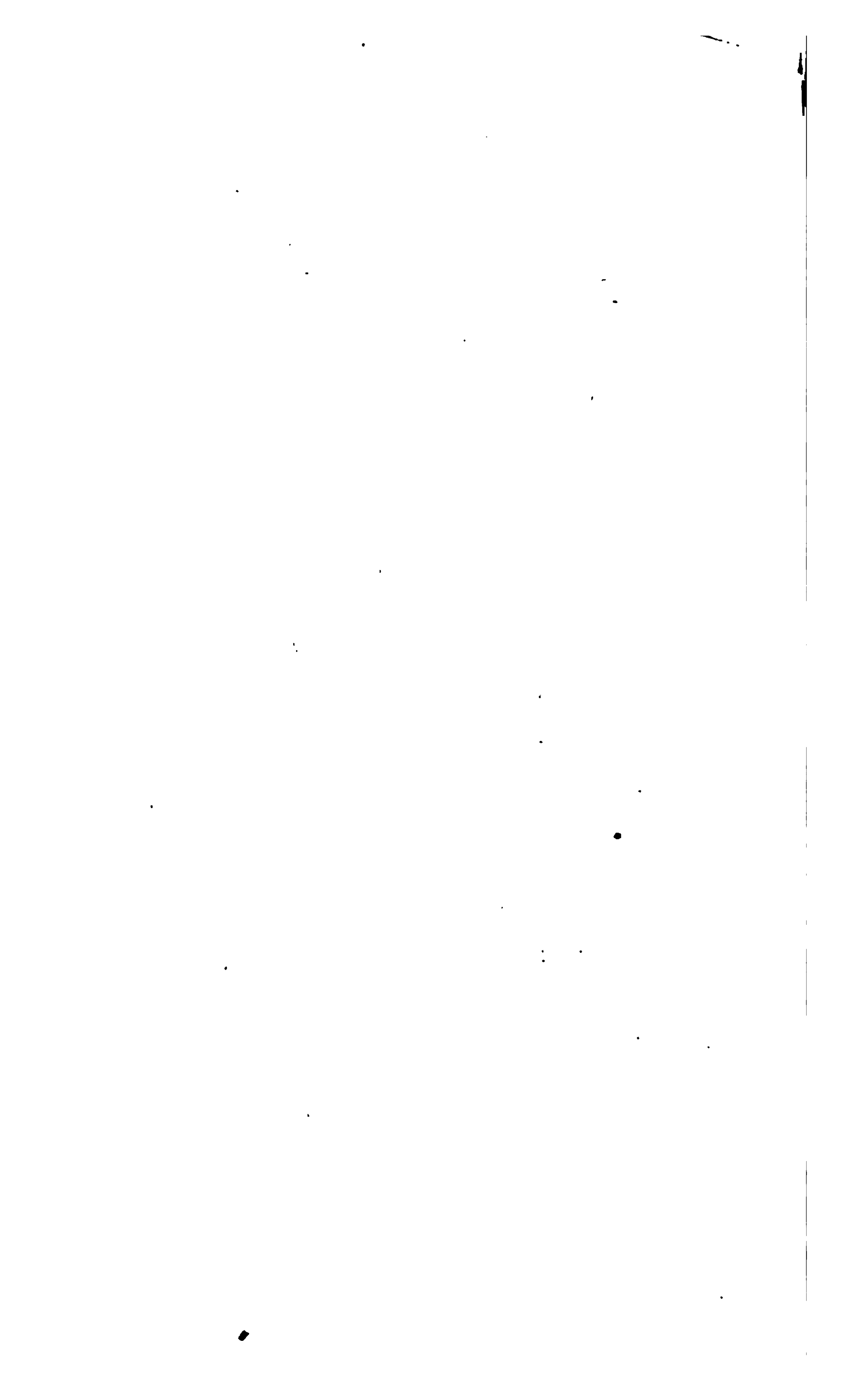
J. Buys inv. et del. *J. Allart excud.* *N. v. d. Meer Jun. sculps.*

De lyst van al zyn schriften tevens,
Waarönder ook de kleene staan,
Besloeg, in 't echt verhaal zyns levens,
Drie vellen en drie halve blaên.
Men las zyn schriften na zyn sterven,
Bedachtsaam en met ryp verstand:
Maar ziet, wat lof hy mogt verwerven,
Men schoof allengs hem aan een' kant.
Zyn wonderbaare leermethode,
Zyn schryfwyze, eertyds zo geroemd,
Was binnen tien jaar' uit de mode;
Wierd droog en styf en hard genoemd.
Die Man kreeg slechts een' naam omdat hy wierd geprezen
Van dommen, eer zyn werk door kenners was geleezen.

* * *

Een schryver wint ligt roem en eer:
Hy heeft daartoe alleen bekrompene verstanden
Veel werks te stoppen in de handen.
Maar daar behoort wat meer
Om by het Nageslacht beroemd en groot te blyven,
Dan in een' dorren styl, en schraal van geest, te schryven.

J. L.

DE GROENE EZEL.
J. Allart excud.
N. v. d. Meer Jun. sculps.

De groene Langöor dient bekeken
Offchoon de wegen ruimte ontbreeken.
Dus doet men d' een' en ook den andren dag,
Niets dan verwonderd met den Ezel om te dwaalen.
De zieke zelfs vergeet zyn kwaalen,
Maakt iemand tegen hem van 't vreemde Dier gewag.
Om 't kind te fusfen in zyn kreunen,
Zingt nu geen minnemoêr meer van het bonte fchaap;
Den groenen Ezel mengt ze in al haar wiegedeunen,
En dus geraakt het kind in flaap.
De derde dag ging naauwlyks heenen ftryken
Of met het arme dier was alles afgedaan;
Het volk liet geen verlangst meer blyken
Om op den Ezel 't oog te flaan;
En hoe verwonderlyk hy eerst was voorgekomen,
Word heden by geen' mensch een woord van hem vernomen.

* * *

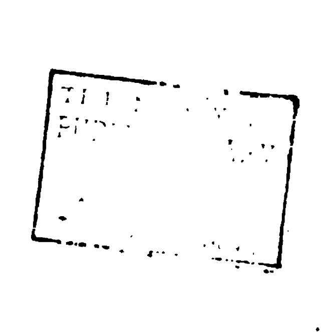
Hoe zot een ding ook zy, zo 't nieuw is in zyn foort,
Word ftraks het volk 'er door bekoord.

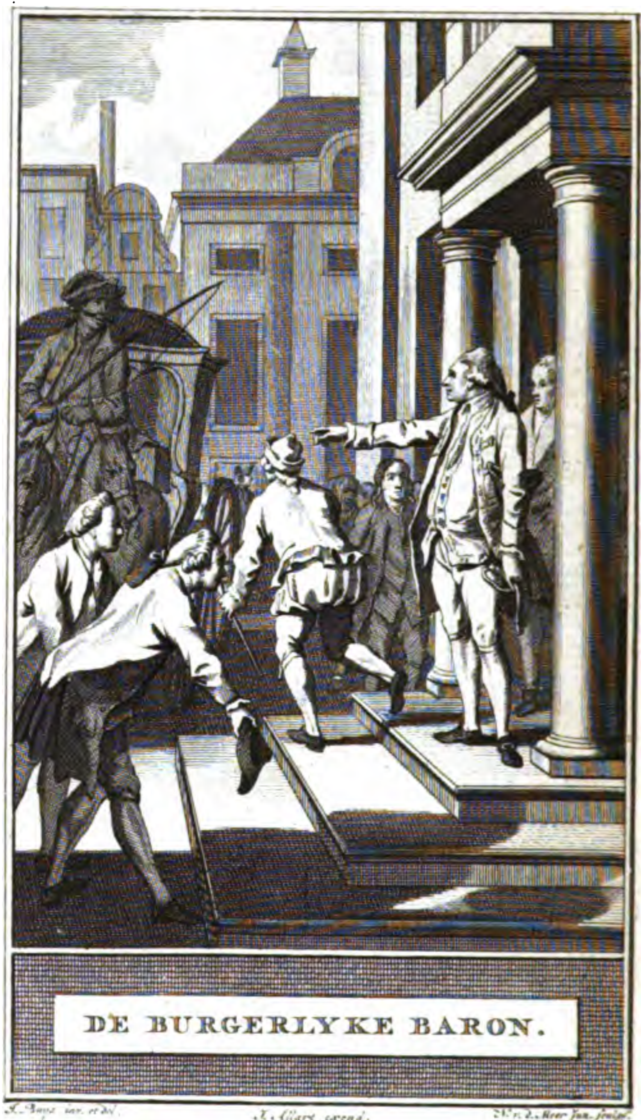
Het ziet het aan, 't word opgetoogen
En wil geen tegenſpraak van kundiger gedoogen.
In 't eind' word door den Tyd, gedachtig aan zyn' pligt,
Dit werk nochtans met vrucht verricht:
Want hy verſtaat de konst van zotten te bekeeren,
En, met of tegen dank, de waarheid hen te leeren.

P. M.

* *
*

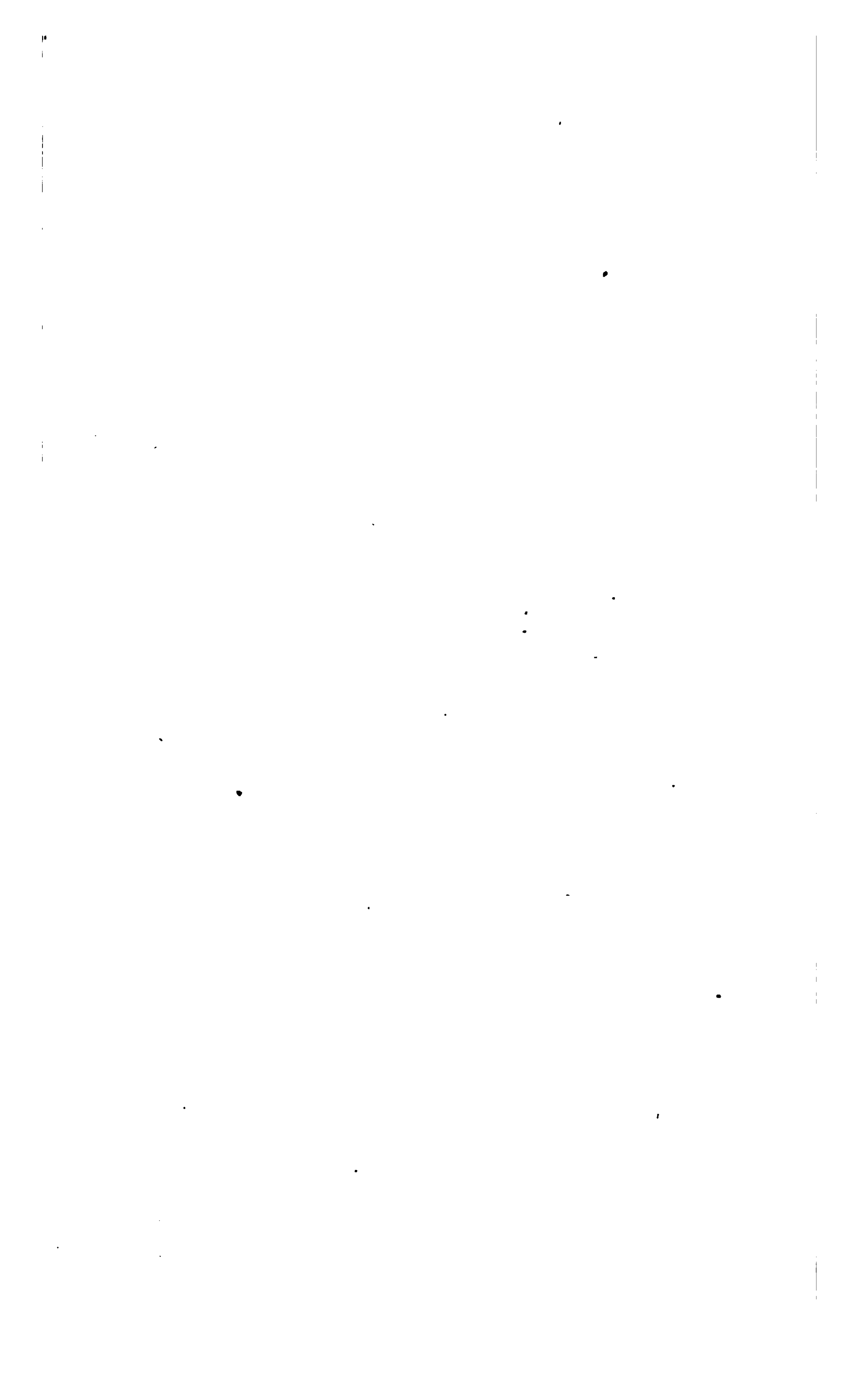
DE

DE BURGERLYKE BARON.

J. Buys inv. et del. K. Allart excud. N. v. d. Meer Jun. sculps.

DE BURGERLYKE BARON.

Een trotſche Jonker, die, by 't ſterven
Zyns vrekken vaders, 't all' moest erven,
Wierd eindlyk heer van vyfpaar ton,
En voor zyn geld in 't kort Baron.
Hy zag zich nu den weg ontſloten
Om groot te worden; ſloeg by Grooten
Hun meesterlyke houding gaê,
En aapte hun gebaarden na.
„ Men zal in my den Staatsman eeren;
„ Die in 't vertrouwen mag verkeeren
„ Met Vorsten; of een heldenſtuk
„ Heft my ten toppunt van 't geluk.
„ Ik zal welhaast met lauwren pryken,
„ En heb Eugeen zelfs niet te wyken!
Dus ſprak hy by zichzelv', doch ſtond
In twyfel wat hy 't raadzaamst vond,

Naar krygsëer in het veld te ſtreeven,
Of gloriryk aan 't hof te leeven.
Intusſchen was hy vast Baron,
En zyn verdienſte, vyfpaar ton,
Kon door zyn loopers en heidukken
't Gezicht van al het volk verrukken;
Dit kwam terſtond, waar hy verſcheen,
In groote menigte op de been.
Hy ziet alöm zich aangebeden,
En ſtyft, verzot op kostbaarheden,
By 't ſpillen van een' grooten ſchat,
De neering van de halve ſtad.
Staag zit hy in zyn koets te praalen,
Zyn ſteigerende vosſen haalen
Niet in het minst by hem in moed,
Gedost in 't goud, met al zyn' ſtoet.
Geen Vleijer zag ooit, neêrgebogen,
Kwanswys eerbiedig hem naar de oogen,
Of hy, hy wierd zyn Mecenaat:
Geen Zot, die, met een ſtrak gelaat,

Zich over hem verwonderd toonde,
Dien hy niet mild met gunst beloonde:
Hem zwoer geen vriend, die met hem at,
Dat hy zelfs Argus oogen had,
Of hy, geblinddoekt door dit ſtreelen,
Liet zich bedriegen en beſteelen.

* * *

'T Is alszins blykbaar dat het driftig Onverſtand,
Gepaard met Hovaardy, miljoenen kan verteeren.
Onwisſer is geen ſchat, dan in eens jonglings hand,
Die zich door wellust, pracht en hoogmoed laat verheeren.
De Heer Baron vergat, hoe trotsch hy was van aart,
Den ſtaatsman en den held. Hy, in 't verkwisten ſchrander,
Zag in het kort zyn goed in handen van een' ander,
En ſtierf berooid van hoofd, gantsch arm, en onvermaard.
Dit leer den oudren zien hoe zy hun kindren haaten,
Als 't ſlechts hun toeleg is hen rykdom na te laaten.

B. D. B.

* *
*

DE ARME SCHIPPER.

Een arme Schipper ſtak in ſchulden,
En nam zyn toevlucht tot Phileet.
Waart ge ooit in nood ter hulp gereed,
Zo leen my, ſprak hy, honderd gulden!
Doch 'k heb ten onderpand, Mynheer,
Niets anders dan myn woord van eer.
Leen me echter, enkel uit erbarmen,
Die honderd gulden voor één jaar!
Phileet, een redder in gevaar,
En vader van veel' honderd armen,
Bedenkt zich niet in 't minst, maar telt
Den Schipper zelfs met vreugd dit geld.
Gebruik het, zegt hy, zonder zorgen.
'k Ben bly dat ik u dienen kan.
Ik houde u voor een' eerlyk' man,
Dien moet men zonder handſchrift borgen.

DE ARME SCHIPPER.

J. Buys inv. et del. J. Allart excud. N. v. d. Meer Jun. sculps.

Uw woord is my zo waard een pand,
Als de onderteekning van uw hand.
Twee jaaren waren reeds verſtreken,
Dat zich geen Schipper weêr liet zien.
Bedroog hy dan Phileet? misſchien
Is hy voor altoos hem ontweken.
Maar neen! hy keert blymoedig weêr,
En roept: Verheug u vry, Mynheer!
Ik ben gered uit al myn ſchulden!
Zie waar uw geld toe dienen kon!
Denk welk een' ſchat ik over won!
Ik breng u hier tweehonderd gulden.
Laat, bidde ik, braave Man, my toe,
Dat ik daarmede ook u voldoe!

Wat kan 't geheugen niet ontwyken?
'k Weet, zegt Phileet, niet wat gy meent,
Heb ik u ooit dit geld geleend?
't Zou by myn ſchuldboek moeten blyken.
Maar 't is vergeefs dit op te ſlaan,
Daar kan niets van geſchreven ſtaan.

De

De Schipper toont zich gantsch te onvreden,
Omdat hy 't geld niet neemen wil;
Ziet hem verwonderd aan; zwygt ſtil;
Loopt heen, doch keert met raſſe ſchreden.
Hier, zegt hy, is al 't overſchot,
Mynheer, van myn gezegend lot!
Ai neem 't! hier zyn nog honderd gulden.
Laat my, indien ik 't waardig ben,
Den lof ſlechts dat ik 't goede erken!
Ik ben vernoegd: ik heb geen ſchulden.
Wat groot geluk! ik wyt alleen
Dit dank aan uw weldaadigheên.
Maar wilt gy recht goedhartig weezen,
Onttrek my dan uw' byſtand niet,
Dien ik toch noodig heb! verſchiet
My vyftig gulden, als voordeezen!
Phileet, dien 't oog van traanen zwelt,
Barst uit, en zegt: Hier is uw geld!
Behoud, behoud uw' gantſchen zegen!
Het is uw geld. Wees gy myn vriend!

Een man van woord en trouw verdient
Het loon van zyne oprechte wegen.
'k Had honderd gulden flechts te vordren, en niet meer.
Laat my nu toe, dat ik uw kindren die verēer!

* * *

't Zy uw verdienfte, ô Mensch! dat ge andren wel doet vaaren!
Wat is verhevener dan 't liefderyk gemoed?
Wanneer gy u met vreugd tot 's naasten byftand fpoed,
Ontfteekt uw weldaad ligt in hem een' yvergloed,
Om in grootmoedigheid u dankbaar te evenaaren.

B. D. B.

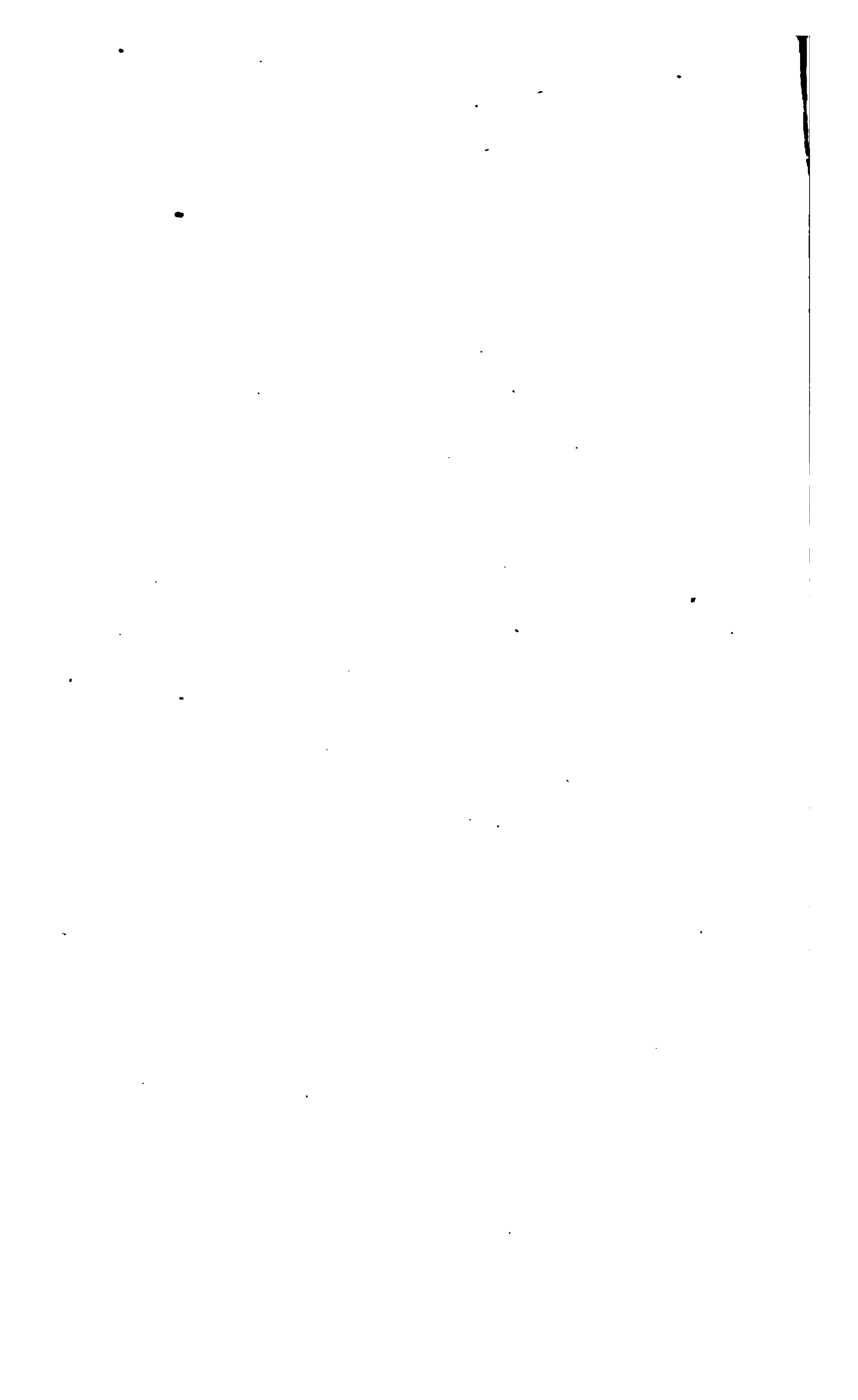
* * *

DE

DE VOORZIENIGHEID.

Wie zyt gy toch, ô Mensch! die naar de kennis ſtreeſt
Van 't Godlyk raadsbeſluit in zyn beſtier en werken?
Zou 't eindige verſtand elk oogwit klaar bemerken
Het geen de Oneindige by zyne ſchikking heeft?
't Is waar, wat thans gebeurt ſchynt duidlyk voor uwe oogen;
Doch reeds 't voorledene is voor u zo duidlyk niet:
All' wat toekomende is blyft met een wolk omtogen:
En durft ge u vleijen, gy, die zo gebreklyk ziet,
Te ontdekken waarom juist, dat wat gebeurt, geſchied?
't Rechtvaardigst Wezen kan in zyn beſluit nooit feilen;
Maar heeft het onrecht niet, by menig voorval, ſchyn?
Zoud gy den waaren grond van ieder ſchikking peilen,
Moest gy, ô Sterveling, de Godheid-zelve zyn.
't Zy u genoeg zyn doel met diepen ootmoed te eeren,
't Geen door uw' zwakken geest toch nimmer word beſpeurd.

Laat

DE VOORZIENIGHEID.
J. Allart excud.

Laat u een Joodsch verhaal dees groote waarheid leeren:
Dat all' wat God gehengt uit wyze reên gebeurt:
Dat al zyn ſchikking, het beleid eens Gods wel waardig,
Hoe ſtreng ze ons ſchyne, altoos volmaakt is en rechtvaardig.

Toen Moſes eens bedeesd een' berg beklommen had,
En God om meerder licht en grooter kennis bad
Van 't eeuwige beſluit en 't lot der ſtervelingen,
Ontfing hy 't hoog bevel van d' Oorſprong aller dingen
Om in het dal te zien, waaröp hy 't oog ſtraks ſlaat.
Hier vloeide een klaare bron. Een reizende Soldaat
Steeg van zyn paard en dronk. Dees was naauw' weggereden,
Wanneer een Herdersknaap zyn kudde een poos verliet
En hier ook 't bronnat drinkt, daar hy een geldbeurs ziet
Die, ongémerkt, aldaar den eerſten was ontgleden.
Hy neemt ze en ſnelt ſtraks heen. Een ſtramme Grysaart komt
Aan deeze zelfde plaats: door ouderdom gekromd,
En leunende op zyn' ſtok, zygt hy, vermoeid, hier neder;
Daar 't ſchuddend gryze hoofd al meer naar de aarde bukt,
Tot hy in ſlaap vergeet hoe de ouderdom hem drukt.
Maar in dien tusſchentyd komt hier de Ruiter weder,

Die

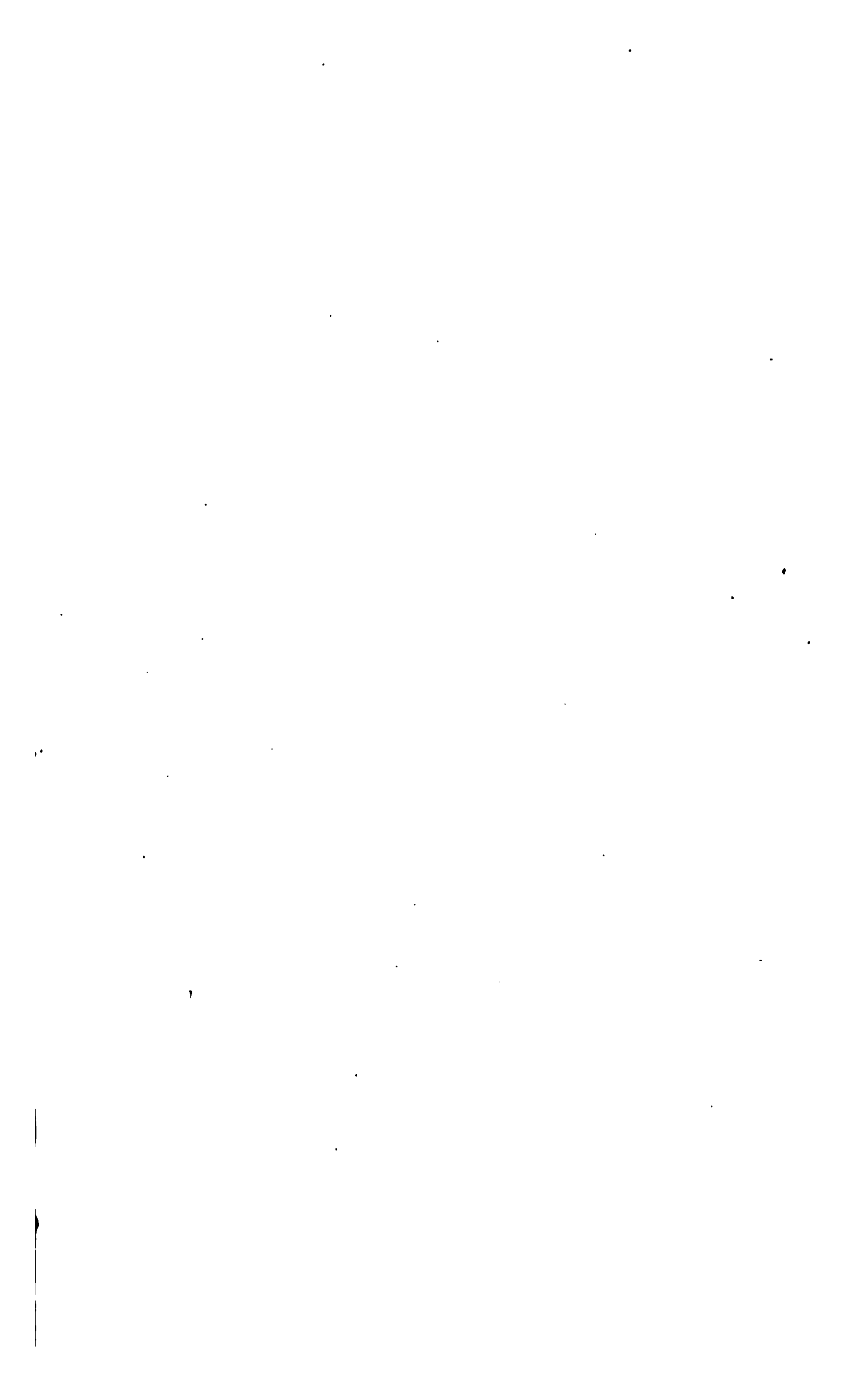
Die ſtraks den Grysaart dreigt en, met een woest geweld,
Van hem 't hergeeven eischt van zyn verloren geld.
De Grysaart zegt en zweert dat hy niets heeft gevonden.
De Krygsman dreigt en vloekt; de Grysaart weent en beeft;
Tot dees hem eindlyk treft met doodelyke wonden,
En de Oude als 't offer van zyn dolle woede ſneeft.
Hieröp viel Moſes neêr: dit voorval deed hem treuren,
Tot hy dees ſtem vernam: „ Hier kunt gy klaar beſpeuren
„ Hoe God naar billykheid hèt lot der waereld richt.
„ Want weet: de Grysaart, die vermoord hier nederligt,
„ Heeft zelf den vader van dien Herdersknaap verſlaagen,
„ Dien gy de geldbeurs van den Krygsman weg zaagt draagen."

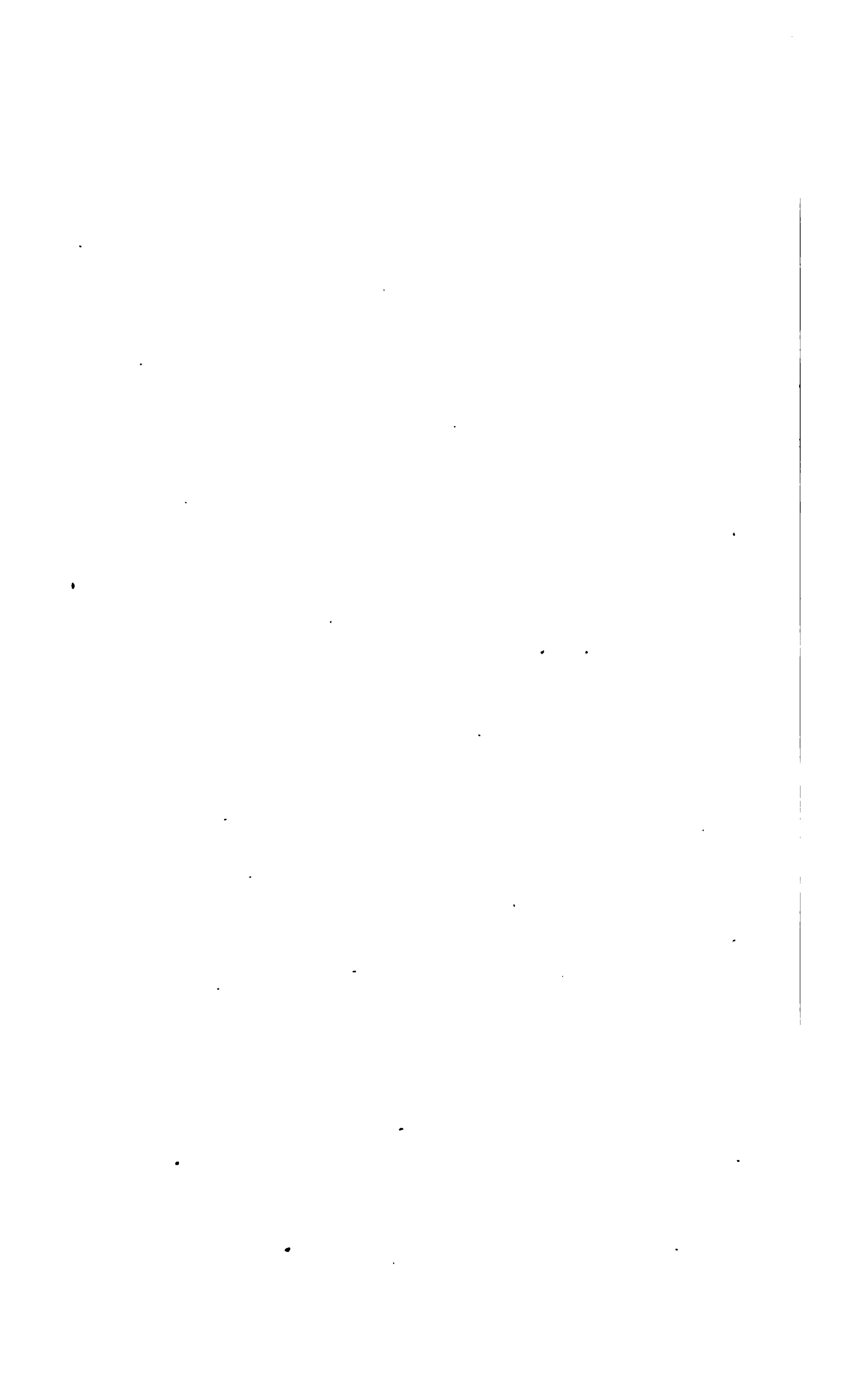
J. L. D. J.

* *
*

LISETTE.
J. Allart excud.

LISETTE.

Lisette, een jonge Vrouw, lag, overheerd van pyn,
Blind aan de kinderziekte, op 't krankbed droef te klaagen.
Nu weet men hoe doorgaans de jonge wyfjes zyn;
Des dorst haar Man het geenszins waagen
Om van haar bed te gaan, hoe gaarn hy zulks ook deed:
Geen wonder; want een Vrouw, hoe schoon ze ook was voordee-
Als ze aan de pokjes ligt, kan nooit aantreklyk weezen. (zen,
Hier zit die goede man nu tot zyn bitterst' leed,
En moet zyn zieke vrouw oppassen en verkwikken;
Haar kussens wel in orde schikken;
Den Hemel smeeken haar in 't krankbed by te staan;
En echter was haar schoonheid gantsch vergaan.
Ik hoorde gaarn zulk bidden aan.
Die arme man! Wat raad? hoe stelt men hem te vreden?
Doch ligt bedenkt hy zich en doet wat andren deeden.

 Een

Een zieke vrouw vereischt een kamermeid:
Charlotte wierd hiertoe verkoren,
Vermits zy, meer dan andren, reeds te vooren,
Lisette kende en ook haare eigenzinnigheid.
Ze aanvaart dien dienst met vreugd; weet zich, alle oogenblikken,
Waar zy slechts hulp verleenen kan,
Zo wel naar den gezonden man
Als naar de kranke vrouw te schikken.
Dienstvaardig, jong en schoon en welgedaan,
Was zy bekwaam met beiden om te gaan.
Wat word 'er niet al ondernomen
Om uuren van verdriet en kwelling dóór te komen!
De Man lonkt Lotje toe, spreekt haar door zyn gezicht,
(Hy durft zyn stem niet laaten hooren,)
En ieder lonkje dat naar 't Meisje wierd gericht
Kon haar, zo niet geheel, ten minsten half bekooren.
Wat is 't een groot geluk dat ge in uw' zwakken stand
Niet zien kunt, kranke Vrouw! uw man word recht galant.
Uw man, ô ja, ik wil 't wel wedden, heeft te vooren

Char-

Charlotte zekerlyk gekend,
En daartoe al zyn zorg en yver aangewend
Om haar uw Kamermaagd te maaken.
Indien ze alleen met de oogen spraken,
Dan waar het mooglyk niet met al;
Maar 'k vrees dat op 't gelonk het kussen volgen zal.
Daar komt hy naar haar toe. Hoe zachtjes zyn zyn gangen!
Hy tikt haar op den nek, hy knypt haar in de wangen.
Zy weert zich zo 't betaamt, zy weert zich als een bruid.
Maar eindlyk vind zy 't goed zich verder niet te weeren.
Daar kussen zy elkaêr recht hartlyk, maar te luid.
Dat dit Lisette hoort is immers niet te keeren.
Zy hoort het ook, en vraagt: Wat klonk daar toch zo schel?
Mevrouw! Mevrouw! (antwoord Charlotte snel:)
Het is Mynheer, de moed heeft hem geheel begeeven;
Hy steent en kermt van bittre smart.
ô, (Roept zy) lieve Man, wat hebt ge een deugdzaam hart!
Bedroef u niet te zeer! 'k ben immers nog in 't leven.

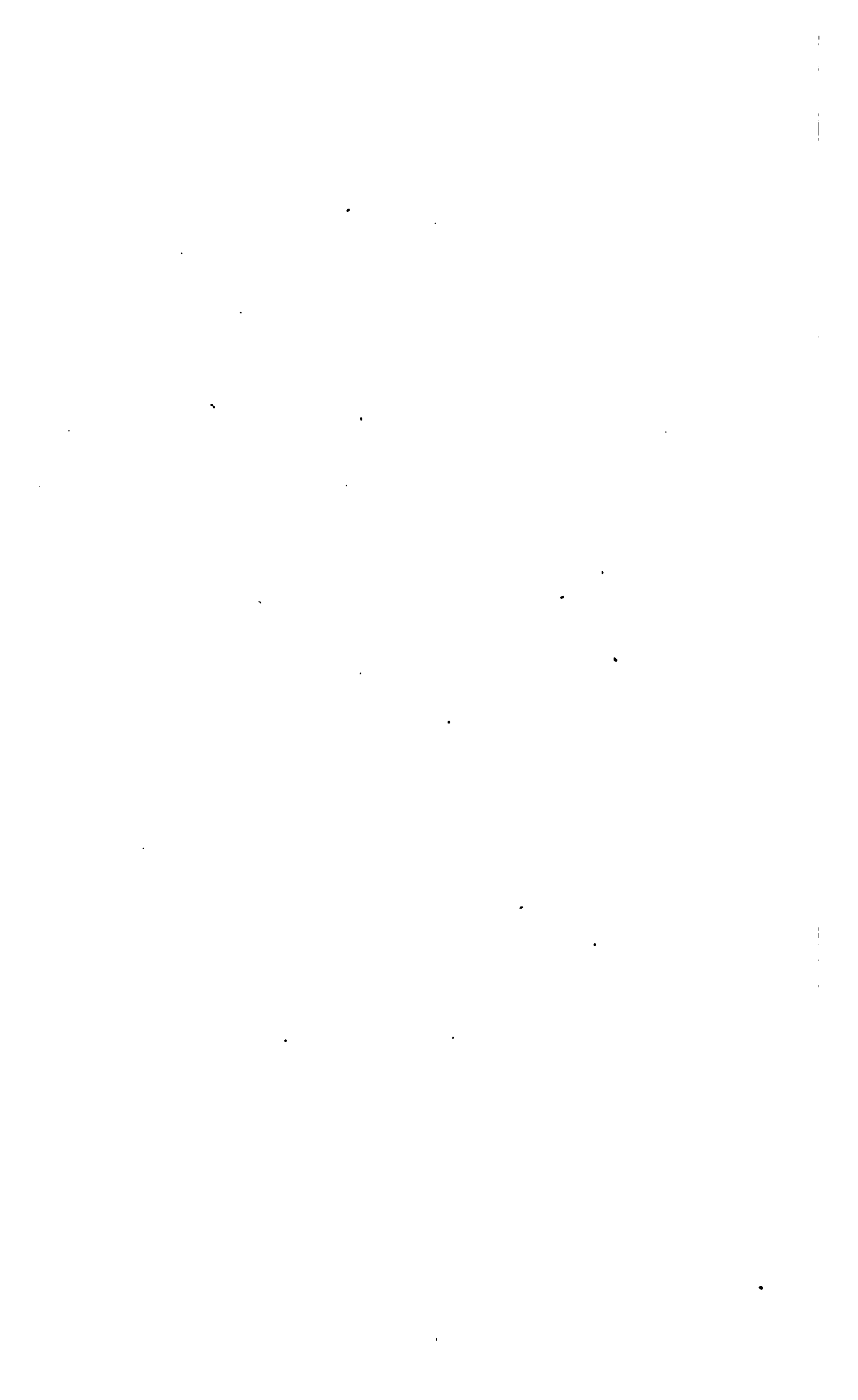
J. L.

DE GEHEIMHOUDING.

Kost gy nu een geheim bewaaren,
ô Doris! 'k zoude u dan terstond iets openbaaren;
Eene ongemeene vreugd, een groot geluk... Maar neen!
Ik mag 't niet zeggen, sprak Tireen.
Hoe! twyfelt ge of ik wel kan zwygen?
Riep straks de schoone Herderin.
Gy moogt my uw geheim vry melden; nu begin!
'k Zweer dat geen mensch zulks zal van my te weeten krygen.
Gy kent, vervolgt Tireen, de fiere Silvia,
Die altoos, schuuw voor my, myn byzyn is ontweken?
Ik kom zo aanstonds van die lieve fiere, ô ja!...
Maar, ach! ik mag niet verder spreeken.
Neen, Doris! neen, het gaat niet aan:
'k Verloor haar gunst, en 't waar' met myn geluk gedaan,
Zo Silvia ooit kwam ter ooren
Dat ik... ei, dring my niet!... 'k hou wat ik heb gezworen.

Zo

DE GEHEIMHOUDING.
J. Buys inv. et del.
J. Allart excud.
N. v. d. Meer Jun. sculps.

Zo mint zy u? vaart Doris voort.
ô Ja, zegt hy, maar 'k bid zorg dat het niemand hoort.
Ik heb haar hart volkomen ingenomen
En thans van haar den eersten kus bekoomen.
Tireen, 'k schenk eeuwig u myn hand, (sprak zy tot my)
Maar 'k bid slechts om één zaak: dat zulks verholen zy!
Dat gy my kuste en wy elkander zyn genegen
Daaräan ligt, buiten ons, geen' mensch in 't vlek gelegen.
Des bid ik, Doris, zwyg! vertel 't aan niemand na,
Of ik verlies welhaast de gunst van Silvia.
Hieröp gaat Doris heen. Zou zy haar woord nu houên?
Gewis; geheim te zyn is eigen aan de vrouwen.
Gesteld dat Doris zulks Dameet eens blyken liet,
Wat was daaräan verbeurd? Zy meld het ieder niet.
Zy ziet, op 't oogenblik, Dameet, verliefd, genaaken,
Hy drukt haar zachte hand en vraagt haar vriendlyk af
Wat toch zyn vriend Tireen aan haar te kennen gaf.
't Is u bewust, zegt zy, wat wy voorheên wel spraken.
Gy kent Tireen; de Knaap is eerlyk en oprecht.
Zo 't iets waar' van belang had ik 't u reeds gezegd.

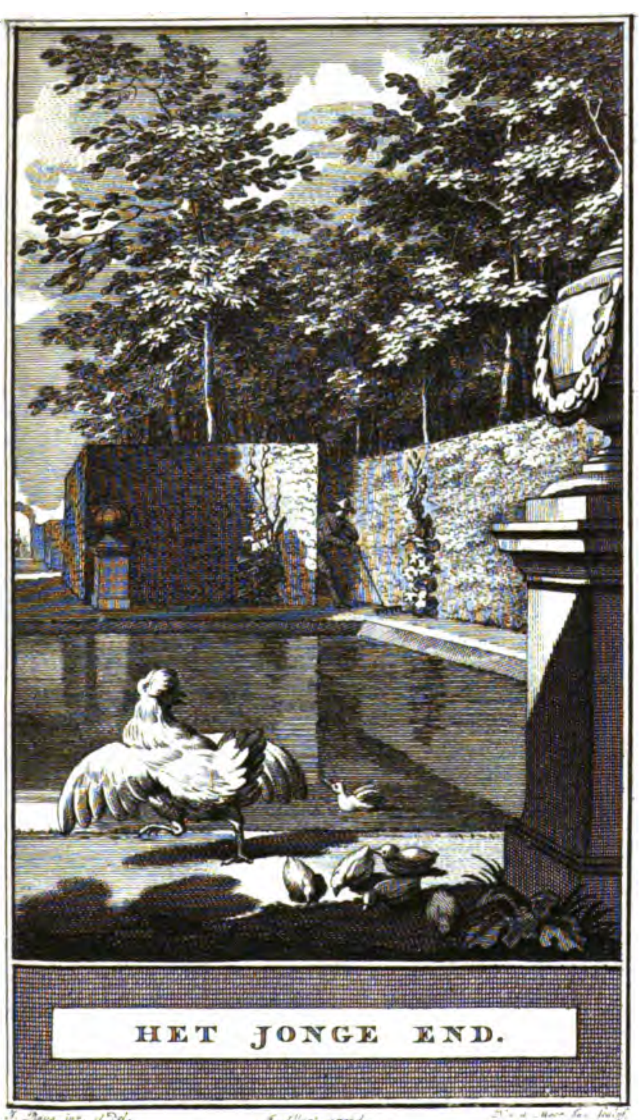
Hy zei ... maar, neen, tracht nooit daar kundſchap van te krygen.
Ik heb Tireen beloofd te zwygen.
Ik ſchik hierin my naar zyn' wil.
Dameet word treurig; hy zwygt ſtil.
Hy kust zyn Meisje, doch min hartlyk dan voordeezen.
De Herderin verſchrikt, en 't baart haar groote pyn
Zo flaauw van hem gekust te zyn.
Myn trouwſte Vriend! roept ze uit, zoud gy wel toornig weezen?
Vergram u niet! 'k zal u de zaak ontleên!
De fiere Silvia verbond zich aan Tireen,
En heeft hem 't eerſte van haar leven
Op deezen dag een' kus gegeeven.
Maar wacht u dat gy 't iemand meld.
Dameet belooft het; doch voelt ſtraks zyn hart bekneld,
Nu hy dat nieuw geheim zorgvuldig moet bewaaren,
En naauwlyks van haar af gegaan,
Heft hy, al zingend, luidkeels aan:
„ Ja, 'k zal 't aan niemand openbaaren
„ Dat Silvia Tireen haar hart geſchonken heeft,
„ Zyn kusjes neemt, hem kusjes geeft.

„ Stom

„ Stom Boschje, gy-alléén zult het geheim ervaaren
„ Van Silviaas verholen min!"
Maar, ach! in 't zelfde Bosch was juist de Herderin,
Die, door dit lied verraên, beschaamd wierd, zich verstoorde,
Vermits zy een geheim zo luide ontdekken hoorde,
Dat niemand (dacht zy) wist dan haar Beminde-alléén.
Zy vliegt, en zoekt terstond den snoevenden Tireen.
Ach! Herder! ach! Hoe zult gy 't u beklaagen?
My, barst zy uit, te storten in geween!
ô Snapper! kom my weêr om wederliefde vraagen.
In 't kort: Tireen verliest de schoone Silvia.
Hy komt om door verwyt zich op Dameet te wreeken.
Die zegt: Ik kan 't niet tegenspreeken.
'k Ben strafbaar, ik beken 't; ô ja!
Maar wat doet my by u den naam van snapper krygen?
Gy immers zelf, gy kost niet zwygen.

J. L.

* *
*

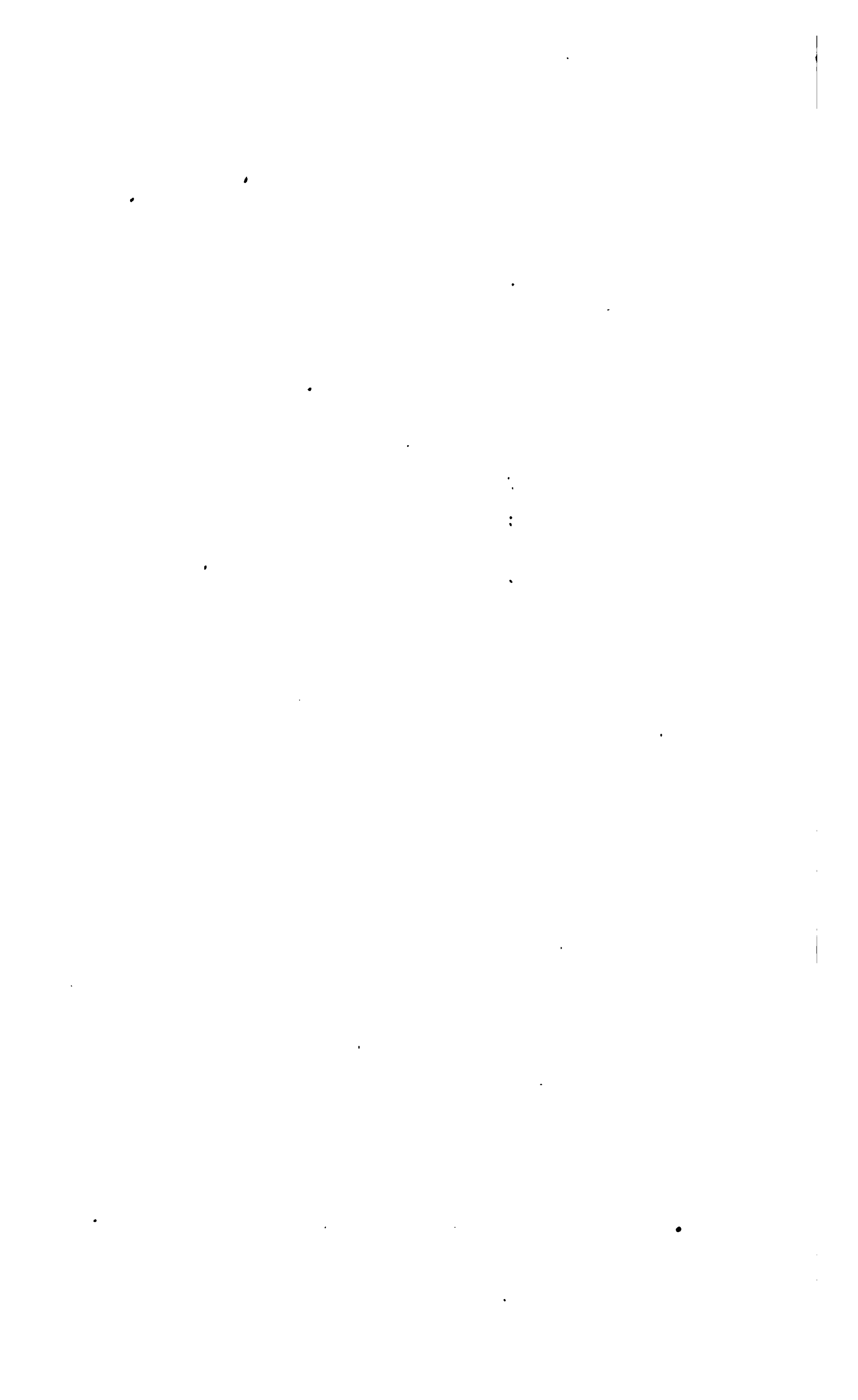

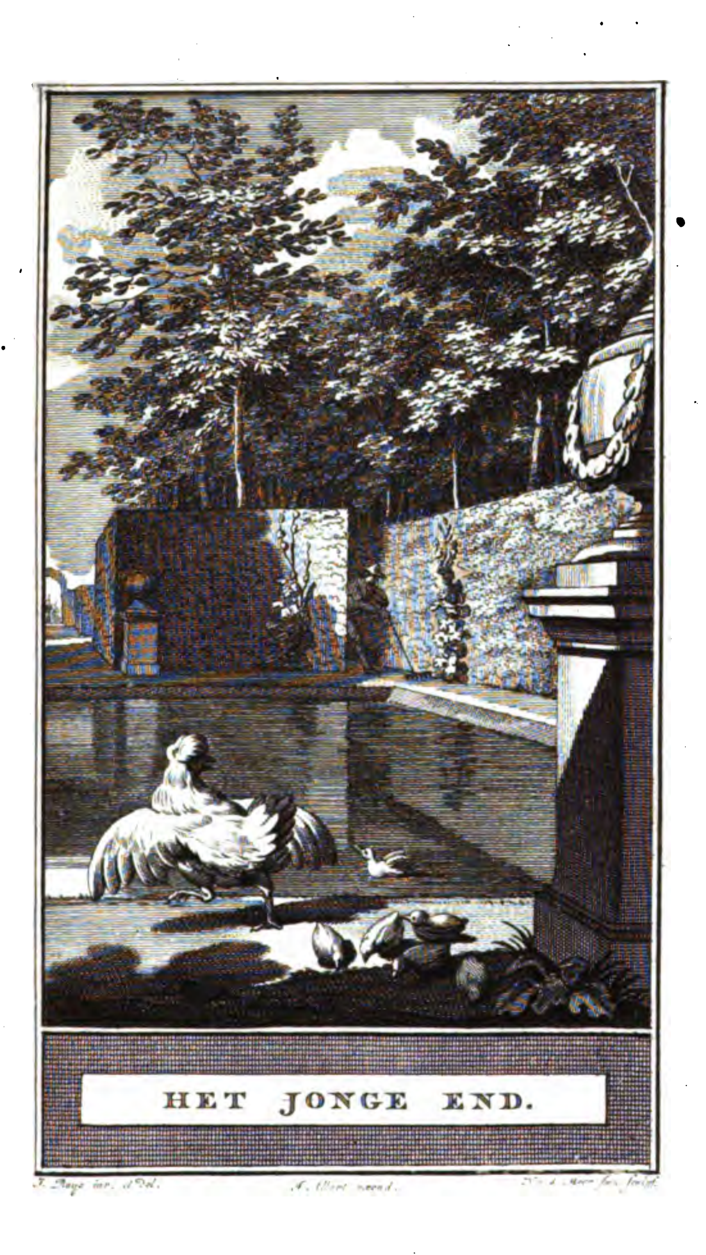
HET JONGE END.

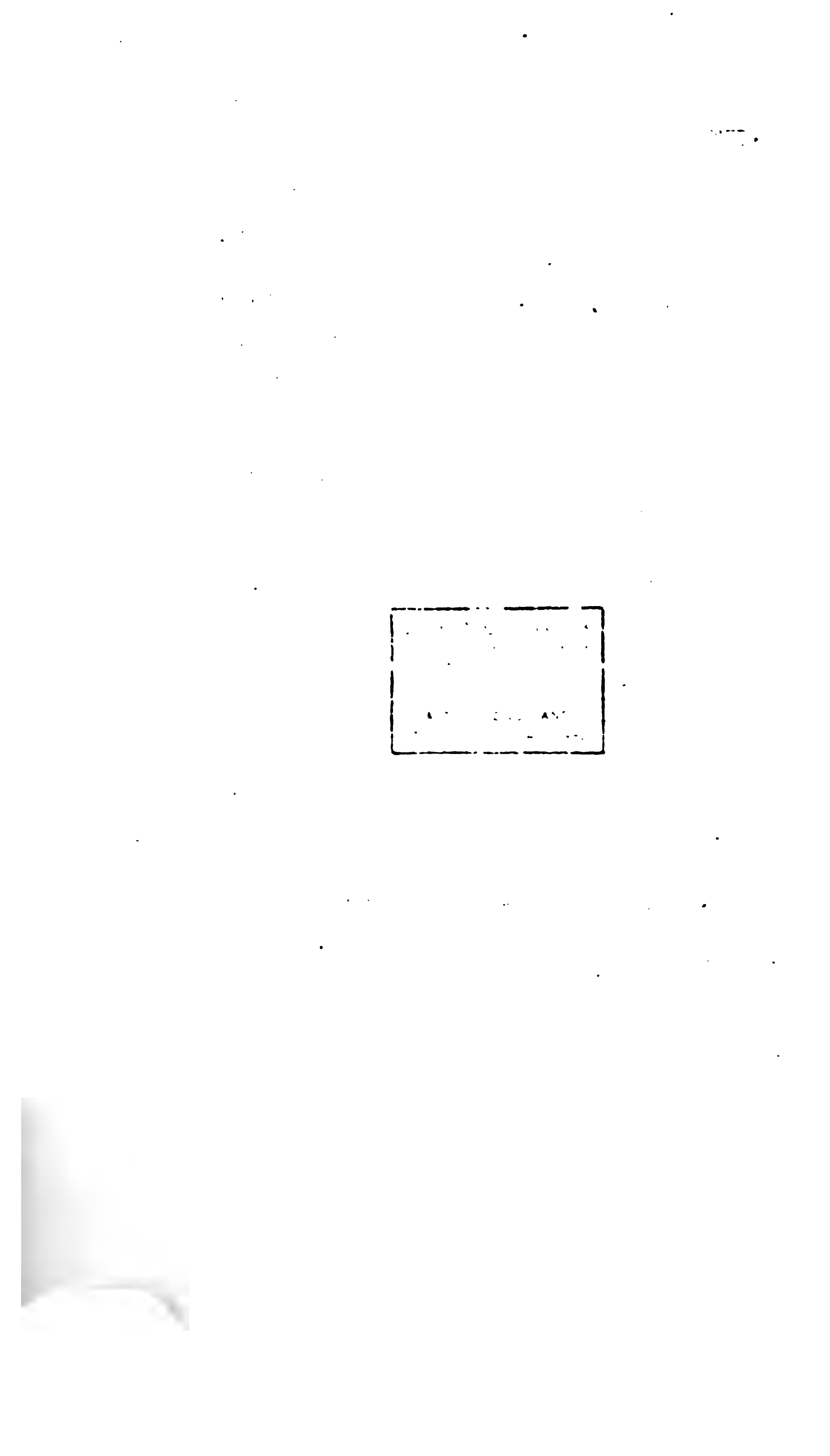
HET JONGE END.

Een Hen geleidde in 't jeugdig gras
Haar Kiekentjes, waarby een Endje was,
Van 't zelfde broeisel voortgekomen.
Allengskens naar den tuin gegaan,
Wyst de Oude aan 't Huisgezin de kost door 't lokken aan,
En ieder volgt zo dra haar roepstem werd vernomen:
Want zy gebied met tedre kindermin.
Het Eendje rept zich meê, doch komt den tuin pas in,
Of ziet den vyver, dien het nimmer zag voordeezen.
Het loopt en baad zich straks in 't helder nat.
Klein Diertje! hoe! gy zwemt? Wie leerde u dat?
Begeeft ge u dus te water zónder vreezen?
Zoud gy, zo jong, in 't zwemmen kundig weezen?
De Hen word naauwlyks dit gewaar,
Of toont door de opgezette veêren,
Door tienmaal heen en weêr te keeren,
Haar' angst om 't roekloos kind te redden van 't gevaar.

Zy

HET JONGE END.

Zy geeft zich tienmaal op, doch aarzelt gantsch verlegen;
Want van natuur ſtaat haar het water tegen.
Doch niets verſlaauwt den moed van 't vrolyk End.
Het zwemt gerust: waarom? 't is in zyn element,
En vraagt, van blydſchap ingenomen,
Waarom de Hen zo ſchreeuwt? wat of haar toch doet ſchroomen?

* * *

De een ſchept vermaak in 't geen den andren vrees verwekt.
Dees zal met lust in 't veld het doodsgevaar trotſeeren,
Daar u de naam - alléén van Held een' ſchrik verſtrekt.
Die zwemt gerust in diepe en wyde meiren:
Gy ſiddert zelfs op 't ſchip dat vastligt aan den wal.
Uw ſchroom maakt van een niet het deerlykſt' ongeval.
Niets moete u angst voor 't leven baaren
Van hem, die groote daên zich loſſlyk onderwind.
Heeft hem Natuur geſchikt tot dringende gevaaren,
Dan geeft ze ook moed als hy zich in 't gevaar bevind.

H. J. R.

DE ZIEKE VROUW.

Doch eene Vrouw te ontdoen van al haar pronkſieraaden,
Hiertoe behoort gewis geen korte tyd.

Niets gaat den rouw des droeven Mans te boven.
Hy weent met recht in deezen nood:
Te vroeg is 't door de wreede Dood
In 't eerſte jaar zich van zyn Vrouw te zien berooven.
Hy laat terſtond een' Artz ontbiên:
Een jeugdige Esculaap komt vliegens aangereden:
Men leid hem in, laat hem de Zieke zien.
Hy zet zich neêr, zo trotsch, alsöf de Dood moest vliên
Voor de onweêrſtaanbre kracht van zyne kundigheden.
Hy voelt den pols; en naar die is geſteld,
Bedenkt hy by zichzelv' wat zyn Receptboek meld:
Straks neemt hy pen en inkt om vlug 't recept te ſchryven,
Dat in den grond de ziekte zal verdryven.
Hy ſchryft. DeKnecht vliegt heen. DeMan,met angst bekneld,
Roept dien ervaarnen Artz ter zyde, om zyn gedachten
Te weeten wat 'er van dit toeval zy te wachten.
De Doctor ziet hem met een' glimlagch aan,
En zegt: die kwaal is ligt te raên.

'k Be-

'k Behoef u dit niet uit te leggen:
Gy weet het heeft iets goeds te zeggen
Als 't jonggetrouwde Vrouwtje klaagt.
Men denk' hoe dit bericht den blyden Man behaagt.
De nacht gaat om: de drank is ingenomen:
Maar de Artz heeft met dien drank, hoe duur ook, niet geslaagd.
Straks moet een tweede Doctor komen.
Hy komt. Geduld! nu word men 't ras gewaar.
Wat is de kwaal? Wat zal die schoone Vrouw weêrvaaren?
De Doctor ziet het duidelyk en klaar:
De kinderpokjes zyn 't die reeds zich openbaaren.
Sulpitia! eerst zoud gy zwanger zyn:
Nu zullen u de pokjes plaagen?
Uw Doctor zwygt, geeft u geen medicyn:
Doch één van beiden heeft den bal toch misgeslagen.
Neen, laat het over aan Natuur,
En koester in uw bed uw leden.
Schoon de ergste ziekten al op u een' aanval deeden,
Zy zyn zo erg niet als der Esculaapen kuur.
Geduld! misschien geneest zy heden.
De Man blyft trouw haar zy' bekleeden,

En

En eer de klok 't verſtreken half uur ſlaat,
Vraagt hy haar honderdmaal of 't nog niet beter gaat.
Rustelooze Man! hoe kunt ge uw Vrouw dus kwellen?
Zou haar het ſpreeken niet verzwakken? 't brein ontſtellen?
Zy ſpreekt, maar met gebroken toon;
En aan haar ſpraak, zo ongewoon,
Bemerkt gy duidlyk dat haar kwaalen ſteeds vermeêren.
't Zal met uw Gêmalin welhaast ten besten keeren.
De dood, de dood zal haar, naar allen ſchyn,
In 't kort verlosſen van haar pyn.
Wie klopt? Dit zal de Doctor zyn.
Maar neen; de Snyder is 't, die haar een kleed komt brengen.
Zy opent de oogen: naauw' kan dit haar ſtaat gehengen.
Gy komt, dit ſtamelt ze uit, ter rechter tyd, myn Vrind!
Dit 's ligt myn doodkleed? Ja, gy ziet hoe 'k my bevind.
Ik zal gewis de waereld haast begeeven:
Doch had my nog de Hemel laaten leeven,
Zo hadde ik my door u van zulk een ſtof doen kleên
Als myn Vriendin, nu korts geleden,
Gy weet het, zich door u heeft laaten kleeden.
Niets ſchooners zag ik ooit voorheen.

Toen

Toen ik haar 't laatst visite heb gegeeven,
Droeg zy dat kleed voor 't eerst: 't was heerlyk opgeleid.
Doch gaa nu heen. Kortstondig leven!
Het is toch alles ydelheid!
Schep moed bedroefde man. Nu is u klaar gebleken
Dat uwe zieke Vrouw nog taamlyk wel kan spreeken.
Geef nog de hoop niet op: 't is denklyk dat ze in 't kort
Van deeze kwaal geneezen word.
De Snyder heeft gedaan: de Man gaat mede:
Zy spreeken heimlyk op de straat.
De Snyder zweert met duuren eede
Dat hy 't bezorgen zal, en gaat.
Nog voor den avond komt hy weder.
Sulpitia ligt nog op 't krankbed neder,
Geeft zuchtende antwoord op zyn' groet.
Maar wie kan zeggen wat hem wederkomen doet?
Hy brengt iets, met een' doek omslagen:
Hy maakt het los. Wat komt hier voor den dag?
Dit is die stof, dit is dat ryke kleed: maar, ach!
Waartoe zal 't dienstig zyn? Zy kan het toch niet draagen.
Ach!

Ach! ſprak de Man, de hand haar drukkend', lieve Vrouw!
Mogt ik in dit gewaad u ſlechts gezond zien, 'k zou
Voor dat geluk al myn vermogen willig geeven.
Hoe krank ik ook moog' zyn, (dus vangt zy zachtjes aan)
Zo kan ik echter u, myn Liefſte, niet weêrſtreeven.
'k Zal 't waagen uit myn bed te gaan,
Zo ziet gy ſtraks hoe my dit nieuwe kleed zou ſtaan.
Men brengt het ſchut; men heeft haar eindlyk opgekregen,
Zo zwak alsöf ze een jaar reeds had te bed gelegen.
Men tooit haar; en dus drinkt zy koffy. Welk een keer!
Geen vinger doet haar verder zeer.
De grond der ziekte bleek alléén een kleed te weezen,
En door het kleed moest zy geneezen.
Zo heelt de vlugge hand eens Snyders in het end'
Een kwaal, die geen der Artzen had gekend.

H. J. R.

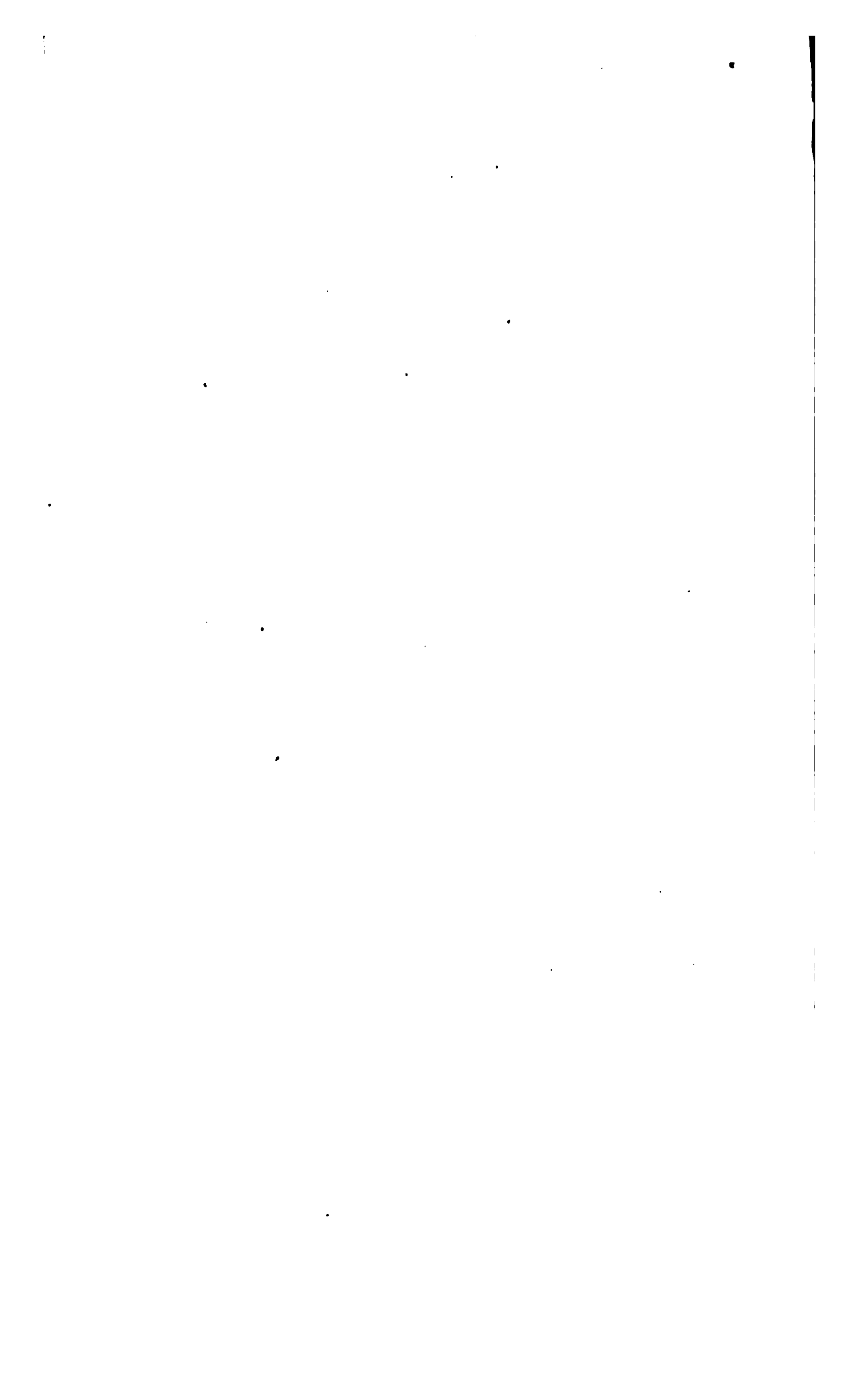
* * *

DE GOEDE RAAD.

Een zeker Jongeling, die uitzag naar een Vrouw,
En wien men deeze en geene alreeds had voorgeſlagen,
Vond goed een' Grysäart raad te vraagen
Wat Vrouw hem 't beste vleijen zou.
Myn Vriend, dit weet ik niet, liet de oude man zich hooren.
't Valt dikwerf kwalyk uit, hoe wél men heeft verkoren.
Doch hoor. Zoekt gy een Vrouw alléén tot uw vermaak,
Kies dan een ſchoon gelaat en fraaigevormde leden:
Maar is 't belang uw groote zaak,
En ziet gy meer op geld dan op bekoorlykheden
En 't lieflyk tydverdryf der min,
Kies dan een ryke Vrouw tot uwe bedvriendin:
Doch tracht gy door uw Vrouw tot hoogen ſtaat te komen,
Wees dan met geen verdienſte of gaaven ingenomen;
Kies u een Vrouw van hoogen rang,
En onderzoek uw keuz' niet lang.

Maar

DE GOEDE RAAD.

J. Buys inv. et del. J. Allart excud. N. v. d. Meer Jun. sculps.

Maar wilt gy meer den geest dan 't ligchaam vergenoegen,
Is 't zinnelyk vermaak uwe achting 't minste waard',
Dan zal, tot uw geluk op aard',
U een geleerde Vrouw het allerbeste voegen.
Hier zweeg de Grysäart, lagchend, stil.
„ Ach! sprak de Jongeling, dit wilde ik u niet vraagen;
„ Maar aan wat vrouw ik 't hart in 't huwlyk op zal draagen,
„ Indien ik vreedzaam leeven wil;
„ Indien ik, zonder dat die keuz' my zal berouwen....
ô Vrind! zei de oude man, dan moet gy nimmer trouwen.

J. L. D. J.

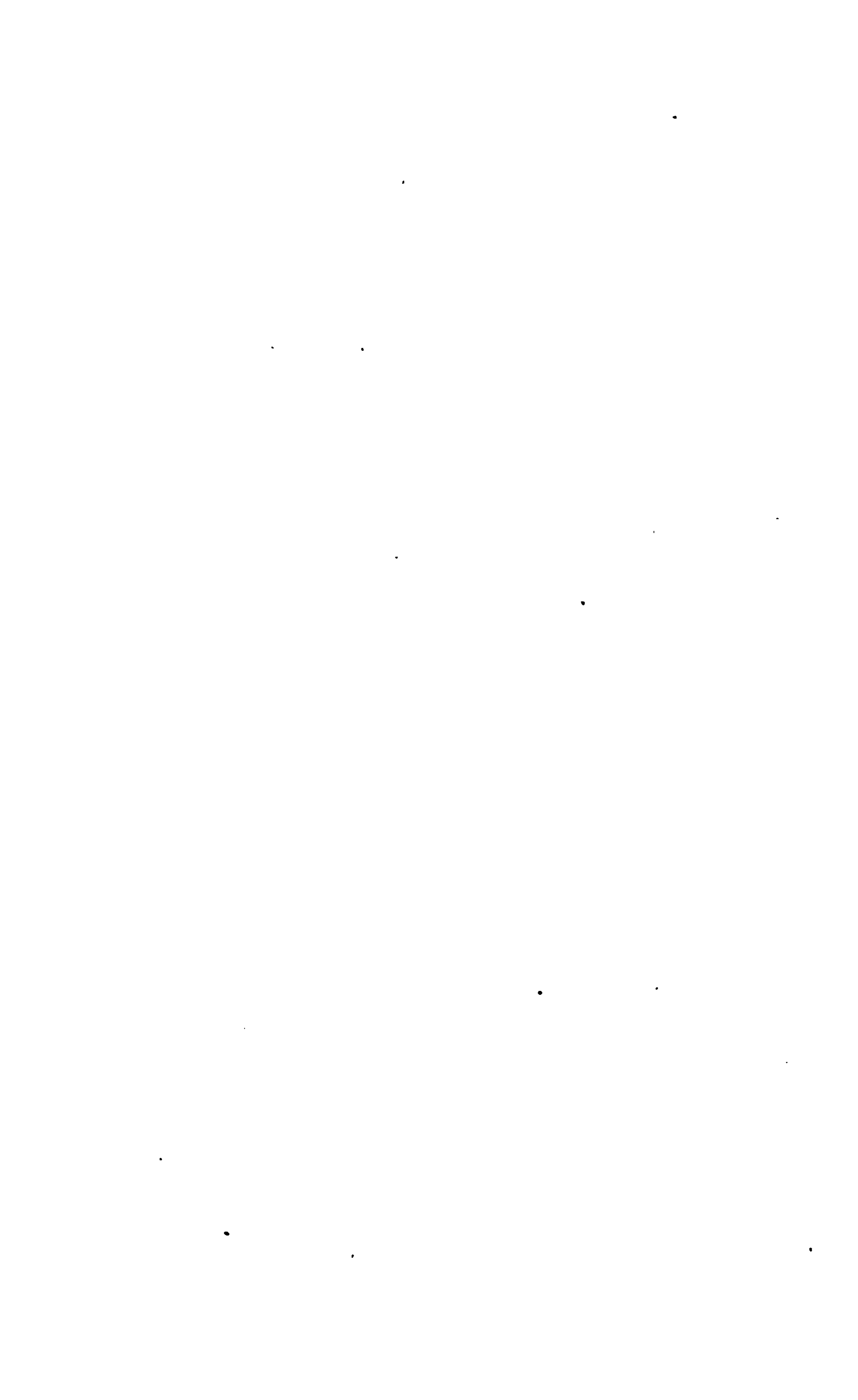
* *
*

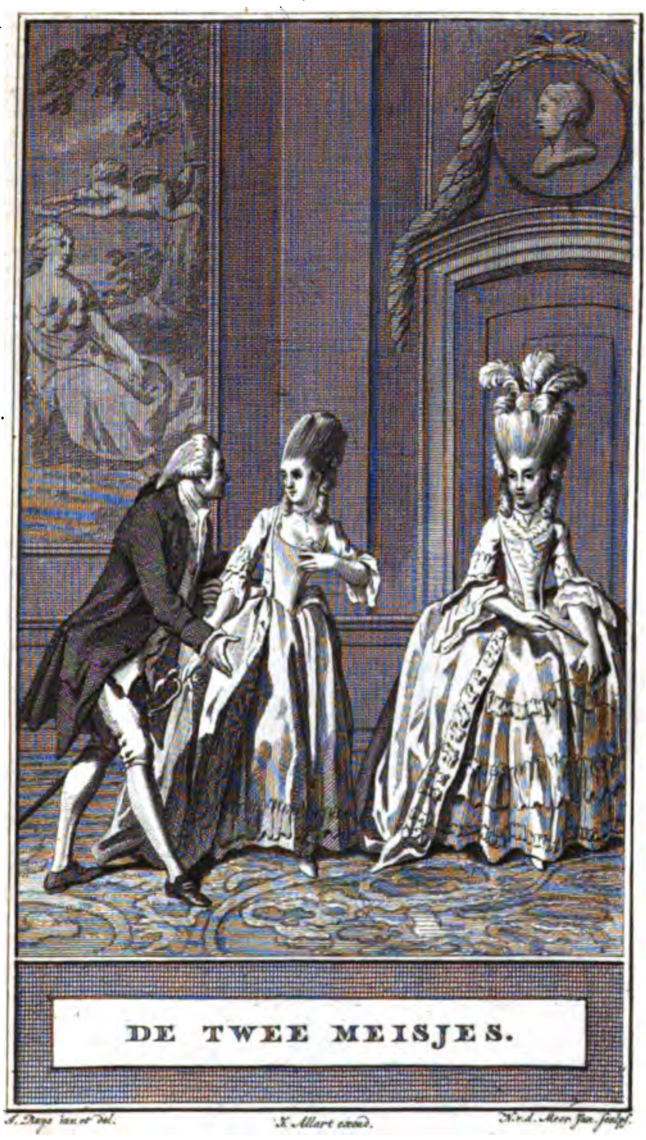
DE TWEE MEISJES.

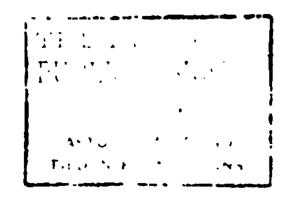
Twee Meisjes toonden beide blyken
Van hoop. Waaröp? Wel op een' man;
Want wat 's hier by te vergelyken
Waaröp een meisje hoopen kan?
Cató, de jongſte, was van leden
En leest een juistgevormd geſtel;
Zy had een rond gelaat, was zacht en teêr van vel,
Doch zeer gedwongen in haar zeden.
Hoe naauwgeregen zy ook ging,
Wat ſierſels zy aan 't oor en voor den boezem hing,
Wat vlyt zy aan haar hair en 't krullenſchikken ſpilde,
Zy feilde in al haar konstbeleid;
Want naar men klaarder zag dat zy behaagen wilde,
Verloor zy meer bevalligheid.

Zo fyn van leest, zo net beſneden
Was Carolyn, haar zuster, niet;

Maar

DE TWEE MEISJES.
J. Buys inv. et del.
X. Allart excud.
N. v. d. Meer Jun. sculps.

Maar, vry en vriendelyk van zeden,
Wist zy van kwelling noch verdriet.
Offchoon men, hier en daar, op haare frisfche wangen,
Een fproetje of zomervlekje vond,
Wel verr' van dat haar zulks misftond,
Scheen zy door dat gebrek een grooter fchoon te erlangen.
Zy zocht, met angst, door opfchik niet naar roem;
Geen kostbre tooi kon haar behaagen;
Een aartig lint, een frisfche bloem,
Vervrolykt door de plaats die van haar wierd beflagen,
En een aan 't lyf welvoegelyke dragt,
Was Carolynes gantfche pracht.

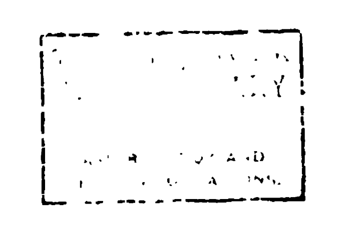
Een vryer deed zich vóór, men wees hem Catharyne.
Verwonderd om haar fchoon, zag hy een poos haar aan;
Zyn hart bleef echter vry; des wilde hy weêr gaan;
Maar naauwlyks zag hy Carolyne,
Of bleef vol van verrukking ftaan.

* * *

Het beeld van deeze Vrouwsperſoonen
Kan Konst en ook Natuur, op 't levendigſt', vertoonen.
'tIs vergezochte tooi waarmeê zich de eerſte ſmukt,
Het oog wel tot zich trekt, maar nimmer 't hart verrukt;
Doch de andre vind alleen in eenvoud welgevallen,
Doet ongemaakt zich vóór, en dus behaagt zy allen.

P. M.

* *
*

DE SCHILDER.
J. Buys inv. et del.
J. Allart excud.

DE SCHILDER.

Een Schilder in Atheen, die altoos min naar voordeel
  Dan roem en glori in zyn oefning had getracht,
Maalde eens den Oorlogsgod, en vroeg een' man van oordeel
  Wat hem van dit tafreel en zyn behandling dacht.
De kenner, overtuigd dat hy 't uit leerzucht vraagde,
Zei ongeveinsd, dat hem dit ſtuk niet zeer behaagde,
    Omdat, naar 't geen hy van de konst verſtond,
  Hy 't veel te·uitvoerig en niet meesteräachtig vond.
De Schilder, van zyn' kant, zocht dit te wederleggen,
En liet zich door de reên des kenners niet gezeggen.
      Geduurende hun konstgeſprek,
      Vertoonde zich een jonge gek,
Die, op het eerst gezicht, zyn vonnis ſtout dorst ſtryken.
      Nooit vond hy een tafreel zo ſchoon:
  't Was onverbeterlyk, dit zwoer hy by de Goôn:
Het was een meesterſtuk, daar alles voor moest wyken.

ô Hemel, riep hy, welk een voet!
Wat zyn die nagels dun! en hier, hier ziet men 't bloed
Door de opgezwollen adren zweeven.
Mars-zelf schynt in dit beeld te leeven.
't Is ongeloofelyk hoe groot een konst en pracht
Hier in den helm en 't schild en 't harnas is gebragt.
De Schilder, op dien lof van schaamte schier bezweken,
Zag nu bedrukt den kenner aan.
„ Ach! zegt hy, lieve Vrind! ik zal geen woord meer spreeken;
„ Gy hebt my waarlyk recht gedaan."
En naauwlyks was de gek ter huisdeure uitgegaan,
Of onze Schilder had zyn' Mars reeds doorgestreken.

* * *

Indien uw schrift aan kenners niet behaagt,
Dan hebt gy reên om 't af te keuren;
Maar zegt een gek dat gy gelukkig zyt geslaagd,
Dan moogt gy 't vry in stukken scheuren.

J. L. D. J.

BLAD-

BLADWYZER

DER FABELEN EN VERTELSELS,

IN DIT EERSTE DEEL VERVAT.

De

BLADWYZER.

By den Uitgeever van deeze FABELEN zyn, onder meer anderen, de volgende Vernuftige en Poëtische Werken gedrukt en te bekomen.

Algemeene Oefenschoole, waarin van tyd tot tyd alle de tegenwoordig in bloei zynde Konsten en Weetenschappen op eene duidelyke en bevatbaare wyze verhandeld worden, grootdeels gevolgd naar het Engelsche werk van den Heere *B. Martin*; zynde boven dien achter ieder stukje gevoegd een goed gedeelte Mengelwerk van Vernuft, Konst, Geleerdheid enz. door den Nederduitschen Uitgeever verzameld, of hem door kundige Liefhebbers toegezonden. Doorgaans met Kaarten en Printverbeeldingen opgehelderd. In gr. 8vo. 24 deelen, die telkens met een stukje tot 30 deelen, waaruit het geheele werk zal bestaan, vervolgd worden.

Verzameling van geestige Hekelschriften, uit het Hoogduitsch van den beroemden Heer *G. W. Rabener*. In 4 deelen gr. 8vo.

Gedenkschriften, behelzende het leven en de ontdekkingen van den grooten Filosoof, Martinus Schriblerus, uit het Engelsch van den vermaarden *Pope*, met een opdragt in Nederduitsche vaerzen aan den Hollandschen Scriblerus. In gr. 8vo.

Levensgevallen van Jonathan Wild den grooten, uit het Engelsch van *H. Fielding*. In 8vo.

Geestige Brieven van Lady *Montague*, geschreeven geduurende haare reize in Europa, Asia en Africa enz. In gr. 8vo. 2 deelen.

Zedelyke Brieven tot verbetering van het hart, naar den fraaijen styl van den Heer *J. J. Dusch* uit het Hoogduitsch overgezet. In gr. 8vo. 2 deelen.

Historie van den Ridder Baronet Karel Grandison, in een reeks van Brieven, door den beroemden *Richardson*. VII deelen gr. 8vo.

Clarissa, of de gevallen van eene jonge Juffer, in een reeks van Brieven, behelzende de voornaamste belangen van het gemeene leven, door den zelfden beroemden Schryver. VIII deelen in gr. 8vo.

Belisarius, uit het Fransche van den Heere *Marmontel*. In 8vo. met fraaije Printverbeeldingen.

De Hollandsche Spectator, door Mr. *Justus van Effen*, Lid van de Koninglyke Maatschappy der Weetenschappen te Londen, tweede Druk, vermeerderd met het Leven en Portret van den Schryver en een nieuw breedvoerig Register over het geheele Werk. In 12. deelen, 8vo.

De Misantrope of de Gestrenge Zedemeester, door den zelfden Schryver. In 3 deelen, 8vo.

De Philosooph, in Spectatoriaale vertoogen. In gr. 8vo. 4 deelen.

De Rapsodist, een nieuw Mengelwerk. 2 deelen gr. 8vo. wordende telkens met een stukje vervolgd.

Het Lied van Salomon, op nieuw vertaald uit het oorsprongkelyk Hebreeuwsch; met eene uitlegging van hetzelve, en daartoe behoorende aanteekeningen. Uit het Engelsch overgezet. In gr. 8vo.

De Starrekunde voor jonge Heeren en Jufferen, op eene gemeenzaame wy-

wyze verhandeld in tien Samenſpraaken tuſſchen Neander en Eudoſia; door *Jac. Ferguſon.* Uit het Engelſch vertaald, en met de vereiſchte Printverbeeldingen opgehelderd. In gr. 8vo.

Alle de Werken van den beroemden Hervey, in XII ſtukken, gr. 8vo. die, met of zonder Printverbeeldingen, ook ieder afzonderlyk te bekomen zyn.

Beſpiegelingen over den Oceaan, over den Oogſt, de volle Maan, het Woud en Geboomte enz. door *R. Pearſal*, in den ſtyl van *Hervey*, 2 deelen gr. 8vo. met fraaije Printverbeeldingen.

DAVID. In twaalf Boeken, door *Lucretia Wilhelmina van Merken.* Tweede Druk. In 4to. op gr. en kl. papier.

Een fraai Stel van XIII Konſtplaaten, op gr. en kl. papier, om geplaatſt te worden voor den Tytel en elk Boek van het Dichtſtuk DAVID, allen geteekend en in 't koper gebragt, door den beroemden Plaatſnyder *S. Fokke.*

Het Nut der Tegenſpoeden, Brieven en andere Gedichten, door *Lucretia Wilhelmina van Merken.* In 4to. Tweede Druk.

Beſpiegelingen over verſcheiden gewigtige onderwerpen voorgeſteld in dichtmaatige Brieven, door *Chriſtina Leonora de Neufville.* In gr. 8vo. Tweede Druk.

Telemachus, uit het Franſche van den Heere *Fenelon* in Nederduitſche vaerzen overgebragt, en in deezen tegenwoordigen druk doorgaans grootlyks verbeterd, door *S. Feitama*, onder de zinſpreuk *Studio Fovetur Ingenium*, en tevens met het kunſtig afbeeldſel des Nederduitſchen Dichters, door *Houbraken*, verſierd. In 4to. Tweede Druk.

Henrik de Groote, uit de Franſche heldenvaerzen van den Heer *de Voltaire*, in Nederduitſche overgebragt, door *S. Feitama*, onder de zinſpreuk *Studio Fovetur Ingenium.* In 4to.

De nagelaaten Dichtwerken van wylen den Heer *S. Feitama*, onder de zinſpreuk *Studio Fovetur Ingenium*, beſtaande in Tooneelpoëzy, Vertaalingen en Mengelwerk. In 4to.

Lykzangen, ter gedagteniſſe van den beroemden Dichter den Heere *S. Feitama.* In 4to.

Het Boek der Pſalmen, nevens de Lofzangen by de Hervormde Kerk in gebruik, volgens de gewoone lengte en zangwyzen, op nieuw in dichtmaat overgebragt door een Konſtgenootſchap, onder de zinſpreuk *Laus Deo Salus Populo.* In gr. 8vo.

Het zelfde Boek, geheel op Zangnooten. In het gr. 4to. gr. en kl. 12mo formaat van de gewoone Kerkboeken.

De Amſtelſtroom, in zes Zangen, met opehelderende Aanteekeningen, door *N. S. van Winter.* In 4to.

De Jaargetyen, in vier Zangen, door den zelfden Dichter, 4to.

Nagelaaten Gedichten en Nederduitſche Spraakkunſt, van wylen den Dichter *Frans de Haas.* In gr. 4to.

Dichtkonſtig Gedenkteeken voor de Nederlandſche Vryheid, op haare eerſte Eeuwgetyde, opgerecht door verſcheide Dichtereſſen en Dichteren, op de uitnoodiging en onder het opzicht van *Phileleutherus*, ter

ter gedachtenisse van het vereeuwigen der Munstersche Vrede, in den jaare 1748. In gr. 4to.

Nederlands Lykpligt, afgelegd door verscheiden Dichters, by het overlyden van zyn Hoogh. Willem den IVden. In gr. 4to.

Treurzangen, ter gedachtenisse van den Dichter Dirk Smits. In gr. 4to.

Bespiegelingen over Gods Kerk en Waereldbestier, betrekkelyk tot het beloofde Vrouwezaad, in zeven Zangen, nevens Zielsverlustiging in het beschouwen van Aarde, Lucht en Sterrenhemel, door Vrouwe *C. P.* In gr. 8vo. Tweede Druk.

Opwekkelyke Naspooringen, by 't genot van 't eenzaam Buitenleven, Lettervruchten van stille dagen, nevens andere stichtelyke Gedichten, door de zelfde. In gr. 8vo. Tweede Druk.

Ernstige Nagedachten over de algemeene Waterschuddinge en Aardbeevingen, alomme bespeurd in den jaare MDCCLV, door de zelfde. In gr. 8vo.

Vervolg van stichtelyke Gedichten, op verscheiden onderwerpen, door de zelfde. In gr. 8vo.

E. W. Higts Lentezang, in Nederduitsche vaerzen overgebragt, door *P. H. Bakker*, met het Latyn tegen over dezelven gedrukt. In gr. 8vo.

Beon, Koning van Egipte. Treurspel, door *F. van Steenwyk*. In 8vo.

A. P. S. en *A. L. F.* Proeve van Dichtoefeningen, met konstige Plaaten. In gr. 8vo.

Gedichten van Sara Maria van der Wilp. gr. 4to.

Een nieuwe fraaije druk (op aanzoek van verscheiden Kerkgemeenten, in welken men gewoon is de leerzucht der Jeugd door het uitdeelen van Pryzen aan te moedigen,) van de Zinnebeelden der Tonge, in 40 konstige Tafreeltjes, door den beroemden *Schynvoet*, in 't koper gebragt en op eene leerzaame wyze in Dicht en Prose verhandeld, door Mr. *Brouerius van Nideck*; waar achter by deezen druk gevoegd zyn: Stichtelyke Bedenkingen over verscheiden Godsdienstige en Zedelyke onderwerpen, in zinnebeeldige Vertoogen voorgesteld, voornaamlyk ten gebruike der aankomende Jeugd. In gr. 8vo.

Nachtgedachten over het Leven, den Dood en de Onsterflykheid der Ziele, uit het Engelsch van den beroemden Dr. *Edward Young* overgezet, en met ophelderende Aanmerkingen voorzien, door *Johannes Lublink* den jongen. Waarby ten sieraade gevoegd is het konstig Portret van den Schryver, door *J. Houbraken*. In gr 8vo. 2 deelen.

De Centaurus geen verdichtsel, in zes Brieven over de hedendaagsche Levenswyze der Menschen, door den zelfden Schryver. gr. 8vo.

De Dierlyke Waereld ter beschouwinge open gezet; in vier boeken, in 't Engelsch beschreeven, door *W. Watson*; met merkelyke verbeteringen, en aantekeningen uitgegeeven, door *Cornelius Nozeman*. Met echte afbeeldsels der byzondere Dieren verrykt. In gr. 8vo.

Tafereel van Natuur en Konst, behelzende, by eene algemeene Landbeschryving en beknopte Historie der verscheiden Volken, alle de voornaamste byzonderheden, die in de bekende Waereld, met betrekking tot de Natuurlyke Historie, den Godsdienst, de Staatkunde, de Weetenschappen, Konsten, Uitvindingen, Koophandel enz. voorkomen.

Dit

Dit nuttig en vermaaklyk Werk word met een zindelyken letter, in een gemaklyk klein Octavo formaat gedrukt, en de VIII deeltjes die 'er reeds het licht van zien, om de drie of vier maanden, met een deeltje van eene genoegzaame gelyke dikte vervolgd.

Beſchryving der verwonderenswaardigſte Natuurlyke Zeldzaamheden, voorhanden zynde en bewaard wordende in de Diergaarden en Kabinetten van zyne Doorl. Hoogh. den Heere Prinſe van Oranje enz. enz. door den Heer *A. Vosmaer*, direkteur der gem. Kabinetten, met de afbeeldingen der byzondere Voorwerpen, allen naauwkeurig naar het leven met kleuren afgezet. In gr. 4to. 18 ſtukjes, die telkens met 2 ſtukjes vervolgd worden.

Algemeene Geographie, of beſchryving des geheelen Aardryks, behelzende al het merkwaardige dat tot deeze Weetenſchap behoort; als de verdeeling der Geweſten in byzondere Staaten, Koningkryken, Vorſtendommen, Republieken enz. derzelver Ligging, Grenzen, Grootte, Zeeën, Baaijen, Meiren, Rivieren, Bronnen, Havens, Kaapen; geſteltenis van Lucht en Grond, Bergen, Bergwerken, Gewaſſen, Dieren, Steden, Veſtingen, Kaſteelen, Vlekken, Dorpen, voornaame Gebouwen en Zeldzaamheden; eene beknopte Verhandeling van derzelver oude en hedendaagſche inwooners; van hunnen aart, zeden en gebruiken; van de gewigtige Staatsveranderingen der Ryken en Staaten; van derzelver Regeeringsvorm, Godsdienſten, Krygsmagt, Inkomſten, Koophandel, Fabrieken, Staat der Geleerdheid; een naauwkeurig bericht van de Ridderörden, Geſlachtlyſten van thans regeerende Koningklyke en Vorſtelyke Huizen; Lyſten der beſte Landkaarten, der Hooge Schoolen, enz. eerſt ontworpen, en merkelyk voortgezet door den beroemden *Hubner*, daarna vertaald met invoeging van al het merkwaardige van den Franſchen Druk; vervolgens met eene gantſch nieuwe beſchryving der Nederlanden en doorgaans met nieuwe aanmerkingen verrykt, door den Heer *W. A. Bachiene*, toen Predikant te Kuilenburg, thans Hoogleeraar in de Sterre- en Aardrykskunde en Predikant te Maaſtricht; en nu over het geheel verbeterd, vermeerderd, tot den tegenwoordigen tyd voortgezet, en met eene algemeene Inleiding tot de Aardryksbeſchryving voorzien, door *E. W. Cramerus*. Met een compleet ſtel van uitmuntend fraaije Landkaarten, volgens een geheel nieuw ontwerp vervaardigd, en naauwkeurig met kleuren afgezet. In VI deelen, in gr. 8vo. NB. Deeze Landkaartjes zyn ook afzonderlyk te bekomen.

Het Graf, de Opſtanding en het laatſte Oordeel, nevens eenige andere beſpiegelingen over ſtichtelyke onderwerpen, uit het Hoogduitſch van den Heere *Danneil*. In gr. 8vo. met fraaije Printverbeeldingen.

De Geſchiedenis der Waereld, vertoond in de lotgevallen der oude Volken, beſchreven door de Heeren *Rollin* en *Tailbié*, naar den derden Druk in het Nederduitſch overgezet, met eene Inleiding vermeerderd en met fraaije Printverbeeldingen verſierd. Eerſte deel. In gr. 8vo.

Leerredenen door *C. J. Zollikofer*, Predikant van de Euangeliſch-hervormde gemeente te Leipzig. Naar den tweeden Druk uit het Hoogduitſch overgezet. Eerſte ſtuk. In gr. 8vo.

